

FREE WEB
TURKEY

FREE
WEB
TURKEY

FREE WEB TURKEY 2023 İNTERNET SANSÜRÜ RAPORU

MISA

Free Web Turkey 2023 İnternet Sansürü Raporu

Hazırlayan: **Ali Safa Korkut**

Tasarım: **Serbest Kitaplar** (www.serbestkitaplar.com)

© 2024, Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği - MLSA

Bu rapor, İstanbul İsveç Başkonsolosluğu ve Norveç Ankara Büyükelçiliği'nin finansal desteğiyle hazırlanmıştır. Raporunda yer alan içerik yalnızca Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA)'nın görüşlerini yansıtmaktadır.

 Consulate General of Sweden
İstanbul

 Norwegian Embassy
Ankara

MLSA

Media and Law Studies Association
Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği

Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği - MLSA

İnönü Caddesi, 59/5 Ankara Palas Beyoğlu, İstanbul 34437

(212) 983 41 92 mlsaturkey.com info@medyavehukuk.org

facebook mlsaturkey Instagram (Logo) mlsa.turkey

İÇİNDEKİLER

MLSA VE FREE WEB TURKEY HAKKINDA

8

ÖZET

11

**İNTERNET ÖZGÜRLÜKLERİNE İLİŞKİN
YASAL DÜZENLEMELER**

12

FREE WEB TURKEY BULGULARI

22

**ERİŞİM ENGELİ GETİRİLEN FREE WEB
TURKEY HABERLERİ**

77

ÖNE ÇIKAN ERİŞİM ENGELİ KARARLARI

93

6 ŞUBAT DEPREMİ VE HÜKÜMET SANSÜRÜ

105

HABERE ENGEL, GAZETECİYE KELEPÇE

107

**HABER VE İNTERNET SİTELERİ YANLIŞLIKLA
ERİŞİME ENGELLENDİ**

109

**MLSA & FREE WEB TURKEY, SANSÜRE KARŞI
2023'TE NE YAPTI?**

112

**2024'E GİRERKEN: AYM, ERİŞİM ENGELİ KARARI
VERİLMESİNİ SAĞLAYAN MADDELERİ İPTAL ETTİ**

117

**PAYLAŞIMLARI ENGELLENEN YAYIMCI
VE YURTTAŞLARA ÖNERİLER**

121

MLSA VE FREE WEB TURKEY HAKKINDA

2017 yılında kurulan Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği'nin (MLSA) temel faaliyet alanı, gazetecilere ve ifade özgürlüğü davalarında yargılanan kişilere hukuki destek vermektir.

MLSA olarak 2020'den beri internet özgürlükleri alanında yürüttüğümüz Free Web Turkey projesi kapsamında, dijital mecralarda sansürle karşılaşan internet siteleri, medya kuruluşları, yurttaşlar ve genel olarak tüm içerik üreticilerine sansürle baş etme yolları konusunda rehberlik etmeyi amaçlıyoruz. Bununla birlikte yasal danışmanlık sağlamak, sansürden korunmaları için gereken araçları sunmak ve onlara işlerini kolaylaştıracak birtakım internet hizmetleri sağlamak da amaçlarımız arasında yer alıyor.

Bunun yanı sıra dijital özgürlükler ve ifade özgürlüğü alanında çalışan grupları bir araya getirerek sansür karşıtı farkındalık yaratmaya yönelik paneller ile yuvarlak masa tartışmaları düzenliyor, bu konularda yazılar yayımlıyor ve içerik üreticileri için atölyeler yürütüyoruz.

Projemizin bir diğer amacı da dijital sansür ile mücadele ederken en zaruri şeylerden biri olan kurumlar arasındaki iletişim ve dayanışma ağını genişletmektir. Bütün bunları yaparken kanun, Anayasa ve uluslararası sözleşmelerde yer alan ifade özgürlüğünü korumayı, bu hakkın etkili bir şekilde kullanılmasını amaçlıyoruz.

Türkiye, insan hakları ihlallerinin büyük oranda artması ve ifade ve basın özgürlüklerini kısıtlayan uygulamalara sıkça başvurulması nedeniyle oldukça zorlu bir dönemden geçiyor.

Bu rapor hazırlandığı sırada 28 gazeteci ve medya çalışanı, yazdıkları yazılar, yaptıkları haberler ve/veya sosyal medya paylaşımları gibi mesleki faaliyetleri nedeniyle cezaevinde tutuluyor¹ ve yüzlerce gazeteci, yazar, blogger ve sosyal medya kullanıcısı da haberleri, paylaşımları, düşünceleri ve beğendikleri gönderiler nedeniyle yargılanıyor.

Türkiye'de basın özgürlüğü her zaman sorunlu bir anlandı. 2000'lerin ortalarından başlayarak Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP)'nin ana akım medya kuruluşlarını Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) aracılığıyla iktidara yakın iş insanlarına aktarması bu durumu ağırlaştırdı. Bu el değiştirmeler hükümet politikalarını destekleyen yayınlar yapan birçok medya kuruluşunu ortaya çıkardı. Bazı gözlemcilere

1 Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği, "Cezaevindeki gazeteciler ve medya çalışanları listesi", <https://www.mlsaturkey.com/tr/cezaevindeki-gazeteciler-ve-medya-calisanlari-listesi>

göre bugün Türkiye’de basılı ve yazılı ulusal medyanın yüzde 95’i hükümetin yanında bulunuyor.²

Basın ve ifade özgürlüğüne yönelik baskılar 2016’da gerçekleşen darbe girişimiyle arttı.

Darbe girişiminin ardından 21 Temmuz 2016’da ilan edilen ve üç aylık sürelerle yedi kez uzatılan³ olağanüstü hâl (OHAL) boyunca 5 haber ajansı, 16 televizyon kanalı, 24 radyo, 63 gazete ve 20 dergiyle birlikte toplam 178 medya kuruluşu kapatıldı, 67 gazeteci tutuklandı, yaklaşık 2 bin 500 gazeteci işsiz kaldı ve 30’a yakın yayınevi de kapatıldı.⁴

Bunun sonucu olarak iktidar yanlısı olmayan gazeteci ve basın kurumları, haberlerini ağırlıklı olarak internet, özellikle de sosyal medya platformları üzerinden iletmeye başladı. Ancak neredeyse tüm medyanın doğrudan veya dolaylı olarak iktidarın kontrolünde olduğu⁵ bu ortamda farklı fikirlerin paylaşılabilirdiği yegâne mecra olan internet de iktidarın hedefinde yer alıyor.

Örneğin, Oxford Üniversitesi Reuters Gazetecilik Çalışmaları Enstitüsü’nün 2023 Dijital Haber Raporu’nda Türkiye’de dijital ve sosyal medyadaki eleştirel seslerin düzenli olarak kısıtlandığı hatırlatıldı. Bununla birlikte raporda, büyük ölçüde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve destekçileri tarafından kontrol edilen medyanın Erdoğan’ın yeniden seçilmesinde kilit bir rol oynadığı belirtildi.⁶

2019 yılında sansüre karşı mücadeleye katkı sunmak ve farkındalık yaratmak amacıyla kurulmuş olan Free Web Turkey platformu olarak biz de bu raporda 1 Ocak-31 Aralık 2023 tarihleri arasında Türkiye’de internet özgürlüğünü baskı altına almaya yönelik adımları belgeliyor ve kayıt altına alıyoruz.

2 “İktidar baskısıyla basında işsizlik ve açılan dava sayısı rekor seviyeye ulaştı”, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, 10.01.2020, <https://web.archive.org/web/20221116102533/https://www.tgc.org.tr/18-slider/2384-10-ocak-2020.html>

3 Zehra Yıldız, “7 kez uzatıldı, 2 yıl sürdü: OHAL’in bilançosu”, Euronews, 18.07.2018, <https://web.archive.org/web/20230204100743/https://tr.euronews.com/2018/07/18/7-kez-uzatildi-2-yil-surdu-ohal-in-bilancosu>

4 Cansu Pişkin, “OHAL’de iktidar kendi rejimini dayattı”, Evrensel, 20.07.2017, <https://web.archive.org/web/20231030122126/https://www.evrensel.net/haber/326864/ohalde-iktidar-kendi-rejimini-dayatti>

5 Gazeteciler Cemiyeti, “Medya İzleme Raporu 2023-2”, 18.01.2024, <https://media4democracy.org/wp-content/uploads/2024/04/MIR-2023-YILLIK-CALISMA-baski-1.pdf>

6 “Reuters Institute Digital News Report 2023”, Reuters Institute & University of Oxford, 21.06.2023, <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2023>

ÖZET

Türkiye’de internet siteleri, haberler, sosyal medya hesapları, sosyal medya paylaşımları ve diğer içeriklere uygulanan erişim engellerinin sayısının artmasıyla birlikte internet sansürü de ülkedeki insan hakları tartışmalarında önemli bir yer tutmaya başladı.

Free Web Turkey’nin raporu da bu tartışmalara katkı sunmayı amaçlıyor.

Bir yıllık izleme faaliyeti ve açık kaynak taraması sonucunda elde ettiğimiz verilerle oluşturduğumuz bu raporda, 1 Ocak-31 Aralık 2023 tarihleri arasında Türkiye’de kaç alan adı, haber, sosyal medya paylaşımı, sosyal medya hesabı, mail adresi, mobil uygulama, dijital doküman vb. dijital içeriklerin erişime engellendiğine dair veriler yer alıyor.

Bu dönemde de internet kullanıcılarının ifade özgürlüklerini kısıtlayan birçok olay yaşandı. Rapor, 2023’te Türkiye’deki internet özgürlüğü konusunda yaşanan gelişmeleri ayrıntılı bir şekilde ele alıyor.

Engellenen alan adı, haber, sosyal medya paylaşımı, sosyal medya hesabı, mail adresi, mobil uygulama, dijital doküman ve benzerlerinin hangi gerekçe ve hangi merciler tarafından engellendiği, engellenen içeriklerin konusunun ne olduğu gibi bilgiler de raporun önemli bir parçasını oluşturuyor.

Türkiye’deki internet özgürlüklerine ilişkin yasal düzenlemelerin de yer aldığı bu raporda, 2023’te ülkede erişime engellenen dijital materyallerden öne çıkanlar da paylaşılıyor. Böylelikle bir hafıza tazeleme çalışması da yapılıyor ve ülkedeki sansürün hangi boyutta olduğu gözler önüne seriliyor.

Free Web Turkey olarak hazırladığımız bu rapor, 2023’te gerçekleşen erişim engellerine dair veriler ve analizler sunarak Türkiye’de internet özgürlükleri konusunda var olan tartışma ortamına bir katkı sunmayı amaçlıyor.

İNTERNET ÖZGÜRLÜKLERİNE İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELER

Türkiye’de ilk internet bağlantısı, 12 Nisan 1993 tarihinde sağlandı.⁷ Ancak internet kullanımı birçok ülkede olduğu gibi burada da 1990’lı yılların ikinci yarısında yaygınlaşmaya başladı. İlk bağlantıdan bu yana Türkiye’de internet sansürünün temel amacı, “sakıncalı” politik içerikleri ve müstehcenliği engellemek oldu.⁸

İnternet hakkında ilk düzenleme, 2001 yılında kabul edilen *4676 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun, Basın Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun* ile yapıldı. Bu kanunla 1994’te yürürlüğe giren *3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun* (3 Mart 2011’de yürürlüğe giren 6112 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırıldı) ve *5680 sayılı Basın Kanunu*’na internetle ilgili iki düzenleme getirildi.

Bu düzenlemeler internet özgürlüklerine karşı müdahaleleri de beraberinde getirdi. Özgür internetin önde gelen savunucularından Özgür Uçkan’a göre herkes internet sansürünü 2007’den başlatma eğiliminde olsa da internet sansürünün yükseliş dönemi 2001-2006 yıllarıdır. 2000-2007 yılları arasında birçok site erişime engellendi. Başta Türk Ceza Kanunu’nun (TCK) ilgili maddeleri olmak üzere *Medeni Kanun* ile *Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu* gibi düzenlemelerin hükümlerine dayanılarak birçok erişim engeli kararı verildi ve bunlar doğrudan internet servis sağlayıcıları tarafından uygulandı.⁹

İnternet özgürlüklerine ilişkin özel bir düzenleme mevcut değilken ilgili başka yasal düzenlemeler aracılığıyla sansür mekanizması işletilmeye başlandı. Bununla birlikte özel olarak internete ilişkin regülasyon çalışmaları, birçok kişinin sansürün başlangıcı olarak da kabul ettiği 2007 yılında başladı.

İNTERNET ORTAMINA İLİŞKİN TEMEL DÜZENLEMELER VE DEĞİŞİKLİKLER

5651 sayılı kanun

İnternet ortamında yapılan yayımlara ilişkin ilk kanun, 23 Mayıs 2007’de yürürlüğe giren *5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun* oldu.

7 “Türkiye’de İnternet 25 Yaşında”, TÜBİTAK Bilim Genç, 12.04.2018, <https://web.archive.org/web/20221103080738/https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/turkiyede-internet-25-yasinda>

8 Esra Serdar Tekeli, “Özgürlük ve Sansür Tartışmaları Çerçevesinde İnternet Düzenlemeleri ve Gözetim”, 30.05.2021, <https://web.archive.org/web/20240427173543/https://dergipark.org.tr/tr/pub/yenimedya/issue/62586/939249>

9 Özgür Uçkan, “Türkiye’de internet sansürünün kısa tarihi... ve mümkün geleceği!”, Sansüre Sansür, 12.09.2009 <https://web.archive.org/web/20231121234839/https://sansuresansur.blogspot.com/2009/09/turkiyede-internet-sansurunun-ksa.html>

Gerekçesine göre 5651 sayılı kanun, Türkiye’de internet ortamının sağladığı imkânlar aracılığıyla işlenen suçlarla mücadele konusunda etkin ve doğru bir yapılanmayı mümkün kılacak özel bir kanun çıkarılması zorunluluğundan doğdu. Kanunun amacı ve kapsamı ise içerik sağlayıcı, yer sağlayıcı, erişim sağlayıcı ve toplu kullanım sağlayıcıların yükümlülük ve sorumluluklarını belirlemekle internet ortamında işlenen belirli suçların maddi unsurunu oluşturan içeriklere yönelik tedbirlere ilişkin esas ve usulleri düzenlemek olarak belirtildi.

Bu düzenlemeyle internet servis sağlayıcılarına log tutma, kendi ağları içerisinde IP adres bilgileri ile bağlanan bilgisayarların MAC adresleri ve benzeri verilerini günlük olarak kayıt altına alma ve geçmişe dönük bir yıl içinde oluşturulan bütün dosyaları saklama zorunluluğu getirildi.

Yer ve erişim sağlayıcının yükümlülüklerini düzenleyen 5651 sayılı kanun, erişimin engellenmesi ve içeriğin yayından çıkarılması gibi tedbirler de öngörüyor. Kanunun en önemli özellikleri arasında internetle ilgili aktörlerin tanımlanması, sorumlulukların belirlenmesi ve tedbirlerin düzenlenmesi yer alıyor.

5651 sayılı kanun kapsamında internet üzerinden işlenen suçlarla ilgili olarak öngörülen tedbirleri almaya yetkili kurumlar ise adli makamlardır. Bununla birlikte kanun, Erişim Sağlayıcıları Birliği’ne (ESB) de web sitelerine erişimin engellenmesi yönünde idari tedbir kararı alabilme yetkisi veriyor.

İnternet üzerinden işlenen suçlarla ilgili olarak erişim engellemelerinin yapılacağı durumlar 5651 sayılı kanunun 8’inci maddesinin 1’inci fıkrasında şu şekilde belirtiliyor:¹⁰

a. 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı TCK’da yer alan;

- İntihara yönlendirme (madde 84)
- Çocukların cinsel istismarı (madde 103, 1. fıkra)
- Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (madde 190)
- Sağlık için tehlikeli madde temini (madde 194)
- Müstehcenlik (madde 226)
- Fuhuş (madde 227)
- Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama (madde 228)

b. 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun’da yer alan suçlar

10 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun (2007)

- c. 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da yer alan suçlar
- d. 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun 27. maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında yer alan suçlar.

Belirtilen bu suçlar, internet ortamı için düzenlenen 5651 sayılı kanuna özgü suçlar değildir. Bu suçlar, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda (TCK) yer alan katalog suçlardır. Katalog suçlar, güvenlik tedbirlerinin uygulanmasında daha özel şartların bulunduğunu ifade eden suç tiplerinin bütünüdür. İnternet üzerinden işlenen suçlarla ilgili olarak katalog suçlardan birine giren bir içeriğin bulunduğu sitelere tedbiren erişim engeli getirilebilmekte, kişilik haklarını ihlal eden içerikler internet ortamından çıkarılabilmektedir.

2015 yılında 6639 sayılı *Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun* ile 5651 sayılı kanuna 8/A maddesi eklendi.¹¹

Bu maddeyle, yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya birkaçına bağlı olarak hâkim ve başkana erişim engeli kararı verme yetkisi tanındı. Buna göre hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhurbaşkanlığı veya milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması ile ilgili bakanlıkların talebi üzerine başkan tarafından internet ortamında yer alan yayımla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilebilmesi mümkün kılındı.

Sonraki yıllarda 5651 sayılı kanun, defalarca kez yapılan yasal düzenlemelerle devlete ve iktidarın kontrolü altındaki kurumlara daha da fazla gözetim ve sansür uygulama yetkisi verecek şekilde değiştirildi.

Bu düzenlemelerden bazıları, 6527 sayılı *Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun* ile 6552 sayılı *İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun* oldu.

Bu düzenlemelerle 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı sistemine geçildikten sonra kapatılan Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB) tarafından TİB başkanının emriyle hiçbir sınırlandırma ve kademelendirme yapılmadan içeriklerin erişime engellenmesi mümkün hâle geldi. Fakat Anayasa Mahkemesi (AYM) bu değişikliklerin idareye çok geniş bir müdahale imkânı verdiğini ve Anayasa'ya aykırı olduğunu tespit ederek söz konusu maddeyi iptal etti.¹²

11 29327 sayılı Resmî Gazete, 12.04.2015, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/04/20150415-1.htm>

12 AYM, E. 2014/149 K. 2014/151 T: 02/10/2014, R.G. Tarih-Sayı: 01/01/2015-29223

İNTERNET YAYINLARININ DÜZENLENMESİNE YÖNELİK EK ÇALIŞMALAR

Kişilik hakları ihlaline yönelik torba yasa

2013 yılının Aralık ayında, yolsuzluk soruşturmaları sonrasında, 5651 sayılı kanunda değişiklik yapılması için yeni bir torba yasa tasarlandı. Bu tasarı, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Planlama ve Bütçe Komisyonuna gönderildi ve komisyon da 125 madde ve 5651 sayılı kanun değişikliklerini de içeren 42 farklı yasa ve Kanun Hükmünde Kararname'yi (KHK) tek bir tasarı haline getirerek 16 Ocak 2014 tarihinde TBMM Genel Kuruluna sundu. Tasarı, *6518 sayılı yasa* olarak Şubat 2014'te kabul edildi ve 5651 sayılı kanuna eklenen maddelerle birlikte iki yeni erişim engelleme yöntemi daha mevzuata dahil edildi.¹³

6518 sayılı kanun aracılığıyla değiştirilen 5651 sayılı kanunun "İçeriğin yayından çıkarılması ve erişimin engellenmesi" başlıklı 9. maddesi ile "kişilik haklarının ihlali", 9/A maddesi ile "özel hayatın gizliliği" nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi mümkün hale getirildi.¹⁴

Bunlarla birlikte kanuna 6/A maddesi eklendi ve bu madde aracılığıyla Erişim Sağlayıcıları Birliği (ESB) kuruldu. Bu maddeyle, hakimlikler tarafından "kişilik hakları ihlali" ve "özel hayatın gizliliği nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi" sebebiyle verilen erişim engeli kararlarının ESB'ye gönderilmesi şart koşuldu.

7253 sayılı kanun ya da 'Sosyal Medya Yasası'

İnternet yayınlarına ilişkin yapılan değişikliklerden bir diğeri de 30 Temmuz 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren *7253 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*, bilinen adıyla "Sosyal Medya Yasası" oldu.

Bu kanunla Twitter, Facebook, Instagram ve Youtube gibi çevrimiçi platformların sahibi şirketler "sosyal ağ sağlayıcısı" olarak tanımlandı ve milyonlarca kullanıcısı olan bu sosyal medya şirketlerine bir dizi yükümlülük ve yaptırım getirildi. Bu yükümlülüklerden biri, günlük erişimi bir milyondan fazla olan sosyal ağ sağlayıcılarına Türkiye'de temsilcilik bulundurma zorunluluğu oldu. Sosyal ağ sağlayıcısı, temsilci bulundurmaması durumunda kademeli olarak para cezaları, reklam yasağı

¹³ 28918 sayılı Resmî Gazete, 19.02.2014, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/02/20140219-1.htm>

¹⁴ Cumhuriyet, "İşte 10 maddede internet sansürü", 05.02.2014, <https://web.archive.org/web/20240101121552/https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/iste-10-maddede-internet-sansuru-38013>

ve nihayetinde de bant genişliğinin daraltılması yaptırımlarıyla karşı karşıya bırakıldı. Bu durum, sosyal ağ sağlayıcılarına Türkiye’den erişimin imkansız hâle gelmesi tehlikesini de beraberinde getirdi.

7253 sayılı kanunla sosyal ağ sağlayıcılarına Türkiye’deki kullanıcılarının kişisel verilerini Türkiye’de arşivleme zorunluluğu da getirildi. Kişisel verilerin tutulması, bu verilerin adli ve idari makamlar tarafından istenmesine de olanak tanıdı. Ayrıca sosyal ağ sağlayıcı, içeriğin yayından çıkarılması ve erişimin engellenmesini gerektirecek içeriklere yönelik başvurulara en geç 48 saat içinde cevap vermekle yükümlendirildi. Bu yükümlülük de unutulma hakkı ve benzeri hakların öncelikli olarak gözetileceği sonucunu doğuruyor.

Sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri, gazeteciler ve insan hakları savunucuları tarafından “Sansür Yasası” olarak adlandırılan bu düzenleme, halihazırda var olan sansürü daha da boğucu hale getiriyor. Bununla birlikte yasa, veri güvenliğini tümüyle rafa kaldırarak yurttaşlar için çok tehlikeli sonuçlar doğuran bir potansiyel de barındırıyor.

İNTERNET ORTAMINA İLİŞKİN SON DEĞİŞİKLİKLER

5651 sayılı kanunla düzenlenen internet yayıncılığı usul ve esaslarına rağmen ilave çalışmalar da düzenli olarak yapılıyor.

28 Temmuz 2021’de Antalya’nın Manavgat ilçesinde başlayan orman yangını Türkiye’nin birçok şehrine yayıldı. Çoğunluğu Akdeniz, Ege, Marmara, Batı Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki 53 ilde çıkan 299 orman yangını ana akım medyanın yanı sıra alternatif medyada da geniş yer buldu.¹⁵

“Alternatif medya” olarak adlandırılan ve dijital kanallar üzerinden yayım yapan, hükümete yakın medyanın aksine yaşananları evrensel gazetecilik ilkelerini baz alarak aktaran medya organları tarafından yapılan haberler, orman yangınlarının ve bunun sonucunda bölgede yaşanan trajedinin ana akım medya tarafından gizlendiği eleştirilerini de beraberinde getirdi.¹⁶ Bölgeye giden sanatçı, aktivist ve gönüllülerinin yaptığı yayımlar da bu eleştirileri pekiştirdi.

Bunun üzerine Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, sosyal medya hesabından bir açıklama yaptı. Altun, alternatif medya ve sosyal medyada üretilen

15 “Türkiye’de yangınlarda son durum: 53 ilde çıkan 270 orman yangınından 267’si kontrol altında”, Euronews, 10.08.2021, <https://web.archive.org/web/20230320233951/https://tr.euronews.com/2021/08/01/turkiye-de-yang-nlarda-son-durum-20-yerde-sondurme-cal-smalar-suruyor>

16 Emel Altay, “Ünlüler için gazeteciliğe giriş: Sosyal medya habercilerine tavsiyeler”, Journo, 11.09.2021 <https://web.archive.org/web/20231101072140/https://journo.com.tr/unluler-icin-gazetecilik>

haberlerin yalan ve dezenformasyon olduğunu, bunların ideolojik saiklerle kasıtlı olarak yapıldığını ve sorumlularının hukuk önünde hesap vereceğini söyledi.¹⁷

Ardından hükümet yetkilileri, yangınlar sırasında kendilerine yakın bazı medya kuruluşlarının haber yapmadığına yönelik eleştiriler ve sosyal medyada yapılan dezenformasyon iddiaları üzerine yeni bir yasa tasarısı üzerinde çalıştıklarını açıkladı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da orman yangınları sırasında arttığı iddia edilen dezenformasyon haberciliği hakkında bir açıklama yaptı. Erdoğan, hükümetin yeni bir yasa tasarısı üzerinde çalıştığını ve bu tasarı için Almanya modeli olan *Basın, İnternet ve Sosyal Medya Kanunu*'nun örnek alındığını belirtti.¹⁸ Anayasa Komisyonu Başkanvekili Ali Özkaya, sosyal medya üzerinden sahte haber yapan ve yangınlar için bir ile beş yıla kadar, hakaret edenler için ise iki yıla kadar hapis ile sosyal medyayı bir süre kullanmama gibi cezalar getirileceğini söyledi.¹⁹

Tüm bunların sonucunda da basına ve sosyal medyaya yönelik yeni yaptırımlar içermesi sebebiyle kamuoyunun “Sansür Yasası”, hükümet yetkililerinin ise “Dezenformasyonla Mücadele Yasası” olarak adlandırdığı “*Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*” isimli, internet ortamındaki yayınları düzenleyen yeni bir kanun çıkarıldı.

DEZENFORMASYONLA MÜCADELE YA DA SANSÜR YASASI

Adalet ve Kalkınma Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) birlikteliğini temsil eden Cumhur İttifakı tarafından hazırlanıp 13 Ekim 2022’de meclise sunulan Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 18 Ekim 2022’de Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi.²⁰

7418 sayılı 40 maddelik bu kanun, haber alma hakkı ile ifade özgürlüğü hakkının kullanımını hakkında önemli düzenlemeler içeriyor.

Kanun, kamuoyu tarafından bütünüyle reddedilip tartışılrsa da en çok gündeme getirilip endişe duyulan madde, 29. madde oldu.²¹ TCK’ya eklenen bu madde, “halkı

17 Fahrettin Altun, Twitter, 31.07.2021, <https://twitter.com/fahrettinaltun/status/1421398444204335106?s=20>

18 Ayşe Sayın, “Sosyal medya: Yeni düzenlemeyle ortaya çıkabilecek sorunlar neler?”, BBC Türkçe, 23.08.2021, <https://web.archive.org/web/20230630071655/https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-58298974>

19 “Sosyal medyaya “Türkiye modeli” düzenleme: 5 yıla kadar hapis ve sosyal medya kullanmama cezası gündemde”, Independent Türkçe, 26.07.2021, <https://web.archive.org/web/20231101055937/https://www.indyurk.com/node/391336/siyaset/sosyal-medyaya-t%C3%BCrkiye-modeli-d%C3%BCzenleme-5-y%C4%B1la-kadar-hapis-ve-sosyal-medya>

20 31987 sayılı Resmî Gazete, 18.10.2022, <https://web.archive.org/web/20221017215716/https://www.resmigazete.gov.tr/18.10.2022>

21 Sude Güner, ““Sansür yasası’nın 29. maddesi ne anlama geliyor? Retweet ya da yorum da suç sayılabilir!”, Cumhuriyet, 16.06.2022, <https://web.archive.org/web/20220616143707/https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/sansur-yasasinin-29-maddesi-ne-anlama-gelir-retweet-ya-da-yorum-da-suc-sayilabilir-1948043>

yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” şeklinde yeni bir suç tanımlıyor ve bu suçu işleyenler hakkında bir ile üç yıl arasında hapis cezası öngörüyor. Madde, bu suçla yargılabilecek kimseleri şu şekilde tanımlıyor:

“Sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayan kimse.”

Yasa, neyin dezenformasyon olup neyin dezenformasyon olmadığını anlaşılmasını sağlayacak herhangi bir “dezenformasyon” tanımını ise içermiyor.

29. maddede, gerçeğe aykırı bilgiyi dolaşımda tutanlar için “üreten” veya “ortaya atan” değil, “yayan” ifadesi kullanılıyor. Bu da sadece -adli makamların dezenformasyon olduğuna karar verdiği- bir haberi ortaya atanlar değil, onu sosyal medya platformlarında beğenip paylaşanların da bu suçlamayla karşılaşabileceği anlamına geliyor.

Yasa, failin suçu gerçek kimliğini gizleyerek veya “bir örgütün faaliyeti çerçevesinde” işlemesi halinde ise söz konusu cezanın yarı oranında artırılmasını öngörüyor.

Kanun, Bilgi Teknolojileri Kurumu (BTK) ve Basın İlan Kurumu’na (BİK) da dilediği takdirde WhatsApp, Messenger vb. kapalı anlık mesajlaşma uygulamalarından herhangi bir internet kullanıcısının mesajlaşmalarına ilişkin verileri talep edebilme yetkisi veriyor.

Yasa sosyal ağ sağlayıcıları, Türkiye’deki aktif bireysel ve kurumsal kullanıcı sayısını, sesli arama sayısı ve süresini, görüntülü görüşme sayısı ve süresi ile anlık mesaj sayısını BTK’ya bildirmekle yükümlü hale geldi.

Yasa, ilgili sosyal ağ sağlayıcısını, TCK’da yer alan “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma”, “devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma”, “devlet sırlarına karşı suçlar”, “çocukların cinsel istismarı”, “anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar” ve “casusluk” suçlarına konu internet içeriklerini oluşturan veya yayan failere ulaşmak için gerekli olan bilgileri, soruşturma aşamasında savcı, kovuşturma aşamasında ise yargılamanın yürütüldüğü mahkemece talep edilmesi halinde Türkiye’deki temsilcisi tarafından adli mercilere vermekle yükümlü kılıyor.

Kanun, sosyal ağ sağlayıcıyı “kişilerin can ve mal güvenliğini tehlikeye sokan içerikleri öğrenmesi ve gecikmesinde sakınca bulunması” halinde bu içeriği ve içeriği oluşturana ilişkin bilgileri yetkili kolluk birimleriyle paylaşmakla şartlandırıyor. Bununla birlikte bu bilgileri veya yasa kapsamında “suçlu” olarak görülen kullanıcıların kullandığı hesaplar hakkında genel bir bilgi vermeyi reddeden ve bu hesaplara yaptırım uygulamayan şirketlere ise ağır cezalar öngörüyor.

Bunlar arasında 30 milyon TL para cezası veya yüzde 95 oranında bant genişliğinin daraltılması yer alıyor. Bu daraltma, platformun Türkiye’de erişilemez duruma getirilmesi anlamına geliyor. Bununla birlikte bir diğer yaptırım da BTK’nın, sosyal medya şirketlerinin küresel cirolarının yüzde 3’ü kadar ceza kesebilecek olmasıdır.

Yasayla internet haber siteleri de “sürelî yayın” olarak tanımlanarak Basın Yasası kapsamına alındı. Bu da artık bir internet haber sitesinde editöryal işlerde çalışanların da basın kartı alabileceği anlamına geliyor. Basın kartı başvuruları ise Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığına yapılacak şekilde değiştirildi.

Ancak basın kartı alma koşullarının yanı sıra kartın iptaline ilişkin koşullar da yeniden belirlendi. Buna göre 16. madde kapsamında, basın kartı sahibinin gerekli nitelikleri kaybettiğinin anlaşılması ve basın kartının iptal edilmesi halinde iptal tarihinden itibaren bir yıl, basın ahlak ve esaslarına aykırı faaliyet ve davranışlarda bulunması sonucu iptal edilmesi halinde ise beş yıl boyunca basın kartından mahrum kalmasına karar verildi.

Ayrıca, BİK’ten resmi ilan alabilme hakkı haber sitelerine de tanındı.

Yasa, haber sitelerine faaliyet gösterdiği işyeri adresi, ticari unvanı, mail adresi, elektronik tebligat adresi ve iletişim bilgileri ile yer sağlayıcısının adını, kendi sitelerinden ilan etme zorunluluğu getirdi. Ayrıca bir içeriğin ilk kez sunulmaya başlandığı tarih ile sonraki güncelleme tarihlerinin, her erişildiğinde değişmeyecek şekilde içeriğin üzerinde belirtilmesini şart koştu.

Kanunla, haber sitelerine faaliyet alanlarına ilişkin beyanname verme ve bu beyannameyle elektronik tebligat adreslerine yer verme zorunluluğu getirildi. Haber sitelerinin de sürelî yayın kapsamına alınması ve “yargının iş yükünün artacağı” gerekçesiyle beyannamenin cumhuriyet savcılıkları yerine BİK’e verilmesi öngörüldü. Beyanname yükümlülüğünü yerine getiremeyen veya görülen eksiklikleri iki hafta içinde düzeltmeyen haber sitesine ise “sürelî yayın” hakkı verilmeyeceği kaydedildi.

Bununla birlikte internet haber siteleri, yayımladıkları içerikleri doğruluğu, bütünlüğü ve erişilebilirliği sağlanmış şekilde Cumhuriyet Başsavcılığının olası bir talebine karşı iki yıl boyunca muhafaza etmekle yükümlü hale getirildi.

Yasayla birlikte, resmi ilanların adil bir şekilde gazetelere dağıtılması amacıyla kurulan BİK de tıpkı Radyo ve Televizyon Üst Kurulu gibi yayıncılara ceza verebilecek bir konuma getirildi. Zira bu yasa, BİK’e basılı gazeteler ile internet sitelerine hem ilan kesme hem de para cezası verme yetkisi tanıyor.

AYM'NİN ERİŞİM ENGELLERİ HAKKINDAKİ PİLOT KARARI

Anayasa Mahkemesi (AYM), aralarında BirGün, Diken, Gazete Duvar, soL, Artı Gerçek ve TarımdanHaber siteleri ile Çiğdem Toker'in başvurularının da yer aldığı dokuz erişim engeli itirazı başvurusu hakkındaki kararını 7 Ocak 2022'de açıkladı.²²

Yapılan itiraz başvurularını birleştiren AYM, ihlallerin kanundan kaynaklandığını tespit ederek pilot karar usulünün uygulanmasına karar verdi. Yüksek Mahkeme, bu doğrultuda 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlemesi Kanunu'nun erişimin engellenmesi kararlarına yönelik 9. maddesinin, basın ve ifade özgürlüğüne engel oluşturduğunu tespit ederek değiştirilmesi gerektiğine karar verdi. Oy birliğiyle alınan kararda, yapılacak yeni düzenlemede bulunması gereken kriterler de sıralandı.

Buna göre erişimin engellenmesinin başvurulacak son çare ya da alınabilecek en son önlem olması, bu yolun keyfi uygulamalara yol açmaması ve özgürlüğün kullanılmasını ortadan kaldıracak düzeyde olmaması için gerekli güvenceleri barındırması, erişim engeli usulünün kapsamının hukuki ve yeterli açıklıkta olması, kamu makamlarının müdahale sınırının ortaya konulması, alternatif başka yaptırımların belirlenmesi, kararlara yönelik istinaf ve temyiz hakkının verilmesi ve alınacak kararlarda denge tutturulması gibi kriterler, AYM'nin önerileri arasında yer aldı.

Mahkeme, kararı gerekli kanuni düzenlemeyi yapması için Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) gönderirken bunun için TBMM'ye bir yıl süre verdi ve bu süre zarfında aynı konuda geçmişte yapılmış ve ileride yapılacak başvuruları değerlendirmeye almayacağını belirtti. Mahkeme, aynı zamanda kararında, yeni düzenleme yapılmaması durumunda tüm başvuruların hak ihlali ile sonuçlanacağını belirtti.

Ancak AYM'nin bu kararına rağmen ne 2022 ne de 2023 yılı içinde buna yönelik herhangi bir düzenleme yapıldı.

TÜRKİYE'DE ERİŞİM ENGELLEME YETKİSİ

Erişim engeli kararları, Türkiye'de sulh ceza hakimlikleri, mahkemeler ve savcılıklar gibi yargı organları ile bir dizi idari kurum tarafından çeşitli kanunlar, yönetmelikler ve düzenlemeler kapsamında alınabiliyor veya talep edilebiliyor. Çoğunlukla 5651 sayılı kanunun 8, 8/A, 9 ve 9/A maddeleri kapsamında sulh ceza hakimlikleri

22 "İnternet Haber Sitelerindeki Bir Dizi Habere Erişimin Engellenmesi Nedeniyle İfade ve Basın Özgürlükleri ile Etkili Başvuru Hakkının İhlal Edilmesi (Pilot Karar)", AYM, 07.01.2022, <https://web.archive.org/web/20220107061531/https://www.anayasa.gov.tr/tr/haberler/bireysel-basvuru-basın-duyurulari/internet-haber-sitelerindeki-bir-dizi-habere-erisimin-engellenmesi-nedeniyle-ifade-ve-basin-ozgurlukleri-ile-etkili-basvuru-hakkinin-ihlal-edilmesi-pilot-karar>

tarafından verilen erişim engeli kararları, 8. madde kapsamında soruşturma evresinde savcılıklar tarafından da verilebiliyor.

Bununla birlikte, telif hakları ihlallerini gidermek için 5846 sayılı *Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu*'nun ek madde 4(3) fıkrası kapsamında cumhuriyet savcıları da erişim engeli kararı verebiliyor.

İdari kurumlar, erişim engeli kararı verebilmekle ilgili yetkilendirmeleri, farklı kanun, yönetmelik ve düzenlemelerle aldı. 5651 sayılı kanuna istinaden Türkiye'de 20'den fazla farklı kurum ve kuruluşun çeşitli düzenlemeler altında internet içerikleri için erişim engeli veya talep etme yetkisi bulunuyor.

Bu kurumlar şunlar:

- Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklar
- Kapatılana kadar Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB)
- TİB kapatıldıktan sonra Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanı
- Erişim Sağlayıcıları Birliği (ESB)
- Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK)
- Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)
- Tarım ve Orman Bakanlığı, Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı
- Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, Talih Oyunları Daire Başkanlığı
- Türkiye Jokey Kulübü (TJK)
- Spor Toto Teşkilat Başkanlığı
- Diyanet İşleri Başkanlığı, Din İşleri Yüksek Kurulu
- Diyanet İşleri Başkanlığı, Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu
- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)
- Yüksek Seçim Kurulu (YSK)
- Ticaret Bakanlığı, Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu kapsamındaki tüm yetkili kuruluşlar
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı sanayi ve teknoloji il müdürleri
- Valilikler ve İçişleri Bakanlığı

- Bankacılık Dzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)
- Türkiye Futbol Federasyonu (TFF)
- Çocuk Koruma Kanunu kapsamındaki ilgililer

FREE WEB TURKEY BULGULARI

Free Web Turkey'nin yaptığı açık kaynak taramasına göre 1 Ocak-31 Aralık 2023 tarihleri arasında en az 783 mahkeme kararıyla 219.059 URL erişime engellendi.

Engellenen adresler arasında alan adları, haberler, Google'un bulut depolama alanında (Drive) yer alan dosyalar, arama motoru sonuçları ve kullanıcı yorumlarının da dahil olduğu birçok URL bulunuyor.

ENGELLEME ŞEKLİNE GÖRE DAĞILIM

	Karar sayısı	Engellenen URL sayısı
Alan adı	173	197.907
Haber	438	14.680
Sosyal medya paylaşımı	135	5.641
Sosyal medya hesabı	7	743
İşletmelerin Google'da kayıtlı konumlarına yapılan yorum	13	38
Google arama motoru sonucu	6	33
Mobil uygulama	3	9
Google Drive dosyası	5	5
Mail adresi	2	2
Google dokümanı	1	1

2023 yılında en az 197.907 alan adı, 14.680 haber, 5.641 sosyal medya paylaşımı, 743 sosyal medya hesabı, 38 işletmelerin Google'da kayıtlı konumlarına yapılan yorum, 33 Google arama motoru sonucu, 9 mobil uygulama, 5 Google Drive dosyası, 2 mail adresi ve 1 de Google dokümanına erişim engeli getirildi.

Engellenen içerikler arasında alan adları %90,34 ile en yüksek oranı oluştururken, haberler %6,70 ikinci sırada yer aldı. Bunları Sosyal medya paylaşımları (%2,58) ile sosyal medya hesapları izledi.

ELE ALDIKLARI KONULARA GÖRE ALAN ADI ENGELLERİNİN TEMEL DAĞILIMI

İçeriğin konusu	Karar sayısı	Engellenen URL
8'inci maddede belirtilen suçlar	118	197.734
Forum	3	115
Haber sitesi	29	30
Dijital araç/hizmet platformu	7	8
Yolsuzluk ve usulsüzlük	3	7
Sözlük	6	6
Suç isnadı	4	4
Örgütsel suçlar	2	2
Kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar	1	1

2023'te 197.907 ile en fazla erişim engeli, alan adlarına uygulandı ve bu sayıya 173 kararla ulaşıldı.

Bu 197.907 alan adınının 197.734'ünü, **5651 sayılı kanunun 8'inci maddesinde belirtilen suçları işleyen ve/veya işlenmesine zemin hazırlayan** içeriklerde yayımlar yaptığı iddia edilen alan adları oluşturdu. 8'inci maddede bu suçlar, intihara yönlendirme, çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma, sağlık için tehlikeli madde temini, müstehcenlik, fuhuş, kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçları; Atatürk aleyhine işlenen suçlar, bahis oynatma veya oynanmasına yer veya imkân sağlama suçu ve Milli İstihbarat Teşkilatının faaliyetleri ve personeline yönelik suçlar olarak belirtiliyor.

Onu 115 ile forumlara ait alan adları takip etti.

Forumlara ait 115 alan adı, 3 farklı kararla erişime engellenirken bu 115 alan adının 113'ü, freelance ve tam zamanlı çalışan web geliştiricilerin birbirleri arasında fikir

alışverişinde bulunması ile iş alabilmelerine olanak sağlayan popüler webmaster forumlarından oluştu.

Bu forumlarda yer alan ve operatörlerin mobil/sanal paralarının nakit paraya çevrilmesi konusunda çeşitli bozum yöntemlerinin anlatıldığı başlıklardan şikayetçi olan Türk Telekom, ilgili başlık yerine tüm internet sitesi için erişim engeli talep etti. Engel kararı bunun üzerine verildi.

Forumların ardından ise **haber siteleri** geldi. 2023'te haber sitelerine ait 30 alan adı, 29 farklı kararla erişime engellendi.

Yazılımcılar, oyunseverler, gazeteci-yazarlar, içerik üreticileri ile müşteriler, sivil toplum kuruluşu çalışanları ve influencerlar tarafından kullanılan ve tamamen yasal bir şekilde çalışan **dijital araçlara** da 2023'te erişim engeli getirildi.

Yukarıdaki grupta yer alan ve kullanıcıların iş, oyun ve gündelik hayatını kolaylaştıran 7 farklı dijital aracın internet sitesi ile mobil uygulamasına yönlendiren 8 URL erişime engellendi.

Çeşitli **yolsuzluk ve usulsüzlük** iddialarının ifşa edildiği 7 alan adı 3 farklı kararla erişime engellenirken 2023'te **internet sözlüklerine** de erişim engeli getirildi.

Geçen yıl internet sözlükleri için 6 farklı erişim engeli kararı verildi ve bu kararlarla 6 URL erişime engellendi. Bu kararların tümü, Türkiye'nin en popüler internet sözlüğü olan Ekşi Sözlük'ün engellenmesi için verildi. Bu kararlarla eksisozluk.com iki kez olmak üzere Ekşi Sözlük'e ait 6 alan adı erişime engellendi.

ALAN ADLARI ÖZELİNDE ÖNE ÇIKAN ERİŞİM ENGELİ KARARLARI

Webmaster forumlara yönelik engelleme

11 Aralık 2023'te, site tasarlayan/geliştiren kişiler olan web geliştiricileri ile web sitesi yöneticilerinin (webmaster) en büyük buluşma noktalarından olan R10.net, WM Aracı ve Webmaster Forum, Samsun 3. Sulh Ceza Hakimliği 11 Aralık 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) veya Erişim Sağlayıcıları Birliği (ESB) tarafından engelleme gerekçesine dair bir bilgi paylaşılmadı. Ancak Free Web Turkey'den Armağan Tezel'in haberine göre bu forumlar "mobil bozum" yöntemlerini anlatan başlıklar nedeniyle, Türk Telekom'un talebi üzerine engellendi.²³

²³ Armağan Tezel, "Türk Telekom istedi, webmaster forumlarına erişim engellendi: 'Yüz binlerce kullanıcının gelir kapisıyız, onlar da biz de mağdur edildik'", Free Web Turkey, 13.12.2023, <https://web.archive.org/web/20240118182130/https://www.freewebturkey.com/turk-telekom-istedi-webmaster-forumlarına-erisim-engellendi-yuz-binlerce-kullanıcının-gelir-kapisıyız-onlar-da-biz-de-magdur-edildik>

Mobil bozum, genellikle operatörlerin sağladığı hizmetlerin, promosyonların veya aboneliklerin gerçek para karşılığına dönüştürülmesini içeriyor. Erişim engeli forumların itirazları sonrası 12 Aralık tarihinde kaldırıldı.

Haber siteleri

Tıpkı 2022’de olduğu gibi 2023’te de internet üzerinden yayım yapan birçok gazete ve derginin alan adlarına erişim engeli getirildi.

Erişim engeli getirilen gazeteler yine “özgür basın” olarak tanımlanan ve iktidarın ideolojisine taban tabana zıt bir yayın politikası benimseyen yayıncılardan oluştu.

Birden fazla kez erişime engellendiler: Kızıl Bayrak 5, ETHA 4 kez erişime engellendi

2023’te gazete ve dergilerin internet sitelerinden oluşan 30 alan adı 29 farklı kararla erişime engellendi. Üstelik bazı yayıncıların alan adları birden fazla kez erişime engellendi.

Örneğin “Sınıfın, devrimin ve sosyalizmin sesi” sloganıyla yayım yapan **Kızıl Bayrak** gazetesine ait kizilbayrak75.net (11 Ocak), kizilbayrak76.net (23 Şubat), kizilbayrak77.net (23 Mart), kizilbayrak78.net (26 Mayıs) ve kizilbayrak80.net (5 Ekim), **beş farklı mahkeme kararıyla** erişime engellendi.

Etkin Haber Ajansı’nın (ETHA) internet sitesi de birden fazla kez erişime engellenen internet gazetelerinden biri, etha49.com (28 Şubat), etha50.com (17 Mart), etha51.com (6 Nisan) ve etha52.com (5 Ekim) alan adlarına 2023 yılında **4 farklı kararla erişim engeli getirildi.**

ETHA’nın alan adlarına 2022’de de yoğun bir sansür uygulanmıştı. Öyle ki 2022’ye etha28.com alan adı üzerinden yayım yaparak başlayan ETHA, yılı etha49.com adresinden yayım yaparak kapatmıştı. Buna göre 2022’de ajansın tam 21 alan adı için erişim engeli kararı verilmişti.²⁴

Sosyalist bir yayın politikası belirleyen **Komün Dergi** de 2023’te alan adı birden fazla kez engellenen yayıncılardan biri oldu. Derginin komundergi9.com (28 Şubat), komundergi10.com (16 Mart) ve komundergi11.com (5 Ekim) şeklindeki 3 farklı alan adı **3 farklı kararla erişime engellendi.**

24 Free Web Turkey 2022 İnternet Sansürü Raporu, Free Web Turkey, Ekim 2023, <https://archive.md/cFuCx>

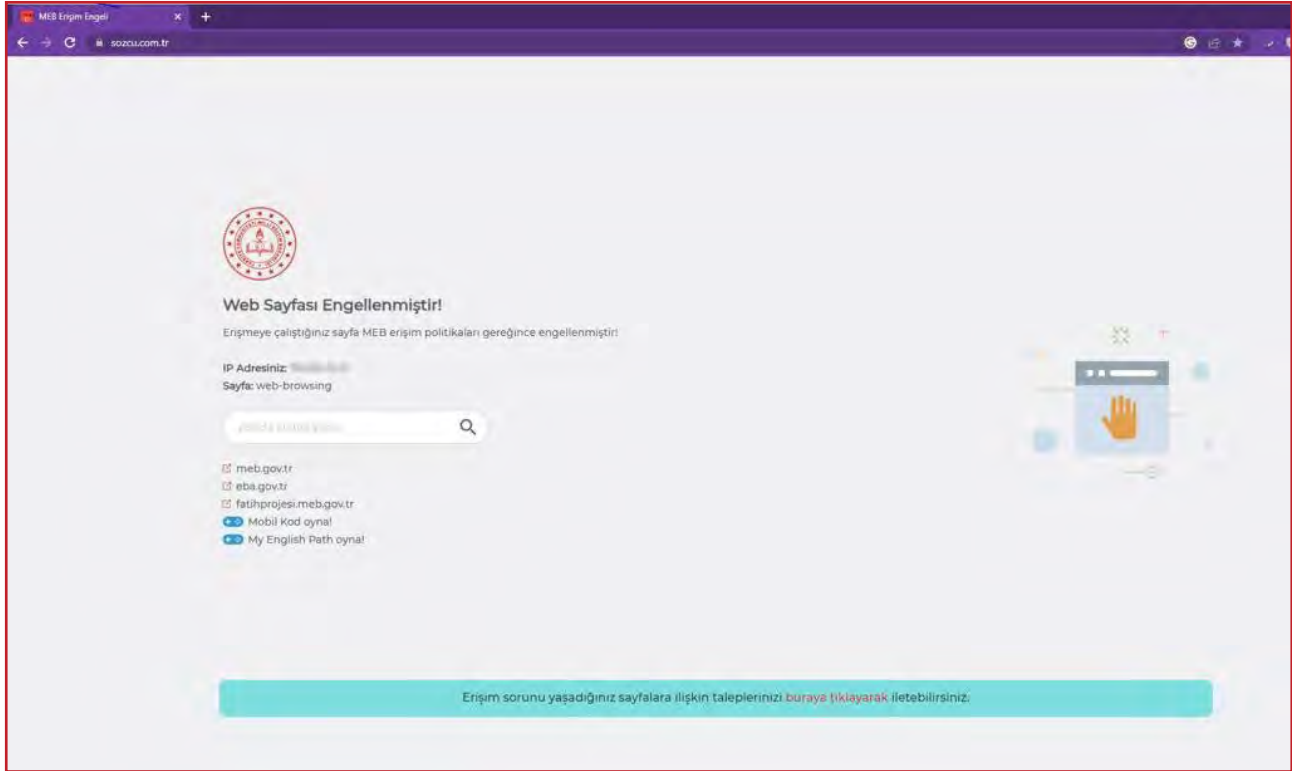
Gazete Patika'nın gazetepatika18.com (30 Mayıs), gazetepatika19.com (8 Haziran) ve gazetepatika21.com (5 Ekim) şeklindeki 3 farklı alan adına da 2023'te **3 farklı kararlarla erişim engeli getirildi.**

Özgür Gelecek gazetesi de 2023'te alan adı birden fazla kez erişime engellenen gazetelerden biri oldu. Gazetenin ozgurgelecek46.net (4 Mayıs), ozgurgelecek47.net (26 Mayıs) ve ozgurgelecek49.net (21 Eylül) şeklinde **3 farklı alan adı 3 farklı kararlarla erişime engellendi.**

Yeni Demokrasi Gazetesi de 2023'te alan adı **2 farklı kararlarla 2 kez engellen** ve birden fazla kez erişim engeli kararına maruz kalan bir başka gazete oldu. Gazetenin yenedemokrasi31.net (24 Ocak) ve yenedemokrasi33.net (21 Eylül) şeklindeki alan adlarına geçen yıl erişim engeli getirildi.

Alinteri Gazetesi, Yeni Yaşam Gazetesi, Yeni Demokrat Gençlik, Jinnews ve Avrupa Demokrat gazetelerinin alan adları da 2023'te bir kez erişime engellendi. Bir internet gazetesi olmasa da iktidar ve iktidara yakın kimselerin adının karıştığı yolsuzluk ve usulsüzlük iddialarını derleyip toplayacak olan 100SÜZLER platformu da 2023'te erişime engellenen haber siteleri arasında yer aldı.

Milli Eğitim Bakanlığı Sözcü Gazetesi'ne erişimi engelledi

2023'te gazeteler hakkındaki erişim engeli kararları sadece mahkeme kararları yoluyla, yasal bir süreç sonucunda verilmedi. Sözcü Gazetesine uygulanan erişim en-

geli, kurum içi kararlar neticesinde de haber sitelerine erişim engeli getirilebileceğini gösterdi.

Gazetenin sozcu.com.tr şeklindeki alan adı 14 Mayıs'ta Milli Eğitim Bakanlığı tarafından erişime engellendi.

Durum, kullanıcıların bakanlığa bağlı eğitim kurumlarındaki internet altyapısını kullanan bilgisayarlardan sozcu.com.tr'ye giriş yapmak istediğinde “Erişmeye çalıştığınız sayfa MEB erişim politikaları gereğince engellenmiştir” uyarısıyla karşılaşması sonrası tespit edildi.

Bu, Türkiye'deki 77 bin okul, 1.2 milyon öğretmen ve 19 milyon öğrencinin okullarındaki internet bağlantısını kullandıkları sürece sozcu.com.tr'ye giriş yapamadığı anlamına geliyor.

Durumu 16 Mayıs'ta fark eden Sözcü Gazetesi, durumu aynı gün “Milli Eğitim Bakanlığı'ndan sozcu.com.tr'ye erişim engeli” başlığıyla haberleştirdi.

Haberin kısa sürede basında geniş yer bulması üzerine Sözcü, bakanlık yetkililerinin Sözcü'ye ulaştığını ve söz konusu erişim engeli kararını kaldırıldığını söyledi.²⁵

RTÜK, Voice of America için erişim engeli kararı aldırdı

Dünya çapında 45'i aşkın dilde yayım yapan, ABD'nin en büyük uluslararası multimedya haber kuruluşu Voice of America'nın (VOA) Türkçe edisyonunun internet sitesi de 2023'te erişim engeli getirilen haber siteleri arasında yer aldı.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), VOA Türkçe'nin internet üzerinden canlı haber yayını yapılmasına olanak sağlayan İsteğe Bağlı Yayın Hizmeti (İnternet İBYH) lisansı olmadan yayın yaptığını tespit edildiğini açıkladı ve lisans başvurusunda bulunması ve üç aylık yayın lisans bedelini ödemesi için 21 Ağustos 2023'te gazeteye 72 saat süre tanıdı.²⁶

RTÜK, 72 saat içinde ücretin ödenmemesi ve lisans başvurusu yapılmaması halinde VOA Türkçe için sulh ceza hakimliği yoluyla erişim engeli talebinde bulunulacağını söyledi.

“Sansüre olanak sağlamayı amaçlayan herhangi bir yönergeye uymamız mümkün değil” açıklamasını yapan²⁷ VOA, lisans başvurusunda bulunmadı ve **voaturkce**.

25 “Milli Eğitim Bakanlığından sozcu.com.tr'ye erişim engeli”, Sözcü Gazetesi, 16.05.2023, <https://archive.is/ZJNuE>

26 “Duyuru”, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, 21.08.2023, <https://web.archive.org/web/20230821090054/https://www.rtuk.gov.tr/duyuru/4572>

27 Dilge Temoçin, Hilmi Hacaloğlu, Yıldız Yazıcıoğlu, “VOA Türkçe'ye yeni erişim engeli uyarısına ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan açıklama”, Voice of America Türkçe, 22.08.2023, <https://web.archive.org/web/20231018173926/https://www.voaturkce.com/a/voa-turkce-yeni-erisim-engeli-uyarisi-r>

com, RTÜK'ün talebi üzerine Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliğinin 28 Ağustos 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Karar sonrası VOA'dan yapılan açıklamada, RTÜK'ün lisans şartının basına sansür uygulamak için tasarlanmış bir adım gibi görüldüğü belirtildi.²⁸

RTÜK, Deutsche Welle'nin alternatif alan adlarına da lisans istedi, alınmayınca engelledi

RTÜK, yayın lisansı konusunda aynı süreci Almanya'nın 30 farklı dilde yayın yapan kamu yayıncı kuruluşu Deutsche Welle'nin (DW) Türkçe edisyonu için de yürüttü.

10 Kasım 2023'te, DW Türkçe'nin de İnternet İBYH lisansı olmadan yayın yaptığını tespit eden RTÜK, lisans başvurusu yapmak için yayıncıya 72 saat süre tanıdı.²⁹

Ancak RTÜK, DW Türkçe'nin, global alan adı dw.com için değil, o dönem hali hazırda kullandığı alternatif alan adları **dwturkce.com** ve **inspiredminds.de/tr** için lisans almasına hükmetti.³⁰

Çünkü RTÜK, yine yayın lisansı almadan yayın yaptığı gerekçesiyle DW'nin Türkçe yayımlarını da yaptığı global alan adı **dw.com'u** 30 Haziran 2022'de Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinden aldırıldığı kararla zaten erişime engellemişti.³¹

DW, 10 Kasım'da kendisine tanınan 72 saatte yayın lisansı başvuru yapmadı ve üç aylık yayın lisans bedelini ödemedi. Bunun üzerine DW'nin, dw.com'un erişime engellenmesi sebebiyle kullanmaya başladığı alternatif alan adları dwturkce.com ve inspiredminds.de/tr, Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliğinin 17 Kasım 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Dijital araç/hizmet platformları: OnlyFans de engellendi Linktree de

2023'te erişim engeli getirilen alan adları arasında internet üzerinde ücretli veya ücretsiz hizmet sunan dijital araçlar ile ücretli hizmet sunan uygulamaların internet siteleri de yer aldı.

---

tuk-72-saat-sure-verdi-abd-disisleri-bakanligi-aciklama-yapti-sansur/7235312.html

28 Hilmi Hacaloğlu, Ezel Şahinkaya, "VOA Türkçe hakkındaki 'erişim engelleme' kararına tepki: 'Sansüre karşı sessiz kalmak doğru değil'" Voice of America Türkçe, 29.08.2023, <https://web.archive.org/web/20230830085251/https://www.voaturkce.com/a/voa-turkce-hakkindaki-erisim-engelleme-kararina-tepki-sansure-karsi-sessiz-kalmak-dogru-degil/7245531.html>

29 "RTÜK, DW Türkçe'nin alternatif adreslerine de lisans istedi: Lisans alınmazsa erişim engellencek", Free Web Turkey, 09.10.2023, <https://web.archive.org/web/20231211134227/https://www.freewebturkey.com/rtuk-dw-turkce-nin-alternatif-adreslerine-de-lisans-istedi-lisans-alinmazsa-erisim-engellencek>

30 "Duyuru", Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, 10.11.2023, <https://web.archive.org/web/20231110080011/https://www.rtuk.gov.tr/duyuru/4624>

31 "Deutsche Welle ve VOA Türkiye'de erişime engellendi", Deutsche Welle Türkçe, 30.06.2022, <https://web.archive.org/web/20220630214255/https://www.dw.com/tr/deutsche-welle-ve-voa-turkiyede-erisime-engellendi/a-62321660>

Ulaşım hizmeti sunan scooter paylaşım sistemi sunan Martı hariç bu kategoride yer alan dijital araç/hizmet platformlarının internet sitelerine neden erişim engeli getirildiğine internet kullanıcıları tarafından bir anlam verilemedi.

Söz konusu dijital araç/hizmet platformlarının neden engellendiğine dair ne Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ne Erişim Sağlayıcılar Birliği (ESB) ne de İletişim Başkanlığından bir açıklama yapılması bu anlamsızlığın en temel nedeni oldu.

Bir yurttaş 80 milyon kişi adına başvurdu, OnlyFans'e erişimi engelledi: 'Türk aile yapısını tehdit ediyor'

İçerik üreticilerinin abonelerine özel içerikler üreterek para kazanmalarına olanak sağlayan yetişkin içerik platformu OnlyFans de erişim engeli getirilen platformlar arasında yer aldı.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de çoğunlukla seks işçileri ve pornografik içerikler üreten yurttaşlar tarafından kullanılan OnlyFans'in alan adı onlyfans.com, İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 7 Haziran 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Platform, özellikle milliyetçi ve muhafazakâr kesimin OnlyFans'in kapatılması için mayıs ayının sonu, haziran ayının başı itibarıyla başlattığı şiddetli kampanyalardan kısa bir süre sonra erişime engellendi.

Erişim engeli kararına göre İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliği, bir yurttaştan "Türkiye Cumhuriyeti'nin, kamu ahlakını ve Türk aile yapısını açıkça tehdit eden OnlyFans isimli sosyal platforma erişim engeli getirilmesi" yönünde bir talep aldı.³²

Oyunseverler de nasibini aldı: Key-Drop erişime engellendi

Profesyonel oyuncular ve oyunseverler tarafından kullanılan popüler oyun içi ürün satın alma sitesi Key-Drop'un alan adı key-drop.com, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun (BTK) 15 Haziran 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Kumar oynanmasına da elverişli olduğundan şüphelenilen ve bu gerekçeyle engellenen sitenin engeli, 16 Haziran 2023'te kaldırıldı.

Sivil toplum kuruluşları ve influencerların yardımcısı Linktree'ye erişim engeli

Ön plana çıkarılmak istenen içerik/profilleri tek bir link üzerinde toplayarak internet kullanıcılarına kolaylık sağlayan Linktree'nin alan adı linktr.ee, Milli Piyango

³² Armağan Tezel, "OnlyFans'e erişim engeli: 'Yasaklar her zaman tatlıdır, abone sayımız daha da arttı'", Free Web Turkey, 02.04.2024, <https://web.archive.org/web/20240405123809/https://www.freewebturkey.com/onlyfans-e-erisim-engeli-yasaklar-her-zaman-tatlidir-abone-sayimiz-da-ha-da-artti>

İdaresi Genel Müdürlüğünün 13 Ekim 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.³³

“Yasa dışı bahis ve terörün finansmanında kullanılması” gerekçesiyle verilen erişim engeli, 27 Ekim 2023’te kaldırıldı.

BTK, toplu e-posta gönderim servisi Sendgrid’i erişime engelledi

İşletmelerin e-posta kampanyalarını otomatikleştirmelerine yardımcı olan e-posta pazarlama platformu Sendgrid (sendgrid.com), Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun (BTK) 5 Aralık 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.³⁴

Gerekçesi açıklanmayan erişim engeli kararı 6 Aralık 2022’de kaldırıldı.

Vercel’a erişim engeli

Yazılım geliştiricileri tarafından kullanılan ve internet sitelerinin ön yüzünün tasarlanmasını, geliştirilmesini ve kullanıma hazır hâle getirilmesini sağlayan Vercel App, Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezinin (USOM) 6 Aralık 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Siber dolandırıcılar tarafından “oltalama” faaliyetlerinde kullanıldığı gerekçesiyle uygulanan erişim engeli, bir süre sonra kaldırıldı.

Read the Docs’a erişim engeli

Yine yazılım geliştiricileri tarafından kullanılan ve yazılım projeleri için online dokümantasyon oluşturma hizmeti sunan Read the Docs, “yasa dışı bahis ve terörün finansmanına katkı sunduğu” gerekçesiyle Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun 8 Aralık 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

İstanbul Taksiciler Esnaf Odası, Martı’ya erişimi engelledi

İstanbul Taksiciler Esnaf Odası Başkanı Eyüp Aksu’nun yönetimindeki İstanbul Otomobilciler Esnaf Odası, scooter paylaşım sistemi sunan Martı’nın “Martı TAG” ve “Martı Motosiklet” uygulamasıyla yasa dışı korsan taşımacılık yaptığını öne sürdü ve şirket hakkında İstanbul 14. Asliye Ticaret Mahkemesinde dava açtı.

Dava sonucunda, Martı’nın internet sitesine tedbiren erişim engeli getirilmesine karar verildi.³⁵

33 “Linktree’ye erişim engeli getirildi”, Free Web Turkey, 19.10.2023, <https://archive.is/QcHeT>

34 “BTK, toplu e-posta gönderim servisi Sendgrid’i erişime engelledi”, Free Web Turkey, 06.12.2023, <https://web.archive.org/web/20240118182128/https://www.freewebturkey.com/btk-toplu-e-posta-gonderim-servisi-sendgrid-i-erisime-engelledi>

35 “İstanbul Taksiciler Esnaf Odası, Martı’ya erişimi engelledi: Emeğimiz olan taksi plakalarımıza sonuna kadar sahip çıkacağız”, Free Web Turkey,

ENGELLENEN ALAN ADI SAYISININ ENGELLEYEN MERCİLERE GÖRE DAĞILIMI

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü	160,274
Ankara İl Jandarma Komutanlığı	14,399
Gaziantep İl Jandarma Komutanlığı	8,412
Denizli İl Jandarma Komutanlığı	6,271
Aydın İl Jandarma Komutanlığı	4,376
Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)	1,696
İzmir İl Jandarma Komutanlığı	1,045
Adana İl Jandarma Komutanlığı	462
Ardahan İl Jandarma Komutanlığı	350
Aksaray İl Jandarma Komutanlığı	218

2023 yılında 197.907 alan adına erişim engeli getirildi.

Bu kategoride en çok URL engelleyen mercilerin dağılımına bakıldığında ilk 10'da hiçbir sulh ceza hakimliği yer alamazken il jandarma komutanlıkları sayıca üstünlük kurdu.

Birinci sırada, engellediği 160.274 alan adı ile Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü yer alırken onu sırasıyla Ankara, Gaziantep, Denizli ve Aydın il jandarma komutanlıkları takip etti.

İl jandarma komutanlıkları ve Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından engellenen tüm alan adları, “yasa dışı bahis, dolandırıcılık, müstehcen görüntüler, bor-sa manipülasyonu, terör örgütü propagandası, terörün finansmanına katkı” vb. suçları işleyerek çıkar elde etmeyi amaçladıkları iddiasıyla engellendi.

ENGELLENEN ALAN ADLARININ ENGELLENME GEREKÇELERİ

8'inci maddede belirtilen suçlar	196.010
Yurt dışında kaldıraçlı işlem yaptırma	1.696
Kişilik hakları ihlali	136
Milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması	50
Tespit edilemedi	7
Lisanssız yayın yapma	3
Korsan taşımacılık	2
MEB politikalarına aykırılık	1
Oltalama	1
Zararlı siteler	1

8'inci madde

Alan adlarının engellenme gerekçelerine bakıldığında ise birinci sırada 5651 sayılı kanunun 8'nci maddesinin 1'inci fıkrasında belirtilen suçların işlendiği iddiası yer aldı.

2023'te **196.010 alan adı**, söz konusu maddede yer alan aşağıdaki suçlardan birinin veya birden fazlasının işlendiği iddiasıyla erişime engellendi:

a. 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan;

- İntihara yönlendirme
- Çocukların cinsel istismarı
- Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma
- Sağlık için tehlikeli madde temini
- Müstehcenlik
- Fuhuş
- Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçları,

b. 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda yer alan suçlar.

- c. 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunda yer alan suçlar.
- d. 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 27. maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında yer alan suçlar (Milli İstihbarat Teşkilatının faaliyetleri ve personeline yönelik suç teşkil eden içerikler).

Yurt dışından kaldıracağı işlem yaptırma

Alan adlarının engellenme gerekçelerinde ikinci sırada ise **yurt dışında kaldıracağı işlem yaptırma** yer aldı. Bu gerekçeyle engellenen alan adlarının tümü, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından erişime engellendi.

SPK, Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik olarak internet aracılığıyla yurt dışında kaldıracağı işlem ve kaldıracağı işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu belirlenen türev araç işlemleri yaptırıldığı gerekçesiyle 1.696 internet sitesine erişimi engelledi.

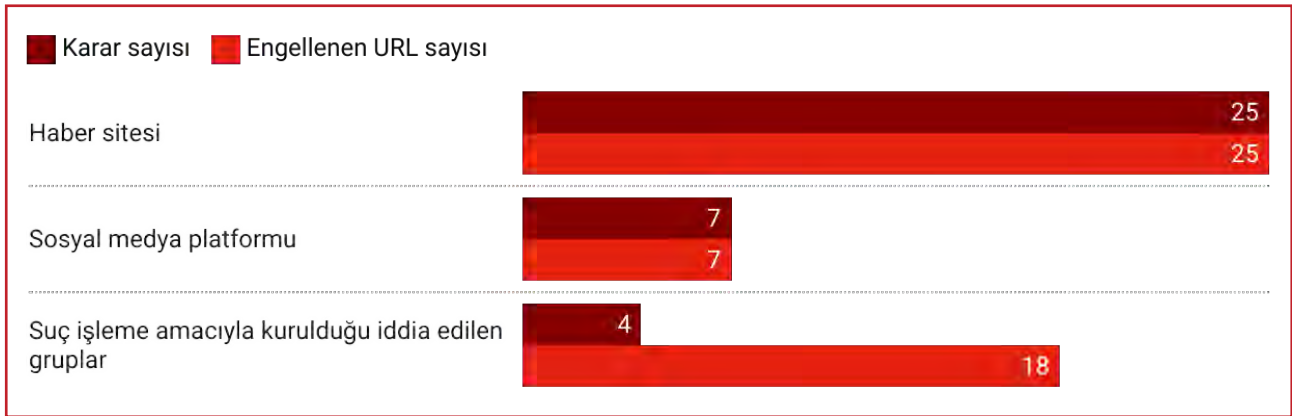
Kişilik hakları ihlali

Üçüncü sırada ise **kişilik hakları ihlali** yer aldı. 2023’te 136 alan adı, 16 farklı kararla erişime engellendi. Bu 136 alan adı arasında OnlyFas ile R10.Net, WM Aracı ve Webmaster Forum gibi popüler forumların alan adları da yer aldı.

Kişilik hakları ihlal edilen alan adlarının büyük çoğunluğu, popüler veya popüler olmayan şahıslar hakkında çeşitli iddialar ortaya atmak amacıyla atılanlardan oluştu. Bu alan adları çoğunlukla bu şahısların adı + onlara isnad edilen suç şeklindeydi.

Örn.: alivelibirhisizdir.com

Milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması

Alan adı engellemelerinde dördüncü sıradaki gerekçeyse “milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması” oldu.

2023'te toplam 50 alan adı, "milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması" gerekçesiyle çeşitli sulh ceza hakimlikleri tarafından verilen toplam 36 kararla erişime engellendi.

Engellenen adlarının yarısı haber sitelerine, özellikle de Kürt medyası ile sol/sosyalist bir çizgide yayım yapan yayıncılara ait olanlardan oluştu.

Engellenme nedeni tespit edilemeyenler

2023'te engellenen 7 alan adının ise **engellenme nedeni tespit edilemedi**.

3 Şubat 2023 tarihli ve 490.05.01.2023.-78151 sayılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu kararıyla erişime engellenen **5 alan adı** bunlardan bazıları oldu.

Engellenen altıncı alan adı ise İstanbul'un Ümraniye ilçesinde yer alan **MJS Anaokulu'nun** internet sitesi *mjsanaokulu.com* olarak kayıtlara geçti. 9 Şubat 2023 tarihli ve 490.05.01.2023.-87173 sayılı karar, BTK tarafından verildi.

BTK'nın 29 Mayıs 2023 tarihli ve 490.05.01.2023.-268300 sayılı kararıyla engellenen *jiangzaitoon.io* ise yedinci ve son internet sitesi oldu. Jiangzaitoon, LGBTİ+ içerikli Türkçe çizgi romanlar yayımlıyordu.

Lisanssız yayın yapmak

2023'te 3 alan adı da İsteğe Bağlı Yayın Hizmeti (İnternet İBYH) lisansı olmadan yayın yaptığı gerekçesiyle RTÜK'ün talebi üzerine erişime engellendi.

Bu alan adları, Deutsche Welle'ye ait *dwturkce.com* ve *inspiredminds.de* ile Voice of America'nın Türkçe edisyonunun internet sitesi *voaturkce.com* oldu.

Korsan taşımacılık

Ulaşım hizmeti sunan scooter paylaşım sistemi Martı'ya ait 2 alan adı, **korsan taşımacılık** gerekçesiyle erişime engellendi.

MEB politikasına aykırılık

MEB politikasına aykırılık nedeniyle erişime engellenen alan adı ise Sözcü Gazetesi'nin internet sitesi *sozcu.com.tr* oldu.

Oltalama

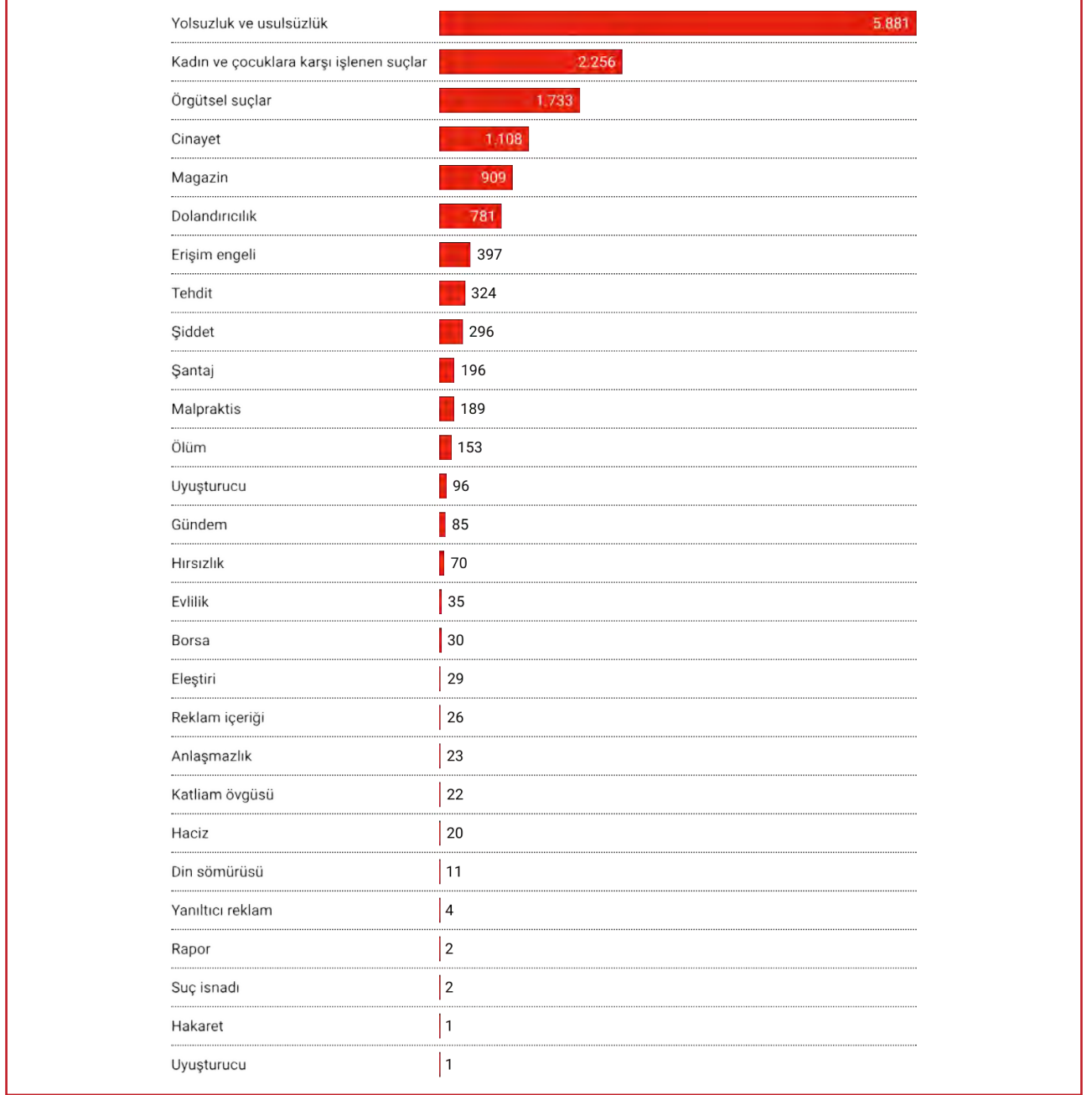
Yazılım geliştiricileri tarafından kullanılan ve internet sitelerinin ön yüzünün tasarlanmasını, geliştirilmesini ve kullanıma hazır hâle getirilmesini sağlayan Vercel App, **Oltalama** nedeniyle erişime engellendi.

Zararlı siteler

Zararlı siteler arasında yer aldığı gerekçesiyle erişime engellenen alan adı ise Kürtçe, Türkçe ve İngilizce yayım yapan Jin News Haber Ajansı'nın internet sitesi jin-news41.xyz oldu. Erişim engeli kararı Türk Telekom tarafından verildi.³⁶

ELE ALDIKLARI KONULARA GÖRE HABER ENGELLERİNİN TEMEL DAĞILIMI

Alan adlarının ardından en çok erişim engeli kararı haberler hakkında verildi.

³⁶ Türk Telekom'dan Jinnews'e erişim engeli, Free Web Turkey, 19.08.2023, <https://web.archive.org/web/20240402101359/https://www.freeweb-turkey.com/index.php/categories/newsberg/haberler/tuerk-telekomdan-jinnewse-erisim-engeli>

2023'te 14.680 haber, 438 farklı mahkeme kararıyla erişime engellendi.

Yolsuzluk ve usulsüzlük

Erişim engeli getirilen haberlerin ele aldıkları konulara göre dağılımına bakıldığında ilk sırada **yolsuzluk ve usulsüzlük** konulu olanlar yer aldı. 2023'te bu konudaki 5.881 habere, 183 farklı kararla erişim engeli getirildi.

Söz konusu yolsuzluk ve usulsüzlüğü yaptığı iddia edilen kişi/kişilerin kim olduklarına bakıldığında ise ilk sırada **kamu görevlileri** yer aldı. Bu konuda erişim engeli getirilen 5.881 haberin 3.192'sinde özne kamu görevlileri oldu.

Onu **AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar** (1.133 haber), **Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi** (646 haber), şirketler (282 haber), iş insanları (277 haber), **kamu kurumları** (162 haber), **yurttaşlar** (77 haber), **tarikatlar** (60 haber) ve **siyasi parti temsilcileri** (52 haber) takip etti.

BirGün
Timur Soykan
Başsavcının rüşvet çılgılığı: Çürüyoruz
İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı İsmail Uçar, HSK'ye gönderdiği çok bir yazıyla adliyedeki rüşvet çarkını anlattı. Başsavcı, yazıda uyuşturucu kaçakçılarının, yasadışı bahisçilerin, milyonlarca lira gasp edenlerin nasıl tahliye edildiğini ortaya koydu. Haberlere erişim engeli kararlarının para karşılığı verildiğini ifade etti ve HSK'ye şöyle yazdı: Yargı içinde oluşmaya başlayan çete ve çetecikleri yok etmeliyiz.
Güncel 15.03.2023 18:00

DİKEN
'Cübbeli'nin damadına İBB'den 1.8 milyonluk ihale
12/04/2019 10:56
İstanbul Yarı Maratonu için düzenlenen ihalenin kamuoyunda 'Cübbeli Ahmet Hoca' olarak bilinen Ahmet Mahmut Ünlü'nün damadının şirketine verildiği bildirildi. Şirketle 3 Nisan günü, 1,8 milyon liralık sözleşme imzalanmış.
Fotoğraf: DHA (Arşiv)

medyafaresi
Erdoğan'ın Avukatı ve Fettah Tamince Davası Savcısı Arasında Rüşvet Pazarlığı İddiası
Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da avukatlığını yapan Ahmet Kürşat Köhle ile Tamince dosyasına bakan savcı S.B. arasında 2017 yılında rüşvet pazarlığı yaşandığı iddia edildi.
28 Eylül 2022 17:57

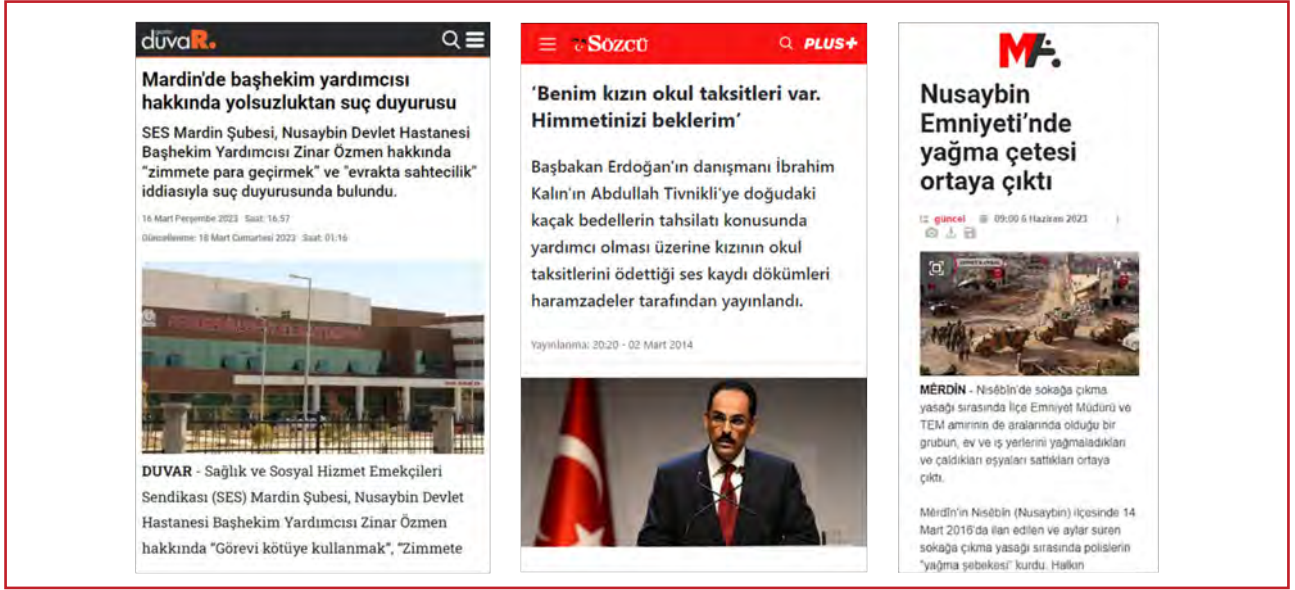
T24
T24, Sağlık Bakanlığı'nı karıştıran dosyayı açıyor: İki Bakan Yardımcısı'nı karşı karşıya getiren "e-Nabız" kavgası ve açılan yolsuzluk davası
İki bakan yardımcısının yakın olduğu iddia edilen şirketler ile Bakanlığın da taraf olduğu fikri mülkiyet davası, bir başka krizin kapısını araladı
28 Nisan 2023 00:28

BirGün
TRT'de milyonluk vurgun
Güncel 30.03.2023 06:30
HABER MERKEZİ
AKP iktidarı, TRT üzerinden milyarlarca liralık vurgun yapıyor. CHP İstanbul Milletvekili Özgür Karabat, TRT'deki yapımların yapımını AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yakın isimlerin üstlendiğini belirtti.

onedio
Ulaştırma Bakanı Milyarlık İhaleyi Dayısına Vermiş
Ulaştırma Bakanı Adil Karaismailoğlu, AK Parti döneminde kendisi gibi İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter yardımcılığı koltuğunda oturan Muzaffer Hacimustafaoğlu'na 2.1 milyar TL'lik ihale verdi. Bakan İsmailoğlu ile Hacimustafaoğlu'nun dayı-yeğen olduğu öğrenildi.
28 Eylül 2022 17:57

Kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar

Yolsuzluk ve usulsüzlük konulu haberlerin ardından ise **kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlarla ilgili haberler** geldi. 2023'te bu konudaki 2.256 haber, 82 farklı kararla erişime engellendi.

Söz konusu suçları işlediği iddia edilen kişi/kişilerin kim olduklarına bakıldığında ise ilk sırada 801 haberin öznesi olmaları itibarıyla **yurttaşlar** yer aldı.

Onu **kamu görevlileri** (693 haber), **iş insanları** (244 haber), **siyasi parti temsilcileri** (219 haber), **tarikat ve cemaatler** (157 haber), **kamu kurumları** (125 haber), **AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar** (13 haber) ve **şirketler** (4 haber) izledi.

Hastanedeki Utancın Üstünü Parayla Örtmüşler

Özel Haber

Yayınlanma: 07 Mayıs 2023 Salı 06:30

Seyhan Avşar

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya ait Esenler Medipol Hastanesi'nde, 6 yaşındaki bir çocuğun, "ağızına cinsel organ sokularak istismar edildiği", dehşete düşüren olayın da parayla kapatılmaya çalışıldığı ortaya çıktı. Çocuklarının yaşadığı olayın travmasını atlatacağı aileye, 'sus payı' olarak 150 bin lira verildi; manevi tazminat şartını da içeren bir sözleşme imzalandı.

BirGün

Vali yardımcısına taciz davası

Kırşehir Vali Yardımcısı Alper Balcı'ya cinsel taciz ve tehdit suçlarından dava açıldı. Daha önce Balcı, kendisiyle ilgili daha yayınlanmamış tüm haberler için "kaos oluşturma" iddiasıyla yayın yasağı getirilmesini istemişti.

Güncel 14.11.2023 09:00

Alper Balcı

İsmail ARI

Alper Balcı hakkında Eskişehir'de görevli olduğu 2022 yılında bir kadına cinsel tacizde bulunup tehdit ettiği gerekçesiyle dava açıldı. Daha önce Balcı hakkında hakaret ve tehdit ettiği iddiasıyla başlatılan soruşturmada takipsizlik kararı verilmişti.

YENİCAĞ

Kızını 'satılık' yazısıyla paylaşmış. 17 yaşındaki çocukların düğününde yeni skandal

17 yaşındaki çocukların düğününde yeni skandal

KIZINI 'SATILIK' YAZISIYLA PAYLAŞMIŞ

YAYINLANMA: 31 Ekim 2023 / 11:43
KAYNAK: DHA

Balıkesir'de, 17 yaşındaki çocukların düğünü karakolda bitti. Damat tarafından 250 bin lira başlık parası alan babanın, kızının fotoğrafını 'satılık' yazarak paylaştığı ortaya çıktı.

artigercek

Tiyatrocu Celal Mordeniz ifşa edildi: Yaşadıklarımın sadece benim hafızamda kalmasına izin veremezdim

Yayınlanma: 15 Şubat 2021 Cumartesi 19:15

'Umuyorum ki bu ifşa benimle birlikte birçok insanın sesi olur ve bu ses failerin uyularını kaçırır'

Yağmur KAYA

Cumhuriyet

Yine tarikat, yine skandal: 12 yaşındaki çocuğa cinsel istismar

İsmailağa cemaatine bağlı Hiranur Vakfı'nda bir çocuğun istismar edilmesinin ardından Zonguldak'ta da benzer bir skandal yaşandı. Halveti Tarikat'ından İsmail A., 12 yaşındaki çocuğu istismar ettiği gerekçesiyle ceza aldı.

Hürriyet

Estetisyenden rızası vardı savunması

Özge EĞRİKAR / İSTANBUL
Kasım 05, 2021 07:00

Uzman psikolog Aslihan Utku'nun, yanlış operasyon yaptığı ve ameliyat sırasında çekilen görüntülerini televizyon kanalında yayınladığı iddiasıyla 255 bin liralık tazminat davası açtığı estetik doktoru Bülent Cihantimur, iddiaları reddetti.

BirGün

Özel hareketçi, evli olduğu polisi öldürmüştü: Aslı Yılmaz'ın uzaklaştırma talebi reddedilmiş

Kırşehir'de özel hareket polisi Hüseyin Emre Yılmaz'ın katlettiği boşanma aşamasındaki Aslı Yılmaz'ın, 1 ay önce sona eren uzaklaştırma kararının uzatılma talebinin, Antalya 9'uncu Aile Mahkemesi'nce, 'süphelinin şiddette bulunacağına yönelik delil olmadığı' gerekçesiyle reddedildiği ortaya çıktı.

Kadın 34.01.2023 11:03

Fotoğraf: Dilara Açıköz | esgorrelorstv.org

halkTV

Korkunç Olay: 3 Yaşındaki Kız Çocuğu Babasının Sevgilisi Tarafından İstismar Edildi

Yayınlanma: 26 Aralık 2023 Salı 10:03

Üç yaşındaki kız çocuğunun babasının sevgilisi tarafından cinsel istismara maruz bırakıldığı gerekçesiyle İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na soruşturma başlatıldı.

İzmir'de üç yaşındaki L.K. isimli bir kız çocuğunun, babası M.K.'nin sevgili olduğu iddia edilen S.A.H. isimli kadın tarafından istismara maruz bırakıldığı iddia edildi.

düvaR.

İddia: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi hastanesinde cinsel saldırı

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi hastanesinde bir hasta doktorun kendisine cinsel saldırıda bulunduğunu iddia etti. Avukat Eren Keskin, "Doktor bir kadına cinsel saldırıda bulunmuştur" dedi.

31 Aralık Pazar 2023 Saat: 15:34
Güncellenme: 31 Aralık Pazar 2023 Saat: 15:35

Örgütsel suçlar

Üçüncü sırada ise örgütsel suçlar yer aldı.

Bu kategoride, kişilerin devlet tarafından “terör örgütü” olarak tanınan gruplar ve “suç örgütü” olarak tanınan gruplar ile ilişkisinin olduğu iddia edilen haberler yer aldı.

2023'te örgütsel suçlar kategorisinde yer alan 1.733 haber, 37 farklı kararla erişime engellendi.

Örgütsel suçlarla ilgili olup da erişim engeli getirilen haberlerin özneleri **kamu görevlileri** (713 haber), **siyasi parti temsilcileri** (417 haber), **yayımcılar/yurttaşlar** (344 haber), **AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar** (178 haber), **yurttaşlar** (55 haber), **kamu kurumları** (25 haber) ve **şirketler** (1 haber) oldu.

artigerçek ▶ ARTI TV

Ağrı Başsavcısı'nın kardeşine 'FETÖ'ye üyelikten' ceza

Yayınlanma: 24 Mart 2022 Cuma 11:11

Ağrı Cumhuriyet Başsavcısı Mehdi Can'ın babası ve kardeşinin, Bylock kullandıkları için gözaltına alındıkları ortaya çıktı. Baba Can takipsizlik kararı aldı; polis okulu öğrencilerinden sorumlu olan kardeşi Mehmet Fatih Can ise üyelikten ceza aldı.

Dinçer GÖKÇE

halkTV CANLI YAYIN

500 kiloluk kokain davasında milli sporcu çift Erhan Deniz ile Nurhayat Deniz çıktı

Yayınlanma: 21 Mayıs 2022 Salı 07:21
Güncellenme: 21 Mayıs 2022 Salı 10:30

Piyasa değeri 500 milyon lirayı bulan kokain için açılan davada ilginç ayrıntılar yer aldı. 19 sanıklı davada, kickboks dünya şampiyonu da olan milli sporcu çift Erhan Deniz ile Nurhayat Deniz de yer aldı. 500 kilo kokaini Yunanistan açıklarında denize bıraktıran şebekenin yöntemi ise dikkat çekici.

halkTV CANLI YAYIN

Tamince'ye Saray gölgesiyle beraat

Yayınlanma: 08 Mart 2019 Cuma 07:19

Üç soruşturması takipsizlikle sonuçlanan Fettah Tamince hakkında tek dava beraatla sonuçlandı. AKM temel atma töreninde Erdoğan'la yan yana olan Tamince'yi Saray'ın İdari İşler Başkanı Metin Kıraklı'nın avukatı eşti savundu.

YeniŞafak

Adil Öksüz için 320 boş operasyon!

FETÖ'nün firari sorumlusu Adil Öksüz'ü yakalamakla görevli ekibin başındaki şube müdürünün 320'ye yakın boş operasyona imza attığı, dağda bayırda boşa kürek salladığı ortaya çıktı.

Haber Merkezi: 01 Temmuz 2018, 11:25
Son Güncelleme: 01 Temmuz 2018, 11:39 Diğer

Adil Öksüz'ü yakalamakla görevli ekibin başındaki şube müdürü ile ilgili çarpıcı bilgiler ortaya çıktı.

Hürriyet GİRİŞ

Oğlunun arkadaşı PKK'dan beraat etti

Toygun ATILLA / İSTANBUL
Ekin 15, 2012 07:08

İNTERNET Andıcı davasının tutuklu sanığı eski Genelkurmay Başkanı İker Başbuğ'un oğlu Murat Başbuğ ile arkadaşlığıyla gündeme gelen işadamı Hasan Lala, PKK'ya üye olmakla suçlandığı davadan beraat etti.

Lala gözaltına alındığında, Murat Başbuğ ile birlikte çekilmiş fotoğraflar basına yansımış, bazı basın organları o dönem Genelkurmay Başkanı olan İker Başbuğ'un oğlunun bir PKK'lı ile arkadaşlık yaptığını iddia ederek eleştirmişti. İstanbul Terörle

düvaR.

Sebahat Tuncel'in tokatladığı polis şefi FETÖ'den ihraç edildi

2011'de Şırnak'ta yapılan bir gösteride HDP'li Sebahat Tuncel'in tokat attığı eski İstanbul İl Emniyet Müdür Yardımcısı Murat Çetiner FETÖ'den ihraç edildi.

16 Şubat Çarşamba 2022 Saat: 15:27

DUVAR - Şırnak'ta Güvenlik Şube Müdürü iken yapılan bir gösteri sırasında HDP'li Sebahat Tuncel'in tokat atmasıyla kamuoyunun tanıdığı Murat Çetiner meslekten ihraç edildi. [Odatv'nin haberine](#)

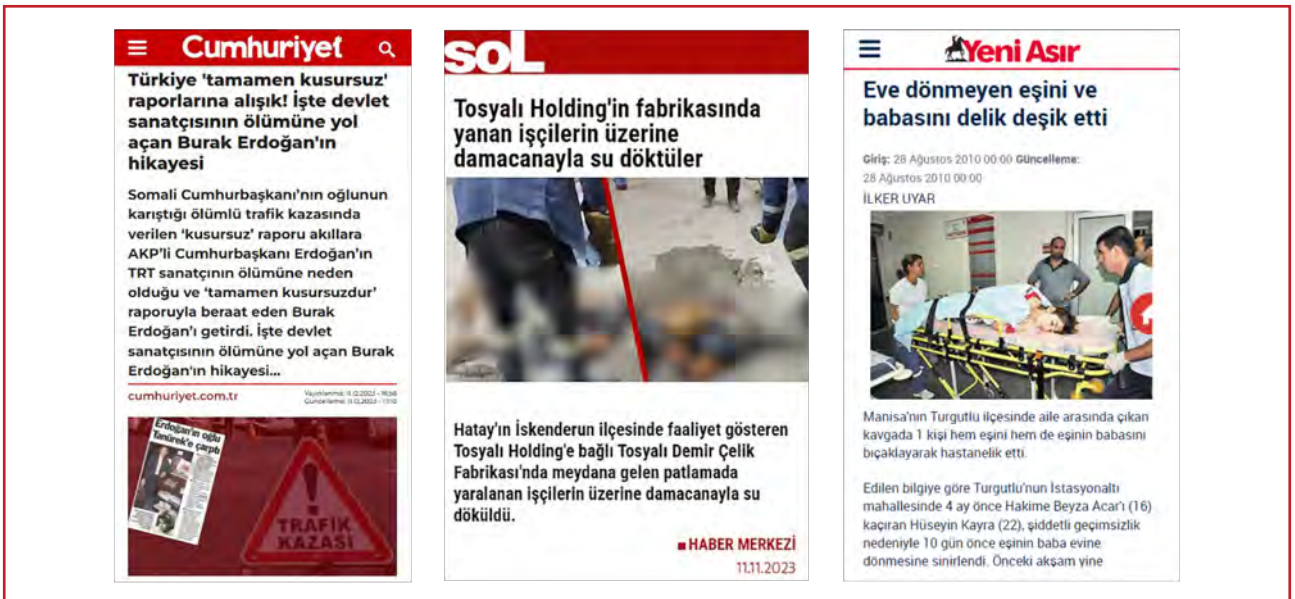
Cinayet

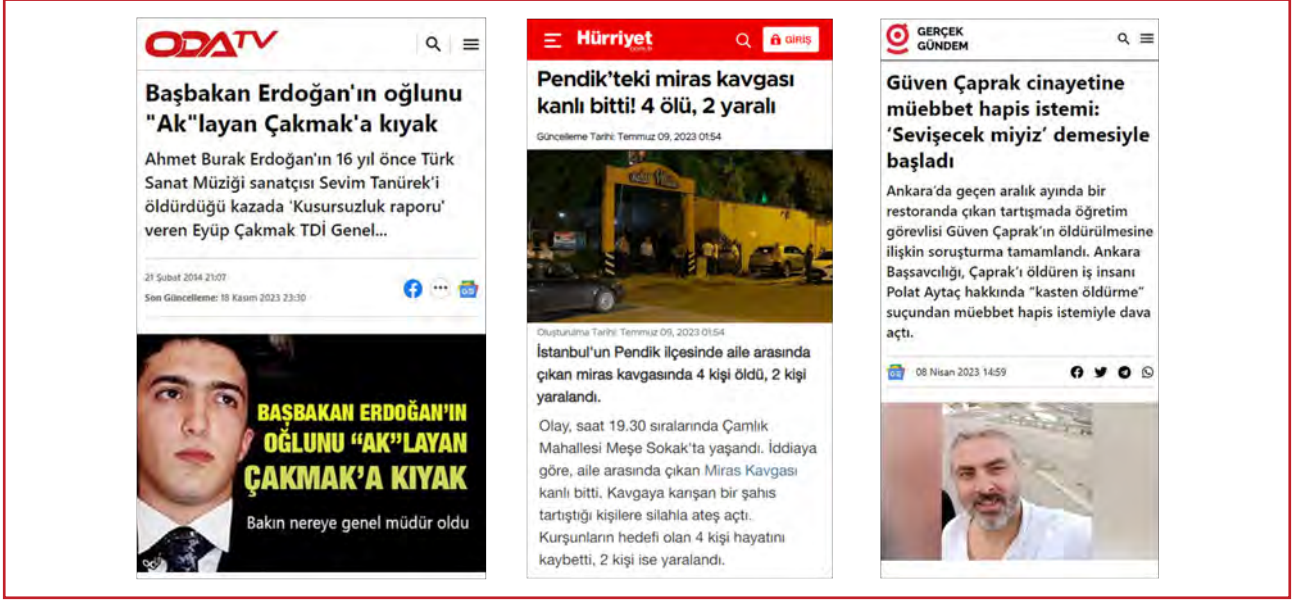
Örgütsel suçların ardından ise **cinayet** konulu haberler geldi. Bu kategorideki haberlerin büyük çoğunluğu, sivil yurttaşlar arasındaki cinayet vakalarını konu edenlerden oluştu.

2023'te cinayet konulu 1.108 habere 21 farklı kararla erişim engeli getirildi.

İlgili haberlerde cinayet suçuyla ilişkilendirilen kişilerin dağılımı ise şöyle oldu:

1. Yurttaş: 801 haber
2. AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar: 199 haber
3. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi: 62 haber
4. Kamu görevlisi: 46 haber

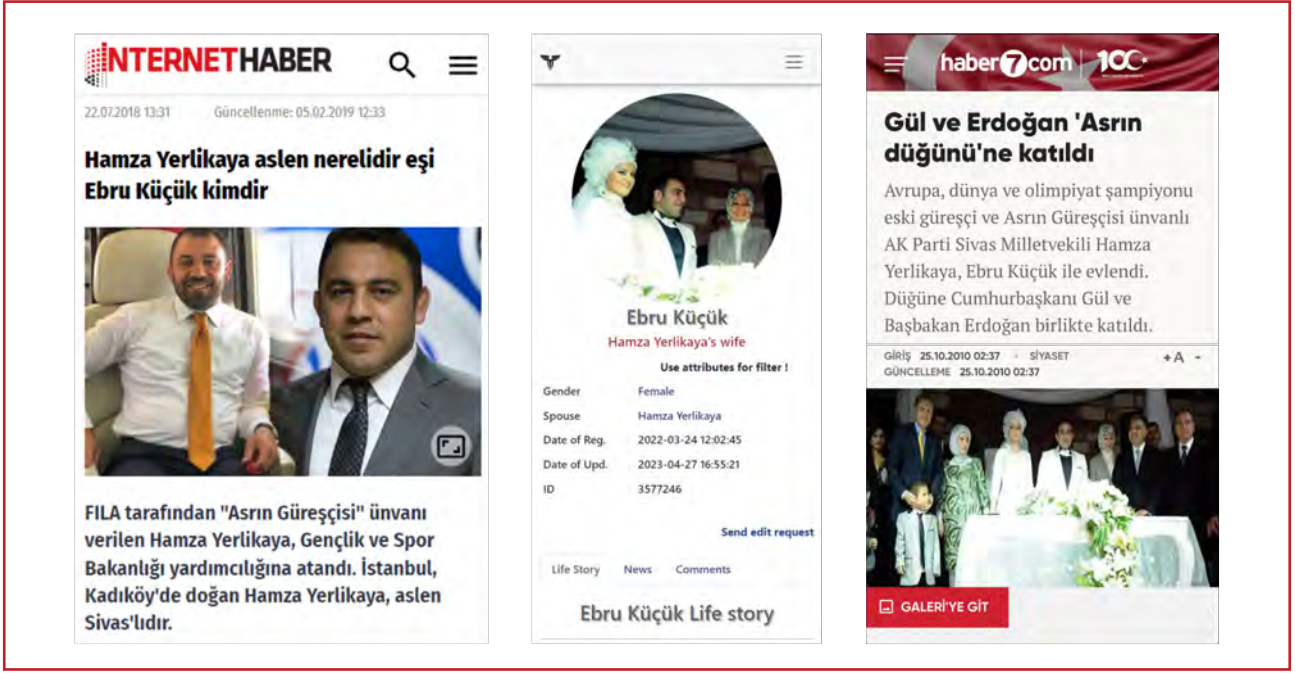
Magazin

Beşinci sırada, 909 haberle **magazinel** konularla ilgili haberler yer aldı.

Bu sayıya dokuz farklı kararla ulaşılırken bu kararların altısı Sabah gazetesi yazarı ve TRT Yönetim Kurulu Üyesi Hilal Kaplan'ın, Süheyb Ögüt'ten boşanıp Milat Gazetesi yazarı Tefvik Emre Sarı ile evlenmesi hakkındaki haberler için verildi.

Kaplan ve Sarı'nın talepleri üzerine verilen 14 Nisan, 28 Nisan, 12 Mayıs, 4 Temmuz, 17 Ekim ve 24 Ekim 2023 tarihli kararlarla toplam 688 haber ve sosyal medya paylaşımına erişim engeli getirildi.

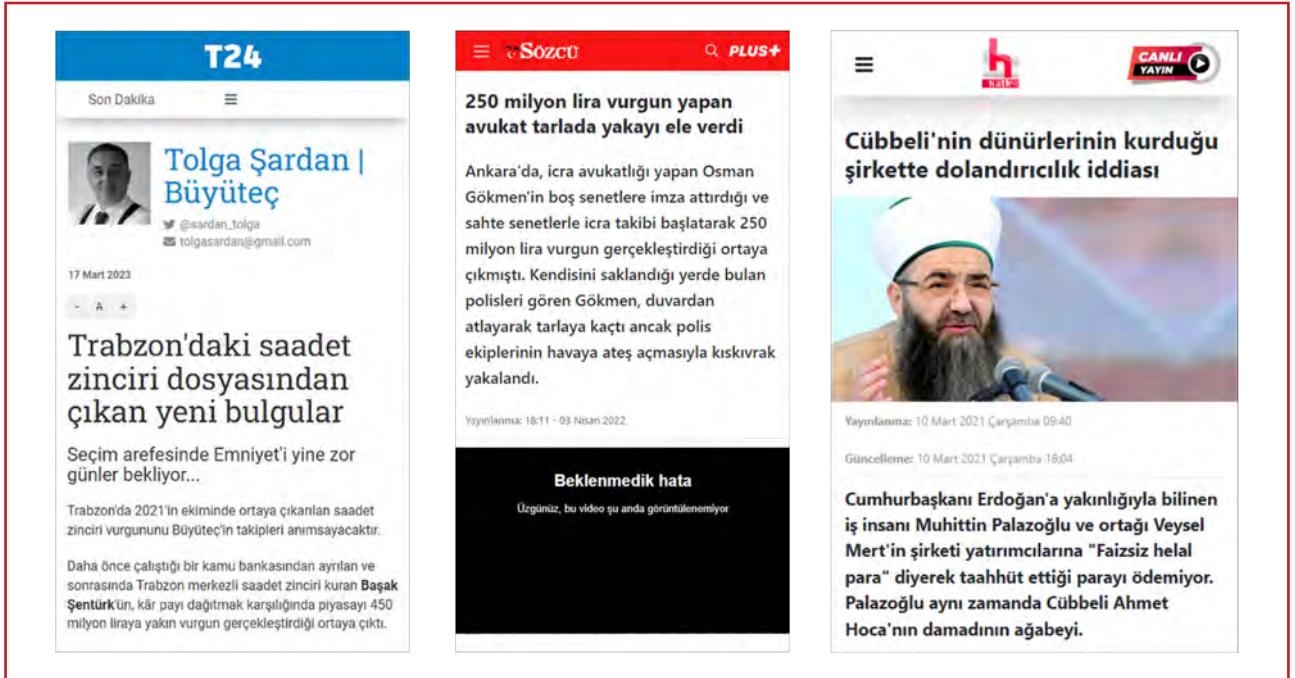

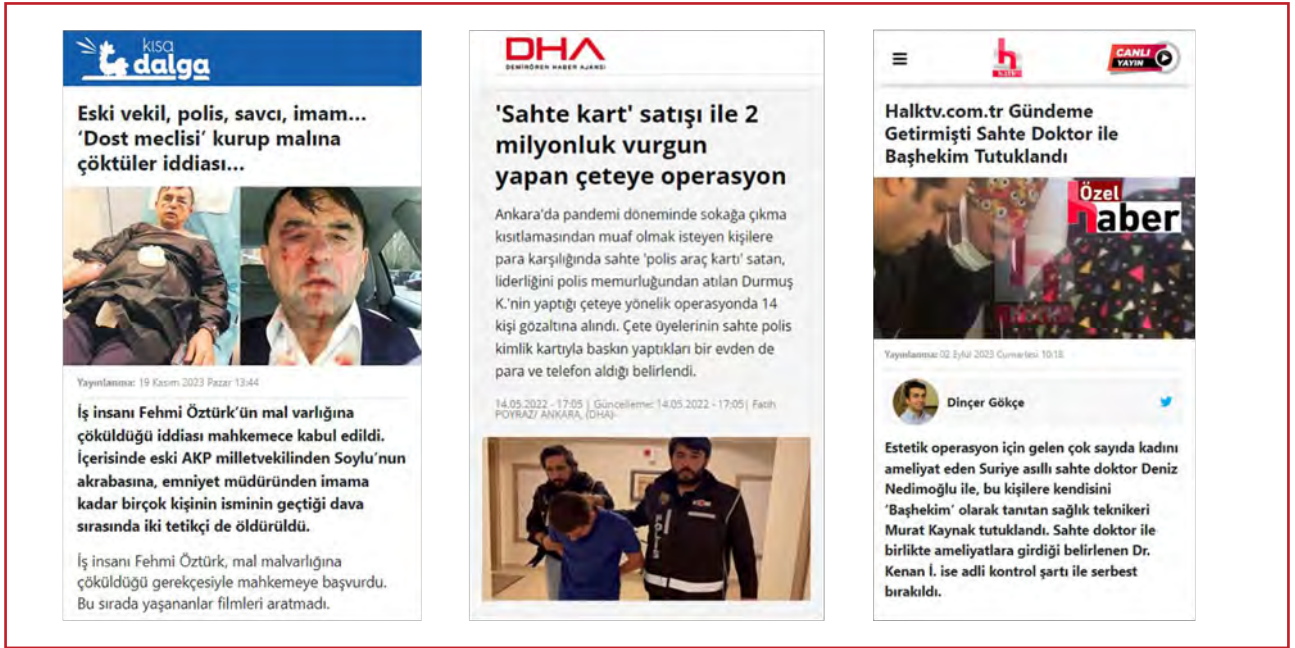
Dolandırıcılık

Dolandırıcılık olaylarını konu alan 781 haber, 34 farklı kararla erişime engellenirken bu haberlerin 490'unda dolandırıcılık olayına karışan kişi olarak şirketler gösterildi.

Ardından ise **yurtaşlar** (172 haber), **iş insanları** (91 haber), **AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar** (14 haber), **Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi** (12 haber) ve **kamu görevlileri** (2 haber) geldi.

Erişim engeli getirilen haberlerin duyurulduğu haberler

2023'te bir habere erişim engeli getirildiğini, bir habere erişim engeli getirildiğini duyuran habere erişim engeli getirildiğini, bir habere erişim engeli getirildiğini duyuran habere erişim engeli getirildiğini, hatta ve hatta bir habere erişim engeli getirildiğini duyuran habere erişim engeli getirildiğini duyuran habere erişim engeli getirildiğini duyuran habere erişim engeli getirildiğini duyuran habere erişim engeli getirildi.

2023'te bu şekildeki 397 haber, yedi farklı kararla erişime engellendi.

Bu haberlerin özneleri ise kamu görevlileri (149 haber), AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar (129 haber) ve Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi (119 haber) oldu.

BİR GÜN

Bekir Altun hakkında yazmak fiilen yasaklandı: Onlarca habere yine erişim engeli!

BİR GÜN yazarı Timur Soykan'ın ortaya çıkardığı, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı İsmail Uçar'ın HSK'ye gönderdiği mektupla kamuoyu gündemine gelen Adalet Komisyonu Başkanı Bekir Altun ile ilgili toplam 76 içerige erişim engeli getirildi.

GÜNCEL 18.11.2023 11:52 Kaynak: Haber Akademi

İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı İsmail Uçar'ın, Hakimler ve Savcılar Kuruluna (HSK) 6 Ekim'de verdiği dilekçeyle anlattığı ve yargıdaki

FREEWEB TÜRKİYE

Sansür Gündemi (9 - 15 Ekim)

18 Ekim 2023

Sizin için derlediğimiz erişim engelleri listesi ve sansüre ilişkin haberleri aşağıda bulabilirsiniz.

Aile Bakanlığının o görüntülere erişim engeli talebi

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Şanlıurfa'da "zikir" adı altında karantina şif sokulan çocuklarla ilgili 9 Ekim'de bir açıklama yaptı. Açıklamada, "çocukların istenilen yerden ilkesince söz konusu görüntüler için Şanlıurfa Sülh Ceza Hakimliğine erişim engeli talebinde bulunulmuştur" denildi.

duvaR.

GÜNDEM

Reuters'ın 'Bilal Erdoğan' haberi nedeniyle 93 siteye erişim engeli

Reuters'ın, "ABD ve İsveç savcılarının Bilal Erdoğan'ın adının geçtiği yolsuzluk şikayetini incelediği" iddiasını yayınlayan 93 site ve Twitter hesabı için 'erişime engelleme' ve 'silme' kararı.

27 Haziran Salı 2023 Saat: 22:04

MILLİGAZETE

16 Ağu 2023 - 11:27 - GÜNDEM | 16 Ağu 2023 - 11:28

Fahrettin Poyraz, Davut Arpa haberine erişim engeli kararı

Tarım Kredi Kooperatiflerinin yönetim kurulunun bir gece aldığı kararla görevden alınan hukuksuz genel müdürü Fahrettin Poyraz, Davut Arpa'nın 1 milyarlık zeytinyağı fabrikasından dert yandığı habere erişim engeli kararı aldırdı.

ÖZEL HABER
Sadettin İnan
Tüm Haberleri

bianet

MEDYA

27 Eylül 2018 11:04 - 27 Eylül 2018 14:47

bianet'in Erişim Engellenme Haberine Erişim Engellendi

bianet'in "Burak Erdoğan, Sevim Tanürek'in Ölümü Haberlerine Erişimi Engelledi" başlıklı haberine Burak Erdoğan'ın talebiyle İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engeli getirildi.

Hikmet Adal

Burak Erdoğan, Sevim Tanürek'in Ölümü Haberlerine Erişimi Engelledi

bianet'in "Burak Erdoğan, Sevim Tanürek'in Ölümü Haberlerine Erişimi Engelledi" başlıklı haberine Burak Erdoğan'ın talebiyle İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engeli getirildi.

TORUNLARIN ÇIĞIRI DÖNÜŞ HAREKETİNE MİLİTARİZASYON

yeşilgazete

Erdoğan'ın eski avukatına ilişkin 'erişim engeli haberimize erişim engeli' haberimize erişim engeli

Erdoğan'ın eski avukatı Mustafa Doğan'ın talebiyle geçen geçen yıl 178 habere erişim engeli getirilmesini konu alan haberimize getirilen erişim engeline de erişim engeli getirilmişti. Son olarak erişim engellerini konu aldığımız haberimiz de engellendi.

YEŞİL GAZETE | 27/09/2023

bianet

HABER

20 Haziran 2018 09:39 - 22 Haziran 2018 11:48

Burak Erdoğan, Sevim Tanürek'in Ölümü Haberlerine Erişimi Engelledi

İnce'nin "İstersen gel Sevim Tanürek cinayetini araştıralım. Açtırma ağzım" sözleri üstüne gündeme gelen ve Tayyip Erdoğan'ın oğlu Burak Erdoğan'ın adını karıştırdığı Sevim Tanürek cinayetiyle ilgili haberlere erişim engelleniyor.

İstanbul

HABER MERKEZİ
01.11.2023

FREEWEB TÜRKİYE

"Adliyede rüşvet çarkı" iddialarının bilançosu: Sekiz farklı kararla 664 haber erişime engellendi

028 Kasım 2023

Hakim Sitar Demiroğlu'nun "Adliyede rüşvet çarkı" soruşturması kapsamında görevden alınması sonrası erişime engellenen konuyla ilgili haberlerin akıbeti merak konusu oldu. Zira şu ana dek sekiz farklı mahkeme kararıyla iddialarla ilgili toplam 664 haber ve sosyal medya paylaşımı erişime engellendi. Üstelik bu kararların yedisi, soruşturma başladıktan sonra verildi.

ALİ SAFA KORKUT

sol

ERİŞİM ENGELİ Sosyal medyayı yasaklayan hakime ilişkin habere de erişim engeli

Twitter, Facebook ve Youtube'a erişim engeli getiren Hakim Bekir Altun'un, daha önce de sosyal medyaya yönelik yasak kararları getirmesine ilişkin haberimize erişim engeli getirildi.

HABER MERKEZİ
01.11.2023

Tehdit

Ardından ise **tehdit** konulu haberler geldi.

2023'te bu konudaki 324 habere 4 farklı kararla erişim engeli getirilirken bu haberlerin öznelerinin dağılımı **AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar** (200 haber), **yurttaşlar** (71 haber) ve **iş insanları** (53 haber) şeklinde oldu.

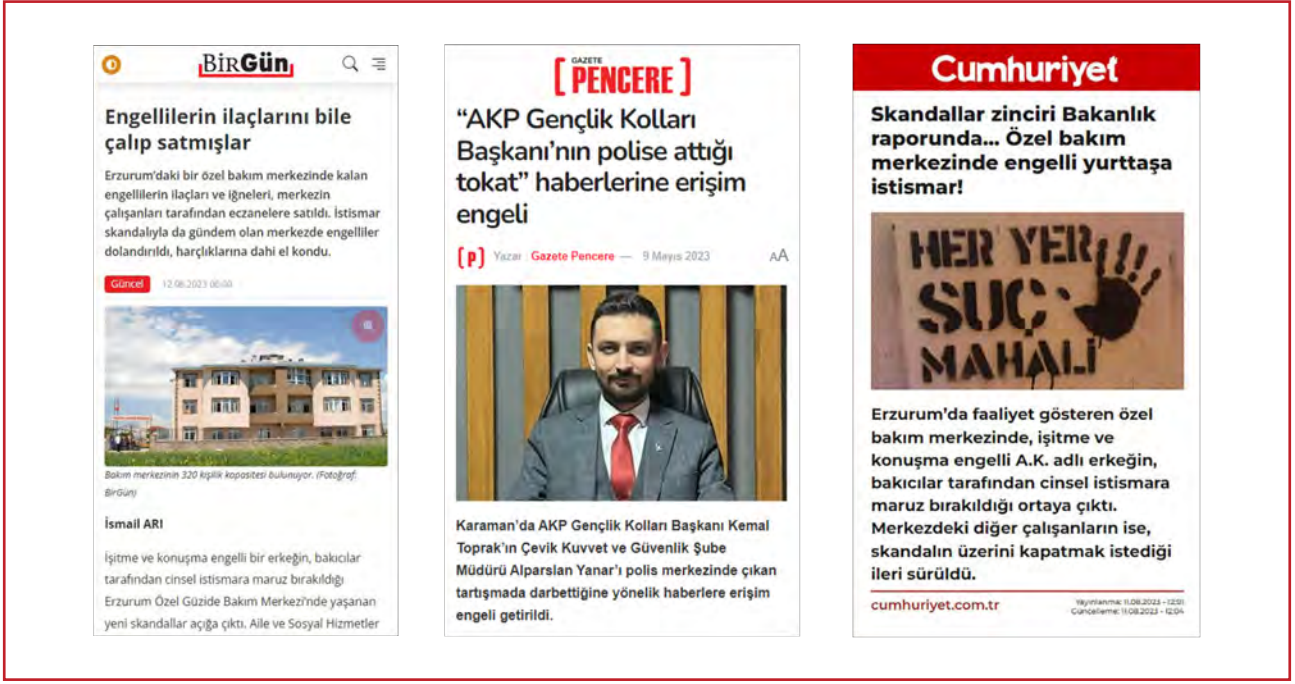

Şiddet

2023'te şiddet konulu 296 haber, 14 farklı karar ile erişime engellenirken söz konusu haberlerde şiddet vakalarının failleri olarak gösterilen kişilere ve haberlere göre dağılımları şöyle oldu:

1. Kamu görevlisi: 199
2. Yurттаş: 70
3. AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar: 20
4. Şirket: 5
5. İş insanı: 1
6. Kamu kurumu: 1

ÖZNELERİNE GÖRE HABER ENGELLERİNİN TEMEL DAĞILIMI

2023'te erişim engeli getirilen 14.680 haberin öznelere göre dağılımını da inceledik ve karşımıza **AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi, dernekler, iş insanları, kamu görevlileri, kamu kurumları, siyasi parti temsilcileri, spor kulüpleri, şirketler, tarikat/cemaatler, yayımcılar ve yurttaşlar** çıktı.

Buna göre kamu görevlileri ilk sırada yer alırken bunu ikinci sıradaki yurttaşların neredeyse iki katından fazla haberin öznesi olarak yaptı.

Kamu görevlileri

Kamu görevlileri, bu 14.680 haberin 5.150'sinin öznesi konumunda yer aldı ve bu sayıya 145 farklı karar ulaşıldı.

Bu haberlerin konularına bakıldığında ise ilk sırada 3.192 haberle yolsuzluk ve usulsüzlük yer aldı. Onu 713 haberle örgütsel suçlar, 693 haberle kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar ve 199 haberle de şiddet izledi.

Cumhuriyet

Reuters: ABD ve İsveç savcıları Bilal Erdoğan'ın adının geçtiği yolsuzluk şikayetini inceliyor! Altun'dan açıklama geldi...

Reuters hazırladığı 'özel dosya'da Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın adının geçtiği yolsuzluk şikayeti üzerine İsveçli ve ABD'li savcılarının iddiaları araştırmaya başladığını aktardı. İlgili haberin ardından İletişim Başkanı Fahrettin Altun'dan açıklama geldi.

cumhuriyet.com.tr

h

AKP'li Belediyeye 20 Milyonluk 'Yolsuzluk' Operasyonu: Belediye Başkanının Oğlu Da Gözaltına Alındı

AKP'li Horasan Belediyesi'ne ikinci kez yolsuzluk operasyonu yapıldı. Operasyon kapsamında gözaltına alınanlar arasında Belediye Başkanı Abdülkadir Aydın'ın oğlu da yer aldı. Gözaltına alınan 7 kişiden belediyede çalışan 3 kişi tutuklandı. Başkanın oğlu ise adli kontrolle serbest kaldı. Bundan 3 ay önce de aynı belediyeye operasyon yapılmış belediye başkanının yeğeni tutulmuştu.

Dinçer Gökçe

tarımdan

Tarım Kredi'de paravan şirket yolsuzluğunda bir birlerine düştüler! 1 milyar liralık zeytinyağı fabrikasını nasıl aldı?

Tarım Kredi Kooperatiflerinde ortaya çıkan paravan şirketler üzerinden yapılan büyük yolsuzluklarda Fahrettin Poyraz ile en yakınındaki isim olan Davut Arpa'nın bir birine düştüğü ortaya çıktı.

1 MİLYAR LİRALIK ZEYTİN YAĞI FABRİKASINI NASIL ALDI?

24.07.2023 - 15:27 24.07.2023 - 16:03 558

duvaR.

Rektör Kalan'a rüşvet suçlaması: Atama için 50 bin lira istedi

08 Eylül Perşembe 2022 Saat: 09:48

Güncellenme: 11 Eylül Pazar 2022 Saat: 01:04

Alanyalı iş insanı H.B, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi (ALKÜ) Rektörü Prof. Dr. Ekrem Kalan'ın kardeşinin ataması için rüşvet istediğini iddia etti.

YENİÇAĞ

Bu sefer kızı ve damadı için dokunmuş yapmış. En yüksek devlet memuru babanın yeni hikayesi. Toygun Atilla ortaya çıkardı

Daha önce Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Metin Kıratlı'nın yeni evli oğlu ve gelini için yaptıklarını yazan Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Toygun Atilla, bu kez de Kıratlı'nın kızı ve damadı için sağladığı olanakları ortaya çıkardı...

Haber Orijin: 9 Eylül 2022 Saat: 18:57

En yüksek devlet memuru babanın yeni hikayesi

BU SEFER KIZI VE DAMADI İÇİN DOKUNUŞLAR YAPMIŞ

Toygun Atilla ortaya çıkardı

BirGün

Devleti dolandıran müdür terfi etmiş

Erzurum'da, Aile Bakanlığı bürokratları yoksullara bağlanması gereken maaşı ihtiyaç sahibi olmayan onlarca kişiye bağladı. Evraklarda imzası olan Cemil İbaş, il müdürlüğüne terfi edip soruşturmadan adını silirmiş.

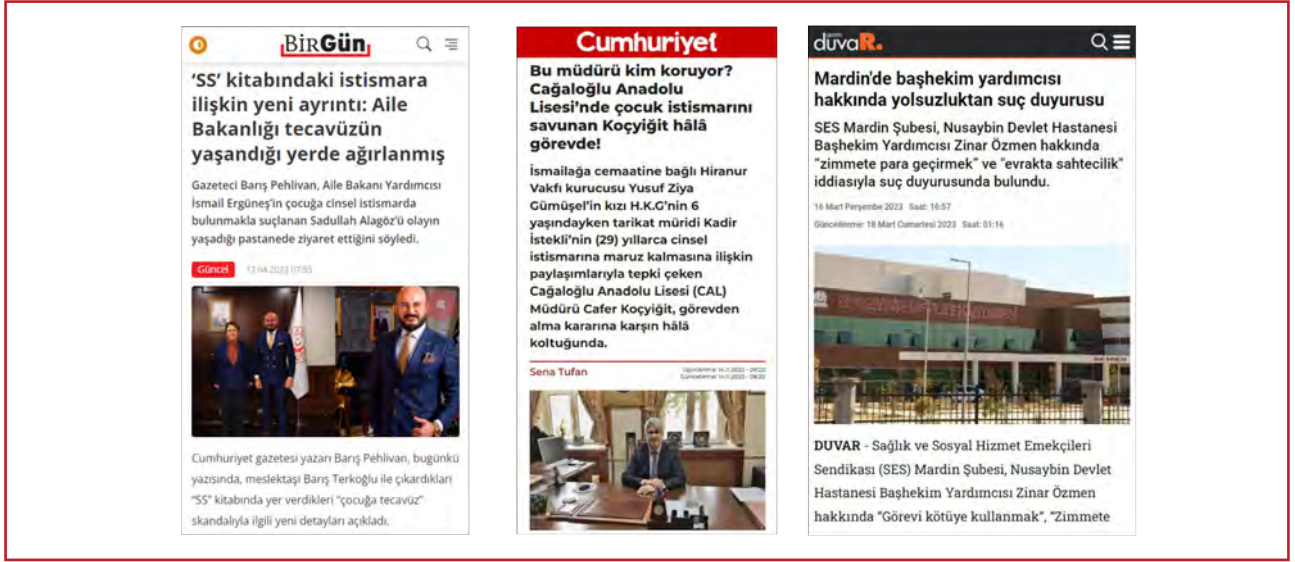
Güncel 01.09.2023 09:00

Abone Ol Google News

Cemil İbaş (Fotoğraf: İHA)

İsmail ARI

Yurttaşlar

Kamu görevlilerinin ardından **yurttaşlar** geldi.

Yurttaşlar, erişim engeli getirilen 14.680 haberin 2.580'sinin öznesi oldu. Bu sayıya 96 farklı karar ulaşıldı.

Bu haberlerin konularına göre dağılımında ise **kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar** (801 haber) ile **cinayet** (801 haber) ilk sırayı paylaştı.

Yani öznesi yurttaşlar olup da erişim engeli getirilen her iki haberden birinde kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar ve/veya cinayetler anlatılıyordu.

Kalan 978 haberin konuları ise şunlardan oluştu:

Anlaşmazlık, Din sömürüsü, Dolandırıcılık, Eleştiri, Evlilik, Gündem, Hırsızlık, Magazin, Ölüm, Örgütsel suçlar, Suç isnadı, Şiddet, Tehdit, Uyuşturucu.

AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar

2023'te erişim engeli getirilen 14.680'inin 2.575'inin öznesi ise AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar oldu.

2.575 haberin 1.133'ünün konusu yolsuzluk ve usulsüzlük olarak kaydedildi. Onu 688 haberle **magazin**, 200 haberle **tehdit**, 199 haberle **cinayet** ve 178 haberle örgütsel suçlar takip etti.

artigercek

AKP'den aday olan ismin şirketine 60 ihale verildi

HEP BİRLİKTE YENİ HEDEFLERE

MUHAMREM İLERİ

Yayınlanma: 23 Eylül 2022 12:55 | Güncelleme: 23 Eylül 2022 12:56

AKP yönetimindeki Pendik Belediyesi'nin 88 milyon liralık asfalt ihalesini alan firma 'tanıdık' çıktı. İhale, AKP'den aday adayı olan Muharrem İleri'nin Kutlu Yol adlı şirketine verildi.

DW

İzmir'deki 'gizli oluşum'dan iki savcı ve AKP'liler çıktı

Alican Uludağ
20.01.2022

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın operasyonunda, dolandırıcılık yaptıkları iddia edilen bir suç örgütü ortaya çıkarıldı. Gözaltına alınanlar arasında AKP İzmir Teşkilatı'nda yöneticilik yapmış dört isim yer aldı.

GERÇEK GÜNDEM

CHP'li Ali Mahir Başarır'dan kaymakamlık sınav sonuçlarına tepki: Torpil, AKP'nin kod adı olmuş

CHP Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, açıklanan kaymakamlık sınav sonuçlarını sert bir dille eleştirdi. CHP'li Başarır, "AKP'nin icraatları bildiğiniz gibi. Yine sınav, yine mülakat, yine yandaşlar kaymakam" dedi.

19 Nisan 2023 11:33

evrensel

11 Kasım 2023 01:02
Son Güncelleme Tarihi: 11 Kasım 2023 10:20

Tosyalı'da patlama sonrası yanan işçiye damacana ile müdahale edilmiş!

EMEP Milletvekili İskender Bayhan, Tosçelik Demir Çelik Fabrikasında patlamada yanan işçiye damacana ile müdahale edildiğine dair görüntüleri paylaşarak "İşte Türkiye Yüzyılı" diye tepki gösterdi.

GÜNCELLENDİ

ODATV

Şamil Tayyar'ın "1 dakika duramaz" dediği hakime ne oldu

Gaziantep'te hakimlik yapan ve Gaziantep Adalet Komisyonu Başkanı olan Fatih Birkan Güner'in Adana Aladağ'daki tarikatlarla karşı Facebook paylaşımı başına bela oldu...

09 Aralık 2018 03:06

ŞAMİL TAYYAR'IN '1 DAKİKA DURAMAZ' DEDIĞİ HAKİME NE OLDU

Gaziantep'te hakimlik yapan ve Gaziantep Adalet Komisyonu Başkanı olan Fatih Birkan Güner'in Adana Aladağ'daki tarikatlarla karşı Facebook paylaşımı başına bela oldu.

AKP Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar, Güner'in paylaşımının ekran görüntüsünü Twitter'da göstererek, "Bu adam maalesef hakim, üsteli Gaziantep'te komisyon başkanı. Bunu o görevde 1 dk tutan HSYK, HSYK değil!"

h

CANLI YAYIN

'İstanbul sözleşmesi boşanmaları arttırıyor' diyen Hilal Kaplan eşinin arkadaşı ile evlendi

Yayınlanma: 14 Nisan 2023 Cuma 06:55

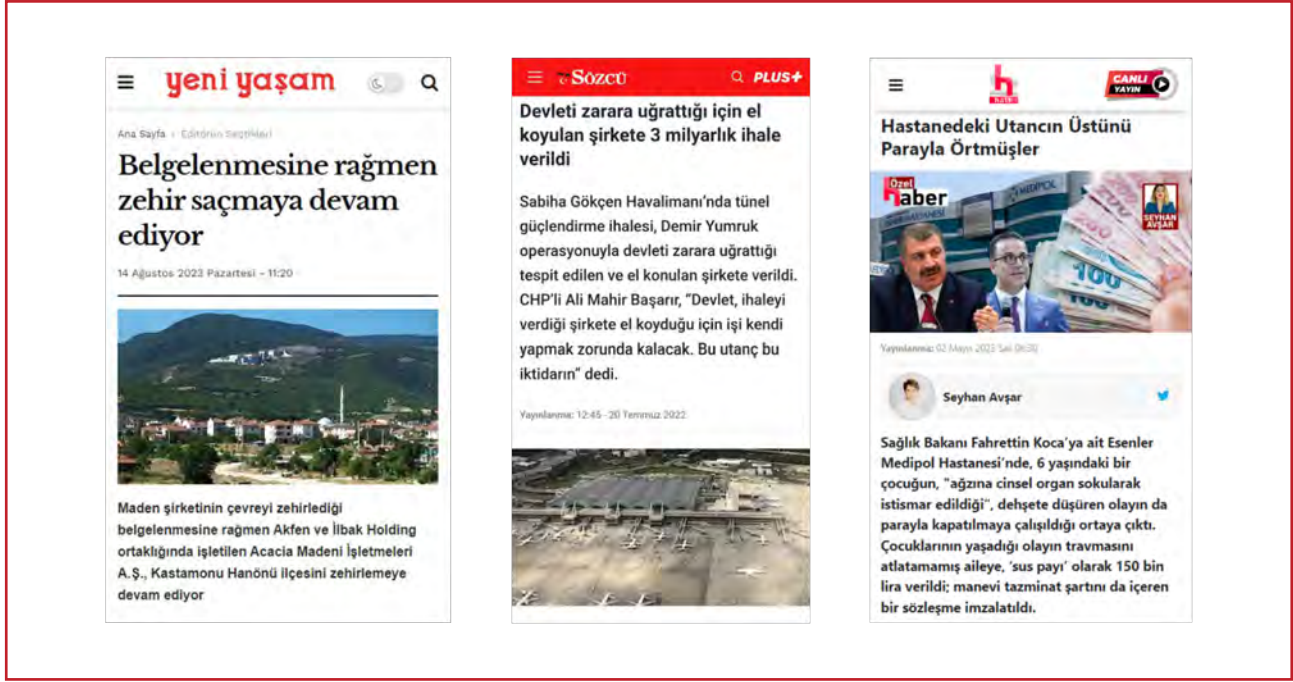
Akademisyen Süheyp Öğüt'ten 9 ay önce boşanan adı Pelikan ile anılan Sabah gazetesi yazarı Hilal Kaplan'ın, Tevfik Emre Sarı ile geçtiğimiz hafta evlendiği ortaya çıktı. Üstelik Hilal Kaplan'ın eski eşi Süheyp Öğüt ve yeni eşi Tevfik Emre Sarı'nın yakın arkadaş oldukları anlaşıldı.

Şirketler

Hakkında erişim engeli kararı verilen 14.680 haberin 1.151'inin öznesi ise şirketler oldu.

Bu sayıya 33 farklı kararla ulaşılırken söz konusu haberlerin konuları ise 490 haberle **dolandırıcılık**, 282 haberle **yolsuzluk ve usulsüzlük**, 159 haberle şantaj ve 148 haberle de **malpraktis** geldi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi

Beşinci sırada ise **Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi** yer aldı.

2023'te erişim engeli getirilen 14.680 haberin 854'ünün öznesi Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi olurken bu haberlerin konusu ise ağırlıklı olarak **yolsuzluk ve usulsüzlük** (646 haber) oldu.

Onu, **erişime engellenen haberin duyurulduğu haberlerin engellenmesi** (119 haber), **cinayet** (62 haber), **malpraktis** (15 haber) ve **dolandırıcılık** (12 haber) takip etti.

TAMGA TÜRK

Reuters, Bilal Erdoğan'ın İsveçli Bir Şirketten On Milyonlarca Dolar Rüşvet İstedğini Öne Sürdü

İddiaya göre İsveç'teki şirket Türkiye'de büyük bir pazar payı elde edebilmek için kolaylıklar sağlanması şartıyla Bilal Erdoğan'a on milyonlarca dolar rüşvet ödemeyi kabul etti.

HABERLER 26 Haziran 2023 - 20:06

BirGün

Erdoğan'ın avukatı Ahmet Özel: Rüşveti biliyorum

FETÖ'den yargılanan Fethah Tamince'nin soruşturmasında Erdoğan'ın avukatlarından Köhne ile bir savcı arasındaki rüşvet pazarlığı iddiaları gündemde. Erdoğan'ın kişisel avukatı Ahmet Özel, rüşveti 2017'de öğrendiğini söyledi.

Güncel 29-09-2022 09:30

Ahmet Özel

Haber Merkezi

Zaman gazetesinin eski ortağı, iş insanı Fethah Tamince'nin Antalya'daki soruşturmasında AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın avukatı Ahmet Özel ile bir savcı arasındaki rüşvet pazarlığı yapıldığı iddia edildi. Tamince'nin, 'FETÖ borsası' pazarlıklarıyla

sol

Erdoğan 'trafik kazası' diyor ama 'TRT çalışanını ezen oğlunun da kafası kıyak mıydı?'

Facebook share icons

Başbakan Erdoğan bugünkü grup toplantısında içki yasaklarını dini gerekçe göstererek savundu. Erdoğan konuşmasında yasaklamaların trafik kazalarını da azaltacağını öne sürmesi akıllara, kendi oğlunun yıllar önce "ayık kafa" ile bir kişinin ölümüne yol açmış olduğunu getirdi...

28.05.2013

yeşilgazete

Erdoğan'ın eski avukatına ilişkin 'erişim engeli haberimize erişim engeli' haberimize erişim engeli

Erdoğan'ın eski avukatı Mustafa Doğan İnal'ın talebiyle geçen geçen yıl 178 habere erişim engeli getirilmesini konu alan haberimize getirilen erişim engeline de erişim engeli getirilmişti. Son olarak erişim engellerini konu aldığımız haberimiz de engellendi.

YEŞİLGAZETE 26/04/2023

T24

Mehmet Y. Yılmaz

@MHMTYKPYLMZ
mehmetyilmaz@t24.com.tr

28 Mart 2023

Berat Bey'in arkadaşları kazandı, biz kaybettik

Iraktan petrol kaçıran Kürt yönetimi kazanıyor. Barzani familyasının cepleri doluyor. Onların iş yaptığı Türk şirketinin hepsi "gizli" sahipleri kazanıyor. Çuvalla götürüyorlar bile denilebilir. Biz sıradan vatandaşlar ise kaybediyoruz

Paris Uluslararası Tahkim Mahkemesi'nin kararına göre Irak merkezli yönetimine 1 milyar 500 milyon ABD doları tazminat ödeyeceğiz.

Hepsi bu kadar değil, bu tutar için ayrıca faiz de ödememiz gerekecek ancak bunu hesaplayamadım.

KARAR.

Berat Albayrak'ın avukatlarından Karar'ın Irak petrolü haberlerine erişim engeli

30/05/2023 17:28 KATNAE: KARAR

Irak petrolü hakkında "Birileri götürdü cezası millete" ve "Parayı kazanan niye ödemiyor" başlıklı haberlerimize Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engeli getirildi.

İş insanları

Ardından iş insanları geldi.

2023'te iş insanlarıyla ilgili 716 haber, 26 farklı kararla erişime engellenirken 277 haberle yolsuzluk ve usulsüzlük, bu haberlerin konuları arasında ilk sırada yer aldı.

Onu kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar (244 haber), dolandırıcılık (91 haber) ve tehdit (53 haber) izledi.

voleybol extra

Beşiktaş'ın eski yöneticisi Umut Güner'e iddianame hazırlandı

Beşiktaş eski yöneticisi Umut Güner hakkında, yönetim kuruluna seçilebilmek için 1997-1998 tarihleri arasında 1 yıl kulübün voleybol takımında oynamış gibi sahte belge düzenlediği gerekçesiyle "özel belgede sahtecilik" suçundan iddianame hazırlandı.

12 Temmuz 2020 - 01:51

Sozcu

Ünlü finansçının, eski sevgilisine çıplak fotoğraflarla 'şantaj'dan 11 yıl hapsi istendi

Haberler Gündem

Hayati ARIGAN
Güncelleme: 20.02.2021

Aynıldığı sevgilisi bilgisayar mühendisi ve sanayici İ.F.'ye cinsel ilişkiye girmemesi halinde müstehcen ve mahrem görüntülerini yaymakla baskı yaptığı iddia edilen ünlü finans danışmanı Emre Kemal M. hakkında şantaj, tehdit, hakaret ve kişilerin huzur ve sükununu bozma suçlarından 11 yıla kadar hapis

ParaMedya

SPK'dan ceza alan halka açık Naten'e yanıt!

Halka arz izahnamesi dışında kaynak kullanılmaktan ceza alan Naten Enerji, SPK bültenini haber yapan gazetecilere aba altından sopa gösterdi. İşte Paramedya'nın NATEN'e yanıtını Avukat Sanlı Baş verdi:

6 Kasım 2023 12:50 AA

Avukat Sanlı Baş razdı!

KONU: SPK tarafından 2023/67 sayılı Haftalık Bülten ile kamuya duyurulan kısaca NATEN ve Şirketlerinin tüzel kişilikleri ve yönetim k kısm şahıslar aleyhine SPK tarafından tesis edilen İPC ve sonrasında Şirketler tarafından hafta sonu yapılan açıklamaların hukuki bir değerlendirmeyi hakkettiğine dair gerek kurumsal gerekse bireysel yatırımcı dostlarımızdan, çevremizden yoğun bir istek

Siyasi parti temsilcileri

Öznesi siyasi parti temsilcileri olan 688 haber, 17 farklı kararla erişime engellenirken bu haberlerin 417'sinin konusu örgütsel suçlar oldu.

Onu 219 haberle kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar ve 52 haberle yolsuzluk ve usulsüzlük takip etti.

BİR GÜN

'Kısa Çalışma Ödeneği' üzerinden devleti dolandırdılar: MHP'li isim gözaltında

Ercişte "Kısa Çalışma Ödeneği"ni paravan şirketler üstünden sigortalı gösterdikleri kişilere ödeme yapılmasını sağlayan isimlere yönelik yapılan operasyonda gözaltına alınanlar arasında MHP'nin 27'nci dönem Milletvekili adayı Şahin Yağar da bulunuyor.

Güncel 16.06.2021 09:16

"dokuz8 HABER"

Devleti dolandıran MHP'li: Devlet büyüklerim 'istediğin kadar al' dediler

MHP'nin 27'nci dönem Van milletvekili adayı Şahin Yağar, kendisini "Devlet büyüklerim bana 'istediğin kadar alabilirsin' dediler. Ben de aldım" sözleriyle savundu.

03.09.2021 - 10:31 YAYINLANMA 03.09.2021 - 10:39 GÜNCELLEME 24 PAYLAŞIM

artıgerçek

CANLI YAYIN

MHP'li adayın da aralarında olduğu 14 kişi nitelikli dolandırıcılıktan tutuklandı

Hareketin liderinin yanındayız bunu şer güçleri yi bilsinki ülkeyi hain odaklara teslim etmeyiz şer odaklarına duyurulur

Yayınlanma: 18 Haziran 2021 16:39

Van'da, paravan şirketler üstünden sigortalı gösterdikleri kişilere 'Nakdi Ücret Desteği' verilmesini sağlayan 31 kişi gözaltına alınmıştır.

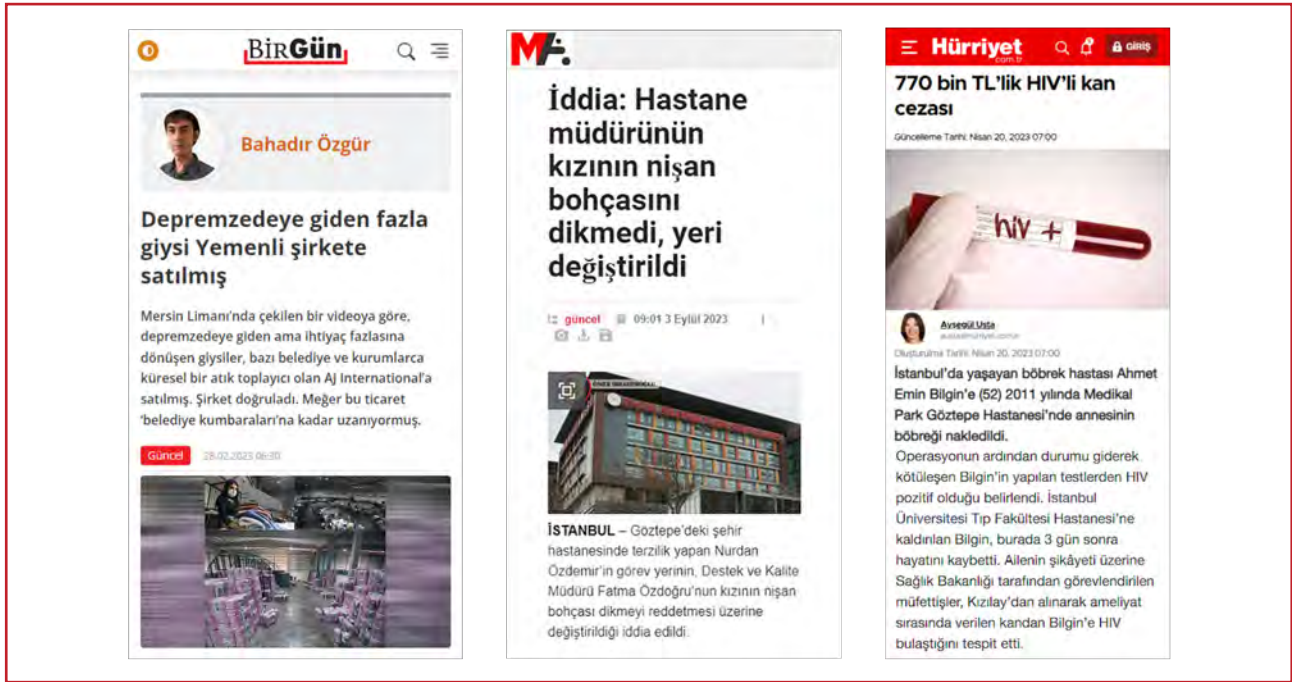
Yayımcılar/Yurttaşlar

Aralarında Avesta Yayınevi, Rudaw, Podcast Kurdi ve Botan International ile Kürtçe yayım yapan bazı Kürt gazeteci, yazar ve sanatçılara ait olanların da bulunduğu sosyal medya paylaşımları, internet siteleri, haber siteleri ve haberlerin de yer aldığı 344 URL, Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 22 Şubat 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi. “PKK/KCK terör örgütü propagandası yapmak” gerekçeli karar, Emniyet Genel Müdürlüğünün (EGM) talebi üzerine verildi.³⁷

Kamu kurumları

2023'te erişim engeli getirilen 14.680 haberin 316'sının öznesi kamu ise kurumları olurken bu haberlerin 162'sinin konusu **yolsuzluk ve usulsüzlük** oldu.

Onu 125 haberle **kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar**, 25 haberle örgütsel suçlar, 2 haberle **hırsızlık**, 1 haberle şiddet ve 1 haberle de **uyuşturucu** izledi.

37 "Aralarında Kürtçe yayımların da bulunduğu 344 URL erişime engellendi", Free Web Turkey, 24.02.2023, <https://web.archive.org/web/20230328154640/https://www.freewebturkey.com/aralarinda-kurtce-yayimlarin-da-bulundugu-344-url-erisime-engellendi/>

Tarikat/Cemaatler

Tarikat/cemaatlerin adının karıştığı 221 haber, 11 farklı kararla erişime engellenirken bu haberlerin konusu **kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar (157), yolsuzluk ve usulsüzlük (60) ve din sömürüsü (4)** oldu.

Bu sayıya sosyal medya paylaşımlarını da dahil ettiğimizde ise 2023'te tarikat/cemaatlerin adının karıştığı toplam 301 URL'in erişime engellendiğini tespit ettik.

Öznesi tarikat ve cemaatler olup da erişim engeli getirilen 301 URL'in 198'i ise 2023'in ilk ayında erişime engellenmişti.³⁸

38 Ali Safa Korkut, "Tarikatların sebep olduğu hukuksuzlukları anlatan en az 193 habere erişim engeli", Free Web Turkey, 22.06.2023, <https://web.archive.org/web/20240108111326/https://www.freewebturkey.com/son-alti-ayda-tarikatlar-aleyhindeki-en-az-193-habere-erisim-engeli-getirildi>

Spor kulüpleri

2023'te öznesi **spor kulüpleri** olup da erişim engeli getirilen haber sayısı ise 83 oldu.

Bu haberlerin tümü, Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Başkan Vekili Lütü Arıboğan ile Baş Hukuk Müşaviri Prof. Dr. İlhan Helvacı'nın, şike soruşturması sürecinde UEFA Başmüfettişi Pierre Cornu'ya Fenerbahçe'nin yüzde yüz şike yaptığını söylediği iddialarıyla ilgili haberlerden oluştu.

Konuyla ilgili 83 haber, Helvacı'nın talebi üzerine İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği'nin 10 Ağustos 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.³⁹

Dernekler

Son sırada ise **dernekler** yer aldı. 2023'te dernekler tarafından yayımlanan kitap, dergi, rapor, inceleme, analiz ve benzerlerinden oluşan toplam iki yayına erişim engeli getirildi.

Bunlardan ilki, **İnsan Hakları Derneği (İHD)** tarafından yayımlanan 2015 Yılı İnsan Hakları İhlalleri Raporu oldu.

³⁹ Ali Safa Korkut, "3 Temmuz Şike Soruşturmasıyla ilgili haberlere erişim engeli: Fenerbahçe de erişime engellendi", Free Web Turkey, 18.08.2023, <https://web.archive.org/web/20231211124658/https://www.freewebturkey.com/index.php/categories/newsberg/haberler/3-temmuz-sike-sorusturmasiyla-igili-haberlere-erisim-engeli-fenerbahce-de-erisime-engellendi>

Rapor, 2015-2016 yılları arasında Erzurum'un Tekman ilçesinin kaymakamlığını yapan Lütfullah Ün'ün talebi sonrası Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliğinin **10 Nisan 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.⁴⁰

Erişim engeli getirilen ikinci yayın ise İfade Özgürlüğü Derneği'nin "Üst Düzey Kamu Şahsiyetlerinin İncinen İtibar, Onur ve Haysiyet Yılı" başlıklı EngelliWeb 2021 raporu oldu.

2021 yılında Türkiye'de yaşanan erişim engeli vakalarına dair verilere yer verilen rapor, yoga eğitmeni Akif Manaf'ın talebi üzerine Şile Sulh Ceza Hakimliğinin **18 Mayıs 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.⁴¹

---

40 Ali Safa Korkut, "Türkçe dışında bir dilin konuşulmasını yasaklayan kaymakam, ilgili haberlere erişimi engelledi", Free Web Turkey, 29.04.2023, <https://web.archive.org/web/20230602112416/https://www.freewebturkey.com/turkce-disinda-bir-dilin-konusulmasini-yasaklayan-kaymakam-iligili-haberlere-erisimi-engelledi/>

41 "EngelliWeb 2021 Raporu Erişime Engellendi", İfade Özgürlüğü Derneği, 18.05.2023, <https://web.archive.org/web/20230518135324/https://ifade.org.tr/engelliweb/engelliweb-2021-raporu-erisime-engellendi/>

ENGELLENEN HABER SAYISININ ENGELLEYEN MERCİLERE GÖRE DAĞILIMI

İzmir 4. SCH	819
İstanbul And. 10. SCH	772
İstanbul 6. SCH	752
İstanbul 4. SCH	728
İstanbul 7. SCH	658
İstanbul 10. SCH	597
İstanbul And. 5. SCH	548
İstanbul 8. SCH	539
Ankara 7. SCH	409
İstanbul And. 9. SCH	398
İstanbul 3. SCH	375
Ankara 4. SCH	354
İstanbul And. 4. SCH	344
Erzurum 1. SCH	327
Ankara 2. SCH	317
Bakırköy 3. SCH	303
Erişim Sağlayıcıları Birliği (ESB)	289
Bodrum 2. SCH	273
Bursa 1. SCH	269
Bakırköy 4. SCH	243
İstanbul And. 6. SCH	239
Ankara 5. SCH	219
Alanya 1. SCH	213
Ankara 9. SCH	212
Sakarya 1. SCH	207

2023'te erişim engeli getirilen 14.680 haberi, erişim engeli kararı veren merciler bakımından da inceledik.

Buna göre söz konusu haberler hakkında sulh ceza hakimlikleri, İstanbul 24. Asliye Hukuk Mahkemesi, Bakırköy 1. Fikri Sınai Haklar Ceza Mahkemesi, Silivri 1. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Erişim Sağlayıcıları Birliği'nden (ESB) oluşan tam **153 farklı merci tarafından erişim engeli kararı verildi.**

Bu haberlerin **289** tanesi ESB, üç tanesi İstanbul 24. Asliye Hukuk Mahkemesi, **iki** tanesi Bakırköy 1. Fikri Sınai Haklar Ceza Mahkemesi ve **bir** tanesi de Silivri 1. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından engellenirken geri kalan **14.385 paylaşım ise çeşitli sulh ceza hakimliklerinin kararıyla erişime engellendi.**

En çok haber engelleyen merci, 819 haberle İzmir 4. Sulh Ceza Hakimliği olurken ilk 10'da İstanbul'dan sekiz sulh ceza hakimliği yer aldı.

ENGELLENEN HABERLERİN ENGELLENME GEREKÇELERİ

Kişilik hakları ihlali	14.332
Milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması	344
Gerekçesinin daha sonra yazılacağı belirtildi	2
Marka hakkına tecavüz	2

Kişilik hakları ihlali

Engellenen haberlerin engellenme gerekçelerine bakıldığında ise ilk sırada 14.332 haberin engellenmesine gerekçe gösterilmesi itibarıyla **kişilik hakları ihlali** yer aldı.

Bu haberlerin öznelerine bakıldığında ise ilk beş, 5.150 haberle **kamu görevlileri**, 2.580 haberle **yurttaşlar**, 2.575 haberle **AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar**, 1.147 haberle şirketler ve 854 haberle **Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi** şeklinde sıralandı.

Milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması

Kişilik hakları ihlalinin ardından ise **milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması** geldi.

2023'te bu sebeple erişim engeli getirilen haber sayısı 344 oldu.

Gerekçesinin daha sonra yazılacağı belirtilenler

Ardından ise **gerekçesinin daha sonra yazılacağı belirtilen** haberler (2) geldi.

Bunlar, çevrimiçi eğitim platformu Doping Hafıza'nın sosyal medyada yayımladığı reklamları konu edinen "Doping Hafıza reklamda 'doping' yaptı!" başlıklı haberler oldu.

Marka hakkına tecavüz

İki haber ise **marka hakkına tecavüz** ettiği gerekçesiyle erişime engellendi.

Bunlar, kişisel bakım ve hijyen ürünleri üreten çok uluslu şirket P&G'nin ürünlerini taklit eden bir şirket hakkındaki haberlerden oluştu.

ELE ALDIKLARI KONULARA GÖRE SOSYAL MEDYA PAYLAŞIMI ENGELLERİNİN TEMEL DAĞILIMI

Yolsuzluk ve usulsüzlük	2.948
Kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar	1.607
Örgütsel suçlar	428
Magazin	289
Cinayet	188
Hırsızlık	65
Erişim engeli	46
Dolandırıcılık	25
Din sömürüsü	23
Gündem	10
Uyuşturucu	5
Şiddet	4
Borsa	2
İşkence	1

2023'te tıpkı alan adları ve haberler gibi sosyal medya paylaşımlarına da erişim engellendi.

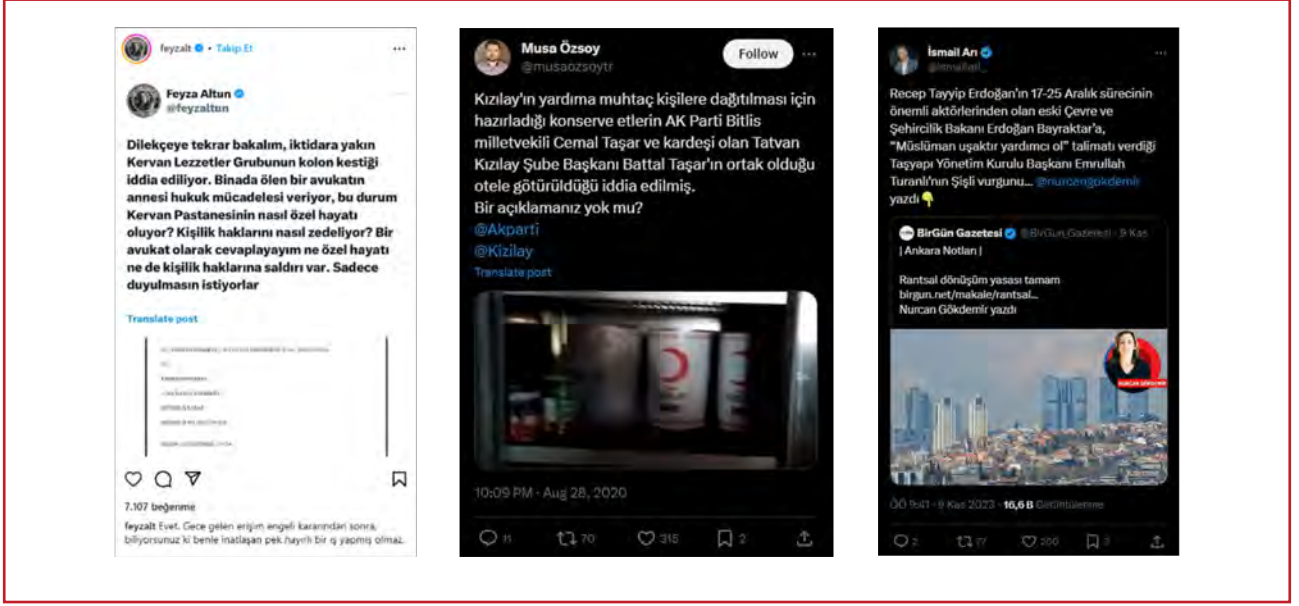
Buna göre 2023'te 5.641 sosyal medya paylaşımına erişim engeli getirildi.

Yolsuzluk ve usulsüzlük

Bu sayıya 135 farklı mahkeme kararıyla ulaşılırken erişim engeli getirilen paylaşımlar konularına göre ele alındığında ilk sırada 2.948 paylaşım **yolsuzluk ve usulsüzlük** yer aldı.

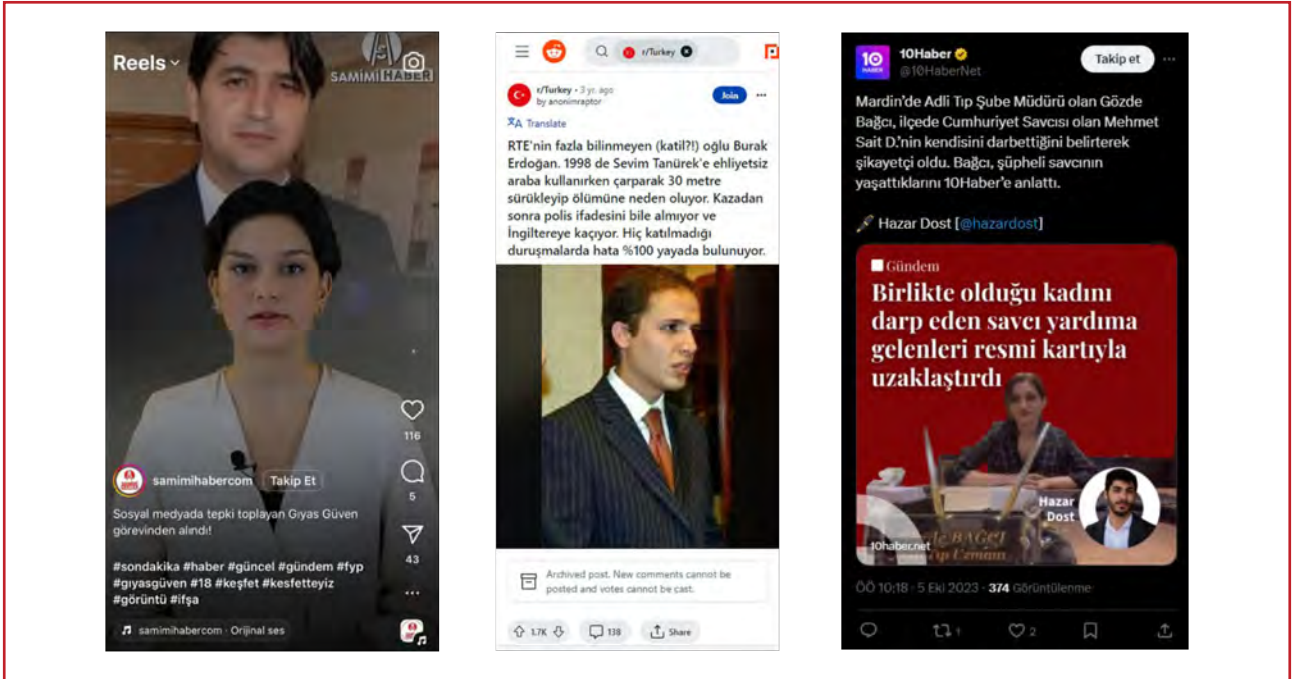
Bu, 2023'te erişim engeli getirilen sosyal medya paylaşımların yarısından fazlasına tekabül ediyor.

Kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar

Yolsuzluk ve usulsüzlük konulu sosyal medya paylaşımlarının ardından ise **kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlarla** ilgili sosyal medya paylaşımları geldi. 2023'te bu konudaki 1.607 haber, 35 farklı kararla erişime engellendi.

Örgütsel suçlar

Türkiye Cumhuriyeti yasaları tarafından “suç” olarak kabul edilen eylemleri yapmak amacıyla bir araya geldiği öne sürülen kimseler ve bu kimselerin oluşturduğu ve “örgüt” olarak kabul edilen organizasyonlarla ilgili veya bu organizasyonların bir parçası olduğu öne sürülen kimseler tarafından yapılmış sosyal medya paylaşımları da en çok erişim engeli getirilen bir diğer konu başlığı oldu.

Bu konudaki 428 tweet, beş farklı kararla erişime engellendi.

ÖZNELERİNE GÖRE SOSYAL MEDYA PAYLAŞIMI ENGELLERİNİN TEMEL DAĞILIMI

AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar	2.091
Kamu görevlisi	2.031
Yurттаş	834
Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi	255
İş insanı	241
Şirket	84
Tarikat/Cemaatler	80
Kamu kurumu	20
Siyasi parti temsilcisi	4
Akademisyen	1

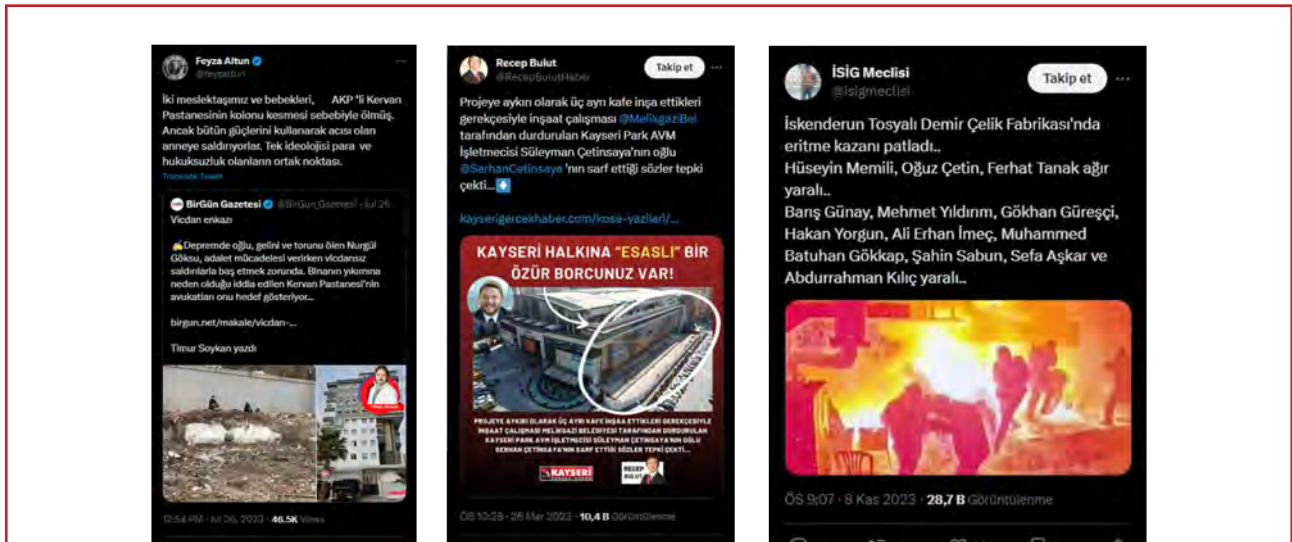
Erişim engeli getirilen sosyal medya paylaşımlarının öznelere kim olduğunu, yani söz konusu paylaşımların kimler hakkında olduğunu da inceledik.

AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar

Buna göre ilk sırada **AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar** yer aldı.

AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar, erişim engeli getirilen 5.641 sosyal medya paylaşımının 2.091'inin öznesi olurken bu sayıya 20 farklı kararla ulaşıldı.

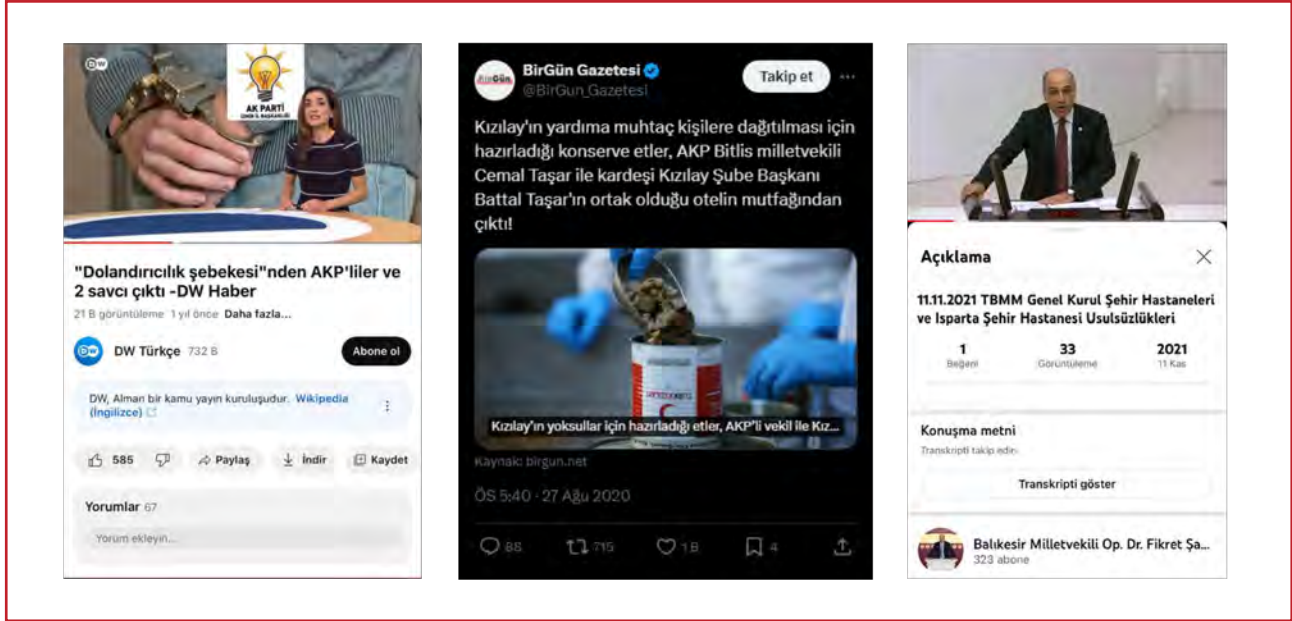
Bu paylaşımların konuları incelendiğinde de ilk sırada **yolsuzluk ve usulsüzlük** yer aldı. 2023'te öznesinin AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar olduğu yolsuzluk ve usulsüzlük konulu 1.672 sosyal medya paylaşımına erişim engellendi.

Kamu görevlileri

Ardından gelen **kamu görevlileri** de 5.641 sosyal medya paylaşımınının 2.031'inin öznesi oldu. Bu sayıya 40 kararla ulaşıldı.

Bu paylaşımların konuları arasında da yine 1.030 paylaşım **yolsuzluk ve usulsüzlük** öne çıktı. Onu 814 paylaşım **kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar**, 134 paylaşım **cinayet**, 36 paylaşım **magazin** ve 17 paylaşım **örgütsel suçlar** takip etti.

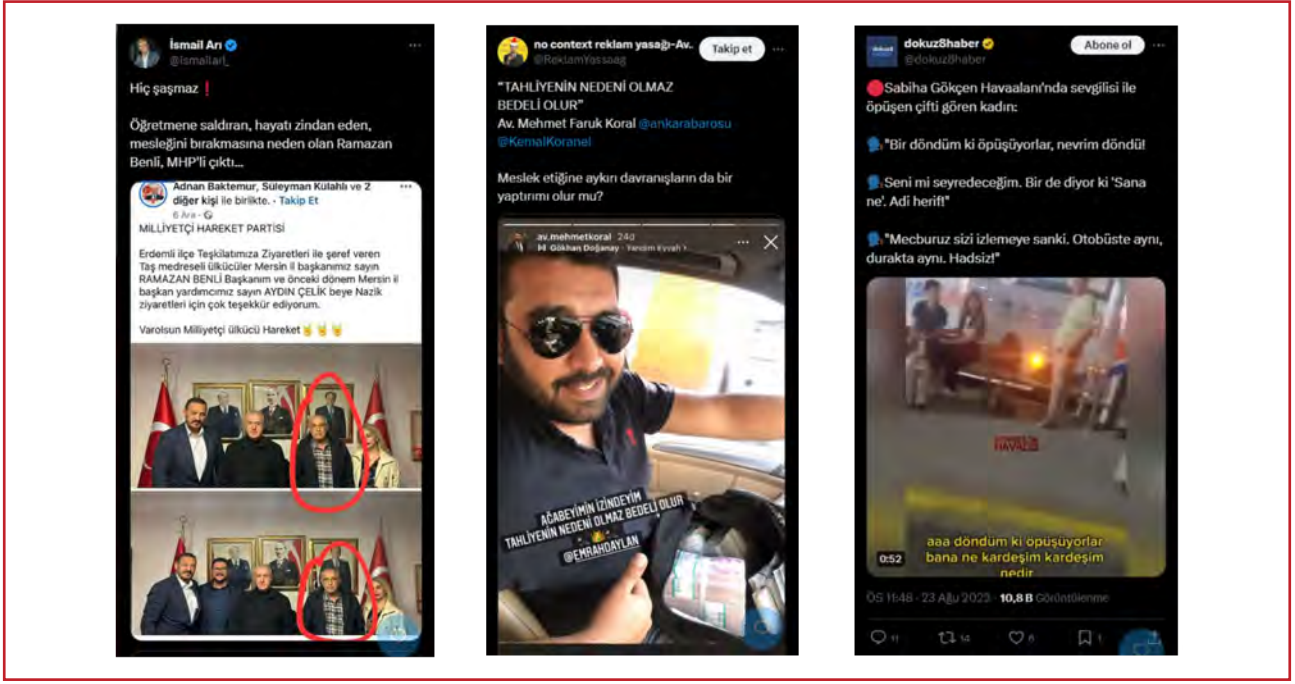

Yurттаşlar

Yurттаşlar da erişim engeli getirilen sosyal medya paylaşımlarının öznesi olması itibarıyla 834 paylaşım **üçüncü sırada yer aldı**.

Bu paylaşımların konularına göre dağılımına bakıldığında ise tablo şöyle oldu:

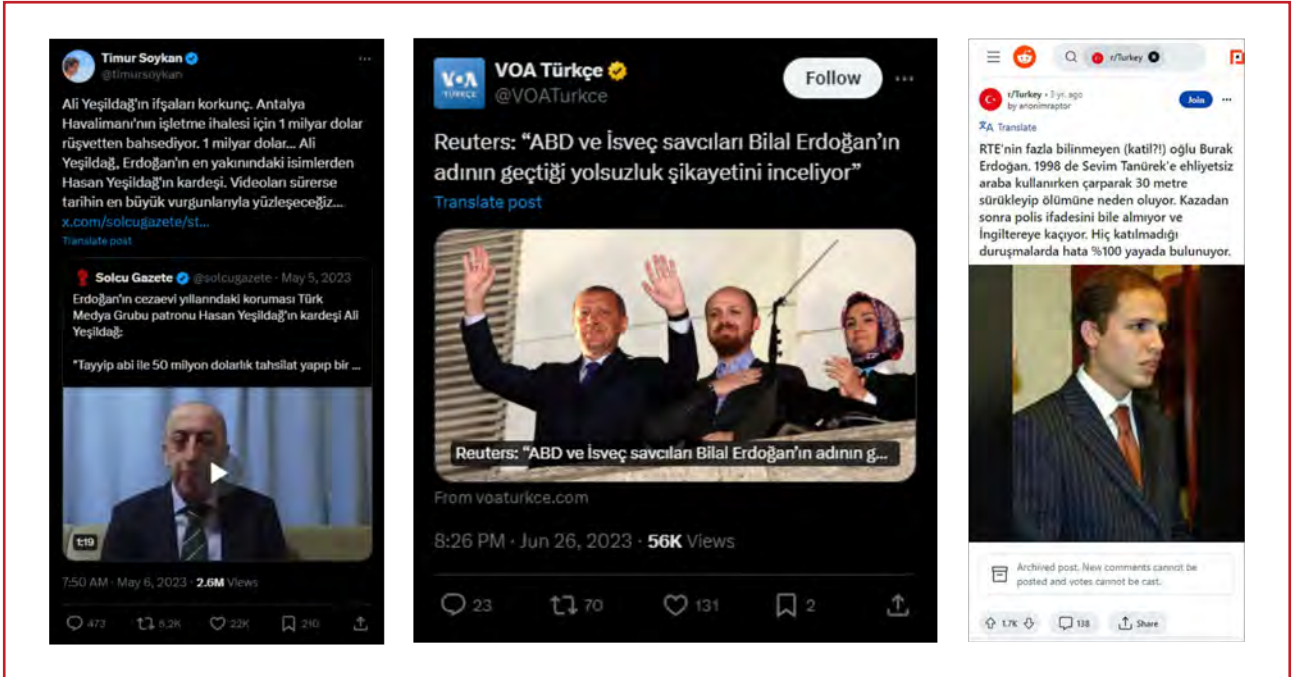
1. **Kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar:** 649 paylaşım
2. **Örgütsel suçlar:** 103 paylaşım
3. **Erişim engeli getirilen bir paylaşımın engellenmesi:** 46
4. **Dolandırıcılık:** 25
5. **Yolsuzluk ve usulsüzlük:** 6
6. **Uyuşturucu:** 5

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi

Öznesi Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi olan sosyal medya paylaşımları da engellenen paylaşımların öznelere göre sıralanması bakımından dördüncü sırada yer aldı.

2023'te Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi hakkındaki 255 tweet'e erişim engeli getirilirken bunlardan 196'sının konusu yolsuzluk ve usulsüzlük, 59'unun konusu ise kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar oldu.

ENGELLENEN SOSYAL MEDYA PAYLAŞIMI SAYISININ ENGELLEYEN MERCİLERE GÖRE DAĞILIMI

İstanbul And. 4. SCH	1.796
Elazığ 1. SCH	422
Ankara 1. SCH	419
Bakırköy 3. SCH	338
Elazığ 2. SCH	209
Ankara 8. SCH	203
İstanbul 5. SCH	175
İstanbul And. 10. SCH	150
Ankara 2. SCH	143
İzmir 6. SCH	112
Küçükçekmece 3. SCH	103
İstanbul 1. SCH	102
Van 2. SCH	102
Van 3. SCH	99
İstanbul And. 5. SCH	95
İstanbul 3. SCH	94
Midyat SCH	92
Ankara 5. SCH	84
Bursa 6. SCH	77
İstanbul 4. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi	65
İstanbul 9. SCH	58
Ankara 3. SCH	56
İstanbul And. 8. SCH	46
Şile SCH	44
İskenderun 2. SCH	43

2023'te erişim engeli getirilen 5.641 sosyal medya paylaşımını, erişim engeli kararı veren merciler bakımından da inceledik.

Buna göre söz konusu sosyal medya paylaşımları hakkında sulh ceza hakimlikleri, İstanbul 4. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi ve Erişim Sağlayıcıları Birliği'nden (ESB) oluşan tam **67 farklı merci tarafından erişim engeli kararı verildi.**

Bu kararların 65 tanesi İstanbul 4. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi ve biri de ESB tarafından engellenirken geri kalan **5.575 paylaşım ise çeşitli sulh ceza hakimliklerinin kararıyla erişime engellendi.**

İlk sırada, rüşvet karşılığı erişim engeli kararı verdiği suçlamasıyla soruşturma geçiren ve görevden alınan Sidar Demiroğlu'nun hakimlik yaptığı İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği yer aldı.

İlgili hakimlik bu sayıya 21 kararla ulaşırken bunların 20'sinde Demiroğlu'nun imzası yer aldı.

ENGELLENEN SOSYAL MEDYA PAYLAŞIMLARI VE ENGELLENME GEREKÇELERİ

Kişilik hakları ihlali	5.167
Milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması	409
Marka hakkına tecavüz	65

Engellenen 5.641 sosyal medya paylaşımının engellenme sebeplerine ise **kişilik hakları ihlali, milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması, marka hakkına tecavüz** oldu.

Kişilik hakları ihlali

Kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişime engellenen 5.167 sosyal medya paylaşımının öznelere bakıldığında ise ilk beş, şu şekilde sıralandı:

1. Kamu görevlileri: 2.031
2. AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar: 1.785
3. Yurttaşlar: 731
4. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi: 255
5. İş insanları: 241
6. Tarikat/Cemaatler: 80

Kamu görevlileri

Kamu görevlileri hakkında olup da erişim engeli getirilen 2.031 sosyal medya paylaşımının 1.030'unun konusu **yolsuzluk ve usulsüzlük**, 814'ünün konusu **kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar**, 134'ünün konusu **cinayet**, 36'sinin konusu **magazin**, 17'sinin konusu da örgütsel suçlar oldu.

AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar

Öznesi AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar olup da erişim engeli getirilen 1.785 sosyal medya paylaşımının 1.672'sinin konusu da yine **yolsuzluk ve usulsüzlük** olarak kaydedildi.

Onu 53 paylaşım ile **cinayet**, 47 paylaşım ile **magazin**, 9 paylaşım ile **gündem** ve 4 paylaşım ile da şiddet izledi.

Yurttaşlar

Yurttaşlarla ilgili olan ve erişime engellenen paylaşımların konusuna göre dağılımında ise ortaya şöyle bir sıralama çıktı:

1. Kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar: 649 paylaşım
2. Bir URL'e erişim engeli getirildiğinin duyurulduğu paylaşımlar: 46
3. Dolandırıcılık: 25
4. Yolsuzluk ve usulsüzlük: 6
5. Uyuşturucu: 5

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi hakkında olup da erişim engeli getirilen 255 paylaşımın konuları ise **yolsuzluk ve usulsüzlük (196)** ile **kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar (59)** oldu.

İş insanları

İş insanları hakkında erişim engeli getirilen 241 tweet'in konuları ise 206 paylaşım ile **magazin**, 33 paylaşım ile **kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar** ve 2 ile **borsa** olarak kaydedildi.

Tarikat/Cemaatler

Tarikat ve/veya cemaatler de haklarındaki tweet'ler için erişim engeli kararı aldırırken kişilik hakları ihlalini seçenlerden oldu.

2013'te tarikat/cemaatler hakkındaki 80 tweet bu gerekçeyle erişime engellenirken bunların konuları arasında ilk sırada 53 paylaşım ile **kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar** yer aldı.

Milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması

Engellenen sosyal medya paylaşımları için sunulan bir diğer gerekçe de **milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması** oldu. Bu kapsamda toplam 409 paylaşım erişim engeli getirildi.

Bu 409 paylaşımın 306'sının öznesi **AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar** olurken 103'ünün öznesi ise **yurttaşlar** oldu.

Marka hakkına tecavüz

65 paylaşımın engellenme gerekçesi ise **marka hakkına tecavüz** oldu.

Bu 65 paylaşım, hijyen ürünleri üreten çok uluslu şirket P&G'nin ürünlerini taklit eden bir şirket hakkındaki sosyal medya paylaşımlarından oluştu.

Bu sayıya tek bir karar ile ulaşılırken söz konusu erişim engeli kararı İstanbul 4. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından verildi.

ELE ALDIKLARI KONULARA GÖRE SOSYAL MEDYA HESABI ENGELLERİNİN TEMEL DAĞILIMI

Tespit edilemedi	557
Yolsuzluk ve usulsüzlük	136
Yasa dışı bahis, dolandırıcılık, müstehcen görüntüler, borsa manipülasyonu, terör örgütü propagandası, terörün finansmanına katkı	28
Kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar	20
Haber	2

2023'te alan adları, haberler ve sosyal medya paylaşımlarının yanı sıra sosyal medya hesapları da erişime engellendi.

2023'te erişim engeli getirilen sosyal medya hesabı sayısı 743 oldu.

Yolsuzluk ve usulsüzlük

Erişim engeli getirilen sosyal medya hesaplarının genel itibarıyla neyi konu edindiklerine bakıldığında diğer birçok başlıkta olduğu gibi yine **yolsuzluk ve usulsüzlük** öne çıktı.

Bu konuyu işleyen 136 hesap için erişim engeli emri verildi.

Bu hesaplardan 130'u, Gülen Cemaati ile Kürt hareketine yakınlığıyla bilinen, hatta yasalar tarafından bu iki hareketin mensubu olmakla suçlanan ve yargılanan kişi ile yayıncılara ait olanlardan oluştu.

Bu 130 hesap tek bir kararla, Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 2020/3271 değişik iş sayılı kararıyla engellendi. Bu karar, 1 Mayıs 2020 tarihli olsa da yerine getirmesi için Twitter'a 11 Mayıs 2023 Perşembe günü saat 21:53'te iletildi.⁴² Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından iletilen ilgili mail'de Twitter'ın uygulamaya koyması için dört erişim engeli kararı daha yer aldı.

Söz konusu 130 hesap için verilen erişim engeli kararının gerekçesi ise **milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması** oldu.

Diğer altı hesap ise bazı hükümet yetkilileri ve iktidara yakın iş insanları hakkında iddialarda bulunduğu videolarla gündem olan iş insanı Muhammed Yakut'un Twitter ve YouTube hesapları oldu.

Yakut'a ait hesaplar üç farklı kararla engellenirken bu kararlardan tümünün gerekçesi **kişilik hakları ihlali** olarak belirtildi.

⁴² Twitter, Global Government Affairs, 15.05.2023, <https://web.archive.org/web/20230516031919/https://twitter.com/GlobalAffairs/status/1658208689902215170>

8'inci maddede belirtilen suçlar

8'inci maddede belirtilen suçlardan olan *yasa dışı bahis ve kumar oynanması için yer ve imkân sağlandığı* iddiasıyla erişim engeli emri verilen hesap sayısı ise 28 oldu. Bu 28 hesabın tümü Twitter hesaplarından oluştu.

Bu sayıya tek bir kararla, BTK'nın 11 Aralık 2023 tarihli kararıyla ulaşıldı.

Kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar

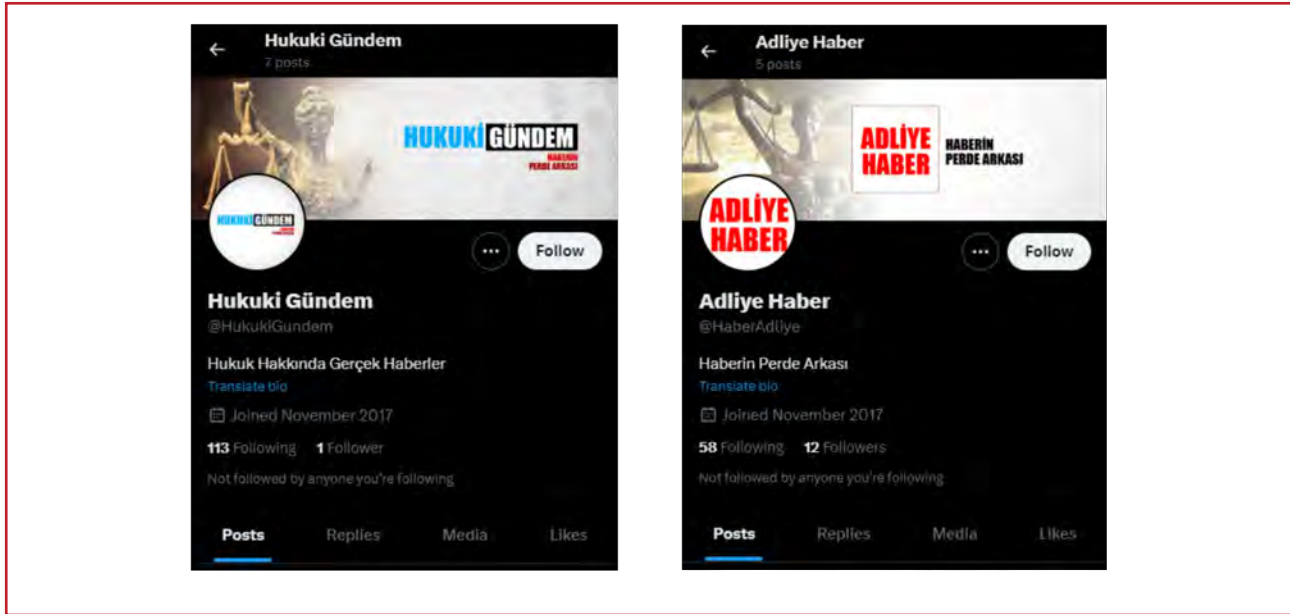
2023'te, kadın ve çocuklara karşı işlenen suçları konu edinip de erişim engeli kararı verilen hesap sayısı ise 20 olarak kaydedildi.

Katıldığı bir televizyon programında ünlenen kadın bir yarışmacı adına çeşitli sosyal medya platformlarında açılan 20 hesap için ilgili yarışmacının talebi üzerine 5 Ekim 2023 tarihli bir kararla erişime engeli emri verildi.

Haber

Erişim engeli getirilen iki sosyal medya hesabı ise haber paylaşımı yapıyordu.

Söz konusu iki hesap, İzmir 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 23 Mart 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Tespit edilemeyenler

Erişim engeli getirilen 557 sosyal medya hesabının ne hakkında yayım yaptığını ise tespit edemedik. Zira bu sayıya, raporun şu ana kadar okuduğunuz kısımdakinin ak-

sine kendi ulaştığımız mahkeme kararlarından değil, sosyal medya platformlarının erişim engeli getirilen hesaplar hakkında paylaştıkları kendi verilerinden ulaştık.

Erişim engeli getirilen 557 sosyal medya hesabının 421'i Instagram,⁴³ 113'ü TikTok,⁴⁴ 23'ü de Facebook⁴⁵ hesabından oluştu.

ÖZNELERİNE GÖRE SOSYAL MEDYA HESABI ENGELLERİNİN TEMEL DAĞILIMI

Tespit edilemedi	557
AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar	130
Yurттаş	48
Kamu görevlisi	8

Erişim engeli getirilen sosyal medya hesaplarından kimler hakkında tweet atıldığını da inceledik.

AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar

Buna göre ilk sırada 130 hesapla **AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar** yer aldı.

Bu paylaşımların tümünün konusu **yolsuzluk ve usulsüzlük** olurken erişim engelinin gerekçesi ise **milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması** olarak belirtildi.

Yurттаşlar

48 hesap ise **yurттаşlar** hakkında paylaşımlar yapıyordu.

Bu hesapların 28'i 8'inci maddede belirtilen suçları işlediği iddiasıyla engellendi. Diğer 20 hesap da bir kadın adına çeşitli sosyal medya platformlarında açılan hesaplardan oluştu. 5 Ekim 2023 tarihli bu kararın gerekçesi ise **kişilik hakları ihlali** olarak belirtildi.

Kamu görevlileri

Erişim engeli getirilen sekiz hesap ise kamu görevlileri hakkında paylaşımlar yapıyordu.

43 Meta, "Content Restrictions Based on Local Law", <https://transparency.meta.com/reports/content-restrictions/country/TR/>

44 TikTok, "Resmi Makamlardan Gelen İçerik Kaldırma Talepleri Raporu", <https://www.tiktok.com/transparency/tr-tr/government-removal-requests-2023-1/>

45 Meta, "Content Restrictions Based on Local Law", <https://transparency.meta.com/reports/content-restrictions/country/TR/>

Bunlardan altısı, bazı hükümet yetkilileri ve iktidara yakın iş insanları hakkında iddialarda bulunduğu videolarla Muhammed Yakut'a ait Twitter ve YouTube hesapları oldu.

Söz konusu altı hesap, 17 ve 27 Nisan'da Adana 8., 20 Nisan'da da Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen üç farklı kararla erişime engellendi.

İki hesap ise hukuk gündemi hakkında haberler paylaşıyordu.

Tespit edilemeyenler

Erişim engeli getirilen 557 sosyal medya hesabının kimler hakkında paylaşımlar yaptığını ise tespit edemedik. Zira bu sayıya, raporun şu ana kadar okuduğunuz kısımdakinin aksine kendi ulaştığımız mahkeme kararlarından değil, sosyal medya platformlarının erişim engeli getirilen hesaplar hakkında paylaştıkları kendi verilerinden ulaştık.

Erişim engeli getirilen 557 sosyal medya hesabının 421'i Instagram,⁴⁶ 113'ü TikTok,⁴⁷ 23'ü de Facebook⁴⁸ hesabından oluştu.

ENGELLENEN SOSYAL MEDYA HESAPLARININ ENGELLEYEN MERCİLERE GÖRE DAĞILIMI

Engellenen sosyal medya hesaplarının engelleyen mercilere göre dağılımında ise ortaya şöyle bir tablo çıktı:

Tespit edilemedi	557
Ankara 3. SCH	130
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK)	28
Hendek SCH	20
Ankara 5. SCH	3
Ankara 8. SCH	2
İzmir 4. SCH	2
Adana 8. SCH	1

46 Content Restrictions Based on Local Law, Meta, <https://transparency.meta.com/reports/content-restrictions/country/TR/>

47 Resmi Makamlardan Gelen İçerik Kaldırma Talepleri Raporu, TikTok, <https://www.tiktok.com/transparency/tr-tr/government-removal-requests-2023-1/>

48 Content Restrictions Based on Local Law, Meta, <https://transparency.meta.com/reports/content-restrictions/country/TR/>

ENGELLENEN SOSYAL MEDYA HESAPLARININ ENGELLENME GEREKÇELERİ

Engellenen sosyal medya hesaplarının engellenme gerekçeleri ise şu şekilde sıralandı:

Kişilik hakları ihlali	585
Milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması	130
8'inci maddede belirtilen suçlar	28

Engellenen Google yorumları

2023 yılında, alan adları, haberler, sosyal medya paylaşımları ve sosyal medya hesaplarının yanı sıra işletmelerin **Google'da kayıtlı olan ve konum bilgilerinin de yer aldığı profillerine yapılan yorumlara** dahi erişim engeli getirildi.

Erişime engellenen 38 yorumun tamamı, söz konusu gerçek ve/veya tüzel kişiler hakkındaki şikayetlerden, olumsuz tecrübelerden oluştu.

Erişim engeli kararlarının tümünün gerekçesi **kişilik hakları ihlali** olarak belirtildi.

Hakkında olumsuz yorum yapılan gerçek ve/veya tüzel kişiler ile bu kişiler hakkında kaç yoruma erişim engeli getirildiğini gösterir tablo şöyle:

Opr. Dr. Ali Cemal Yılmaz	17
SK Proje ve Yatırım Danışmanlığı	4
Çözüm Tarım Gıda Hayvancılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.	4
TekDavet Organizasyon	4
Gaziantep Epilasyon Merkezi	1
Korkut Hukuk Danışmanlık	1
İlyas Genç - RKC Özel Veterinerlik Hizmetleri	1
Avukat Arabulucu Ayşenur Yirmibeşler Korkut	1
Rasha Ibharim Mohamed Ibrahim Badawi	1
Alia Ajans	1
Avukat Nazan Akça Subaşı Hukuk Bürosu	1
Bir masaj salonu	1
Selin Eczanesi - Selin Hançer	1

Engellenen Google arama motoru sonuçları

Google'da bir konu hakkında yaptığınız arama sonucunda karşınıza çıkan ekranın URL'i de erişim engeli getirilenler arasında yer aldı.

2023'te 33 Google arama motoru sonucu erişime engellenirken bunların engellenme gerekçesi ise **kişilik hakları ihlali** oldu.

Engellenen arama motoru sonuçlarının konusuysa **yolsuzluk ve usulsüzlük** (17 sonuç), **Kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar** (7 sonuç) ve **evlilik** (6 sonuç) olurken üç sonucun ise konusu tespit edilemedi

Engellenen mail adresleri

2023'te mail adresleri hakkında da erişim engeli kararları verildi.

Mail adreslerinin erişime engellenmesi teknik olarak mümkün değil ancak erişim engeli taleplerini değerlendiren hakimler mail adresleri için erişim engeli emri verdi.

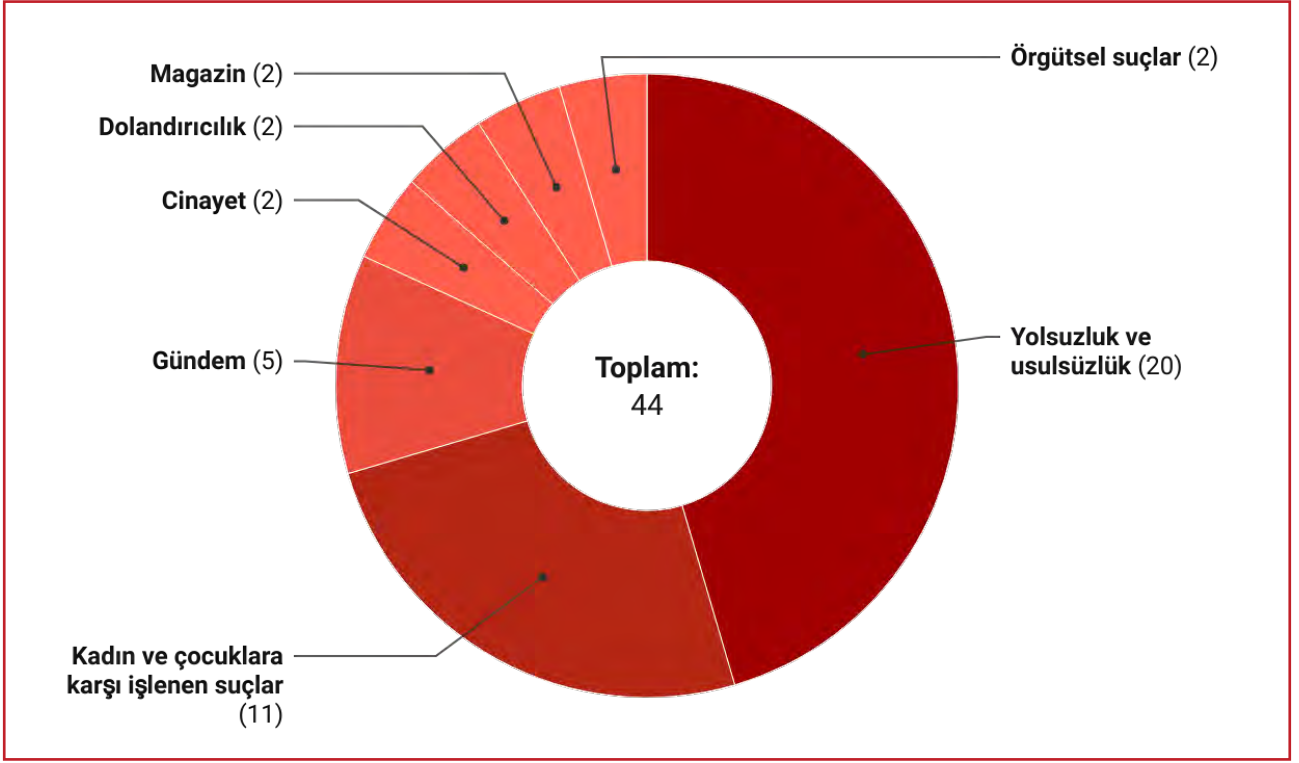
Bunlardan **exporto1.muhtarogluholding@gmail.com** hakkındaki erişim engeli kararı 10 Şubat 2023'te Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilirken **erenk-snk1@gmail.com** hakkındaki karar ise 22 Ağustos 2023'te Gaziosmanpaşa 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verildi.

ERİŞİM ENGELİ GETİRİLEN FREE WEB TURKEY HABERLERİ

Erişim engeli kararlarından Free Web Turkey de nasibini aldı.

2023'te **Free Web Turkey'nin** 37'si haber, yedisi de sosyal medya paylaşımı olmak üzere toplam **44 haberi erişime engellendi.**

Bu sayıya toplam 25 mahkeme kararıyla ulaşıldı.

ENGELLENEN HABERLERİN KONULARI

Yolsuzluk ve usulsüzlük

Erişim engeli getirilen içeriklerin konularına bakıldığında ise ilk sırada yine **yolsuzluk ve usulsüzlük** yer aldı.

44 haberin 20'sini yolsuzluk ve usulsüzlük konulu olanlar oluştururken bunlardan ilki, 15 Ağustos 2022'de yayımlanan ve 8-14 Ağustos 2022 tarihleri arasındaki sansür vakalarını gösteren sansür gündemi oldu.

Söz konusu içerik, kamuoyunda "**Cübbeli Ahmet Hoca**" olarak bilinen Ahmet Mahmut Ünlü'nün damadının ağabeyi Muhittin Palazoğlu'nun talebi üzerine İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **23 Haziran 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.

İlgili sansür gündeminde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlı İller Bankası arazisinde yapılacak yalı projesi ihalesinin Palazoğlu'na verildiğiyle ilgili 23 haberin Erişim Sağlayıcıları Birliği'nin 5 Ağustos 2022 tarihli kararıyla erişime engellendiği belirtiliyordu.

Reuters'ın **Bilal Erdoğan**'ın adının geçtiği uluslararası yolsuzluk şikayeti üzerine İsveçli ve ABD'li savcıların iddiaları araştırmaya başladığını aktardığı özel haberine erişim engeli getirildiği, Sansür Gündemi (26 Haziran-2 Temmuz) ve Reuters'ın

SANSÜR GÜNDEMİ

Sansür Gündemi (8 - 14 Ağustos)

15 Ağustos 2022

Sizin için derlediğimiz erişim engelleri listesini ve sansüre ilişkin haberleri aşağıda bulabilirsiniz.

Bakanlık arazisindeki yalı projesinin Cübbeli Ahmet'in dönürüne verilmesiyle ilgili haberlere sansür

Tuzla'da mahkemenin imar planlarını iptal ettiği denize sıfır, ağaçlarla kaplı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlı İller Bankası arazisinde yalı projesinin kamuoyunda "Cübbeli Ahmet Hoca" olarak bilinen Ahmet Mahmut Ünlü'nün damadının ağabeyi Muhittin Palazoğlu'na verildiğiyle ilgili 23 haber, Erişim Sağlayıcıları Birliği'nin 5 Ağustos 2022 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Karara gerekçe olarak, ilgili içeriklerin İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin 4 Temmuz 2022 tarihli kararındaki içeriklerle aynı oluşu gösterildi.

- <https://www.siyasetcafe.com/cubbelinin-dunuru-hakkindaki-haberimize-erisim-engeli-91455n.htm>

Bilal Erdoğan hakkındaki haber ve paylaşımlara getirilen erişim engeli kararına itiraz ettiğiine ilişkin haber ve tweetleri de erişime engellenen diğer Free Web Turkey paylaşımları oldu.

Bilal Erdoğan'ın talebi üzerine İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen **20 Temmuz 2023** tarihli karar kapsamında dördü haber, ikisi de tweet olmak üzere altı Free Web Turkey paylaşımına erişim engeli getirildi.

BirGün yazarı Timur Soykan, 13 Ekim 2023'te yayımlanan **"Başsavcının rüşvet çığı: Çürüyoruz"** başlıklı yazısında İstanbul Anadolu Adliyesi'ndeki rüşvet iddialarını kaleme aldı. Soykan, yazısında, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı İsmail

Bilal Erdoğan'la ilgili Reuters haberine engel: İyi niyetten uzak, çarpıtılmış bir haber

27 Haziran 2023

ALİ SAFA KORKUT

Sansür Gündemi (26 Haziran - 2 Temmuz)

03 July 2023

Sizin için derlediğimiz erişim engelleri listesini ve sansüre ilişkin haberleri aşağıda bulabilirsiniz.

Bilal Erdoğan'la ilgili Reuters haberine engel: İyi niyetten uzak, çarpıtılmış bir haber

Reuters'in Bilal Erdoğan'ın adının geçtiği uluslararası yolsuzluk şikayeti üzerine İsveçli ve ABD'li savcıların iddiaları araştırmaya başladığını aktardığı özel haberine erişim engeli getirildi. Bilal Erdoğan'ın talebiyle alınan kararda, Reuters'in haberinin iyi niyetten uzak olduğu kaydedildi ve "sırf başka bir yayında yer almış olmasının söz konusu içerikleri haklı ve meşru göstermez" dendi. Kararla toplam 93 URL engellendi.

- <https://www.freewebturkey.com/index.php?catagoris/news/bilal-erdogan-igili-reuters-haberine-engel-iyi-niyetten-uzak-çarpitilmis-bir-haber>

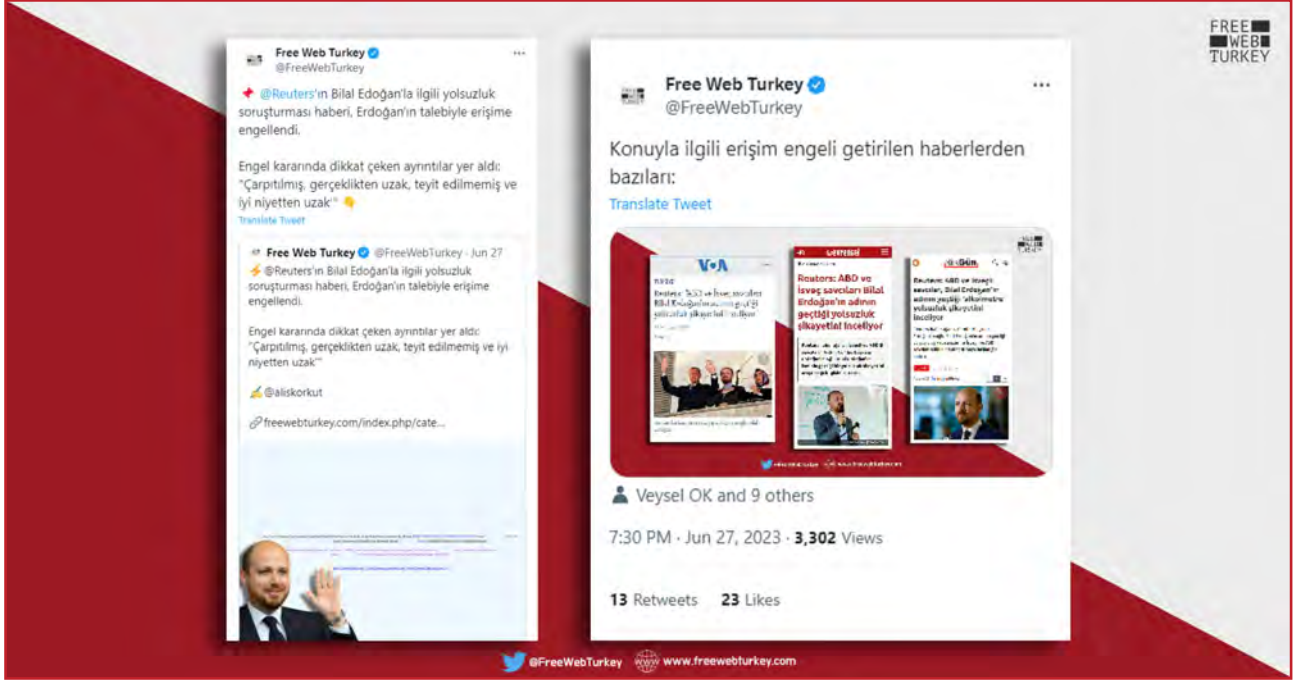

Reuters, mahkemenin Bilal Erdoğan kararına itiraz etti: "Erdoğan, haber yayımlanmadan önce bunun 'yalan' olduğunu söyledi"

04 Temmuz 2023

Reuters haber ajansı, Bilal Erdoğan ile ilgili haber ve paylaşımlara getirilen erişim engeli ve kaldırma kararına itiraz etti.

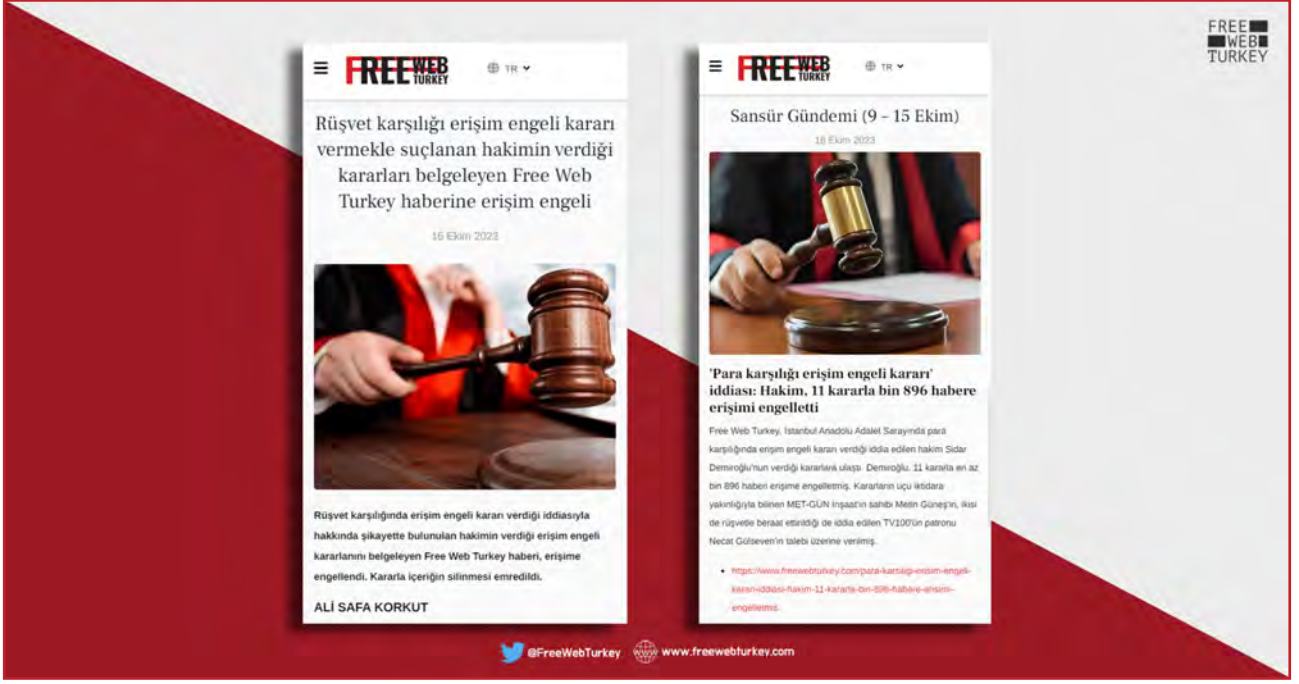

Uçar'ın Hâkimler ve Savcılar Kurulu'na gönderdiği yazıdaki iddiaları aktardı. Uçar, yazısında suçluların rüşvetle tahliye edildiğini ortaya koyarken haberlere erişim engeli kararlarının da para karşılığı verildiğini belirtti.

Uçar, iddiaların odağına ise Anadolu Adalet Komisyonu Başkanı olan Bekir Altun ile Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimi Sidar Demiroğlu'nu koydu.

Bunun üzerine Free Web Turkey Proje Koordinatörü, gazeteci Ali Safa Korkut, İstanbul Anadolu Adalet Sarayında para karşılığında erişim engeli kararı verdiği iddia edilen hakim Sidar Demiroğlu imzalı kararlara ulaştı ve bunu 13 Ekim 2023'te "Para

karşılığı erişim engeli kararı' iddiası: Hakim, 11 kararla bin 896 habere erişimi engelledi” başlığıyla haberleştirdi.

Korkut'un ilgili haberi, iddiaların odağındaki isim **Bekir Altun'un talebi üzerine** İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **16 Ekim 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.

İlgili habere erişim engeli getirilmesini de **“Rüşvet karşılığı erişim engeli kararı vermekle suçlanan hakimın verdiği kararları belgeleyen Free Web Turkey haberine erişim engeli”** başlığıyla haberleştirdik.

Anadolu Adalet Komisyonu Başkanı olan Bekir Altun da 19 Ekim 2023'te İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğine başvurarak hem bu haber hem de 16 Ekim 2023'te yayımlanan ve Sansür Gündemi (9-15 Ekim) için erişim engeli kararı aldırdı.

Bekir Altun'un ilgili haberler için aldıracağı erişim engeli kararı bununla sınırlı kalmadı.

Zira Altun, iddialarla ilgili başsavcılığın soruşturma başlattığı, İstanbul Barosunun iddialar hakkındaki haberler için verilen erişim engeli kararlarına itiraz ettiği ve Kılıçdaroğlu'nun iddialar hakkında açıklama yaptığı haberlerinin engellendiğiyle ilgili 162 haber için daha erişim engeli kararı aldırdı.

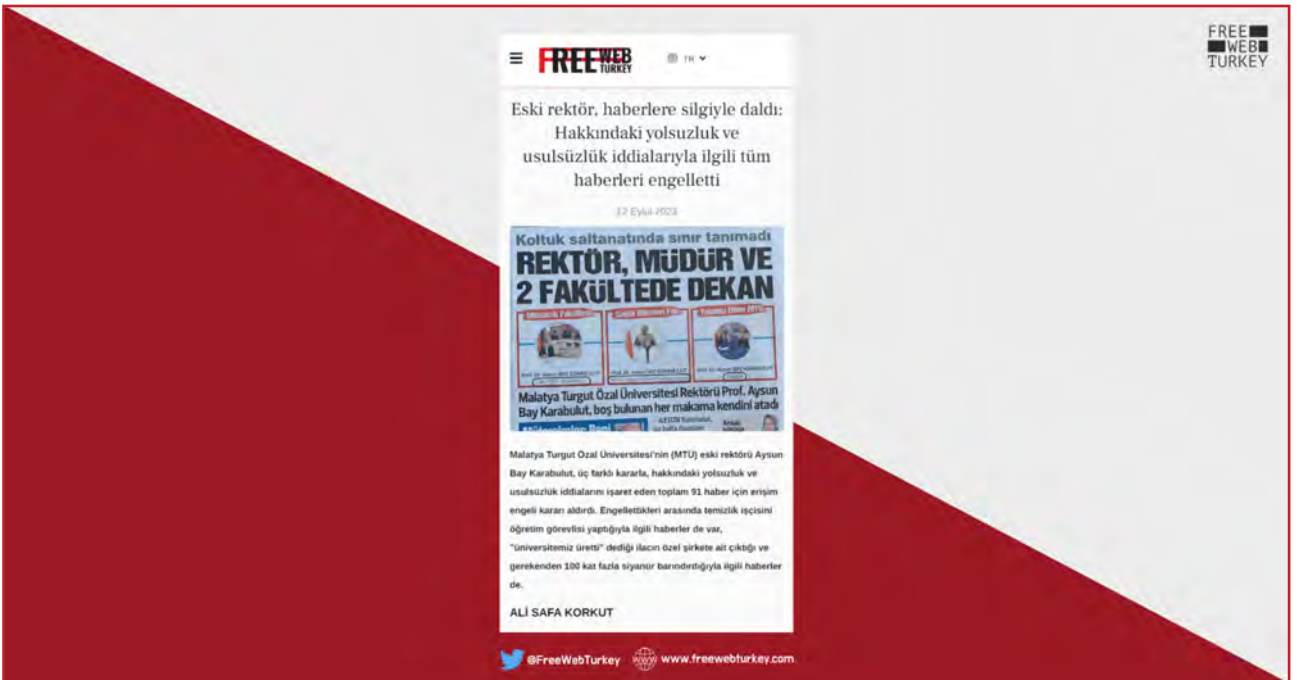
İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **1 Kasım 2023** tarihli kararıyla, Free Web Turkey'nin **“Rüşvet karşılığı erişim engeli kararı vermekle suçlanan hakimın verdiği kararları belgeleyen Free Web Turkey haberine erişim engeli”** başlıklı haberi için de bir kez daha* erişim engeli kararı verildi.

*Söz konusu haber, yine Altun'un talebi üzerine İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 19 Ekim 2023 tarihli kararı kapsamında zaten engellenmişti.

Free Web Turkey'nin erişim engeli getirilen bir diğer haberi de Malatya Turgut Özal Üniversitesinin (MTÜ) eski rektörü **Aysun Bay Karabulut** hakkındaki bir haber oldu.

12 Eylül 2023'te Ali Safa Korkut imzasıyla yayımlanan "**Eski rektör, haberlere silgiyle daldı: Hakkındaki yolsuzluk ve usulsüzlük iddialarıyla ilgili tüm haberleri engelledi**" başlıklı haber, Karabulut'un talebi üzerine Malatya 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **10 Kasım 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.

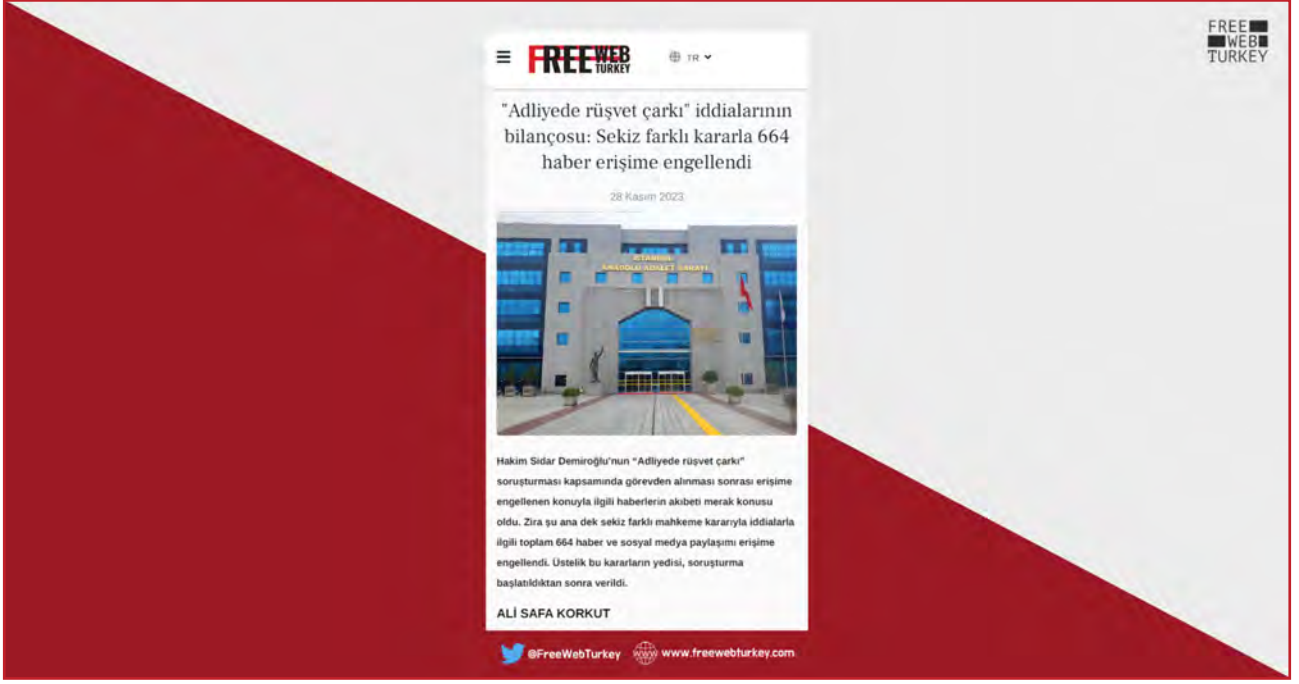

Haberde, Karabulut'un o dönem üç farklı kararla, hakkındaki yolsuzluk ve usulsüzlük iddialarını işaret eden toplam 91 haber için erişim engeli kararı aldırıldığı anlatılıyordu.

Bekir Altun, Free Web Turkey için aldırıldığı son erişim engeli kararından (1 Kasım 2023) iki hafta sonra bir karar daha aldırdı.

"Rüşvet karşılığı işlem yapmak" ile suçlandırıldığı hakkındaki haberleri internetten silirmek için bir online itibar şirketiyle anlaşan Altun, bu durumun da basında haber olmasının ardından bu haberler için de erişim engeli kararı aldırdı ve bunu bildiren

Free Web Turkey tweet'ini de İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **15 Kasım 2023** tarihli kararıyla erişime engelledi.

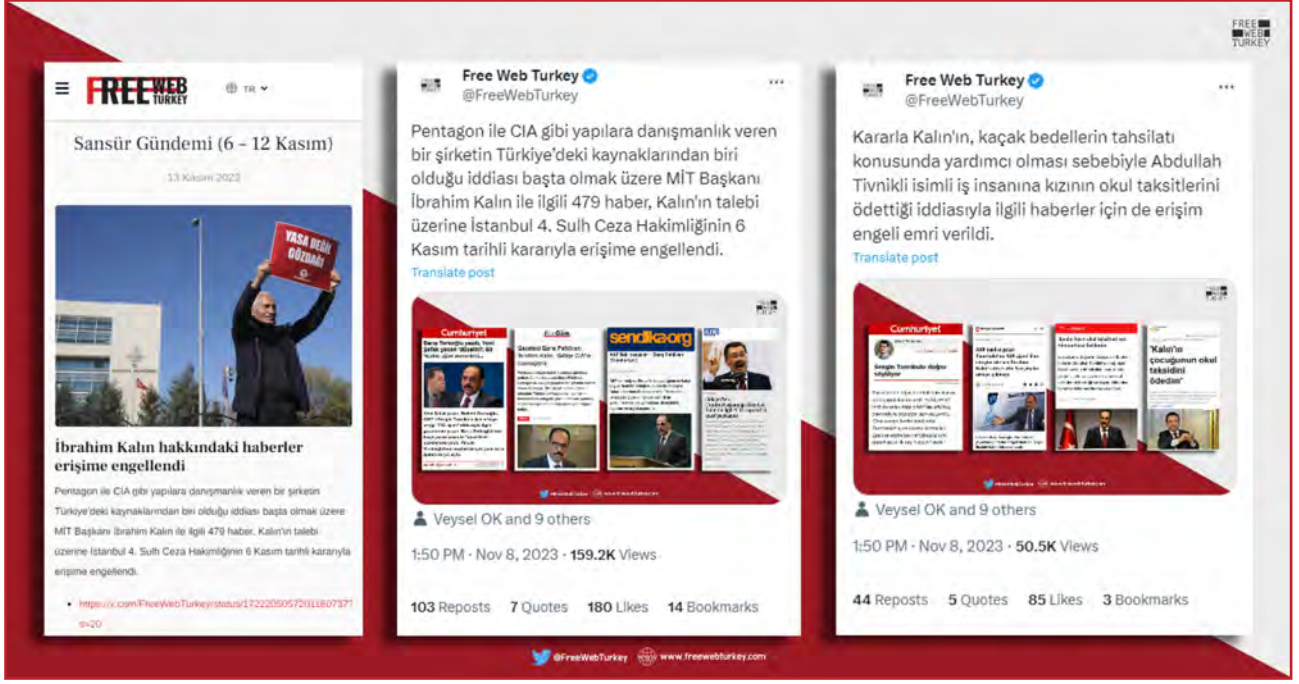
Eski Sağlık Bakanlığı Müsteşarı Eyyüp Gümüş'ün, Alzheimer teşhisi konan babasına "sağlıklı" raporu alıp babasının evini kendi üzerine geçirdiğiyle ilgili haberlerin 2023 Eylül 2021'de erişime engellendiğine yer verilen Sansür Gündemi (20-26 Eylül) de Gümüş'ün talebi üzerine İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **21 Kasım 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.

"Adliyede rüşvet çarkı" iddialarıyla ilgili tartışmaları sürerken rüşvet karşılığı erişim engeli kararı verdiği iddia edilen İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimisi Sıdar Demiroğlu, 23 Kasım 2023'te görevden alındı.

Bunun üzerine "**Adliyede rüşvet çarkı**" iddialarının bilançosu: **Sekiz farklı kararla 664 haber erişime engellendi** başlıklı bir haber yapan Ali Safa Korkut'un haberi, Altun'un talebi sonrası İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **4 Aralık 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.

Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) Başkanı İbrahim Kalın'ın "himmet" adı altında rüşvet aldığı ve Pentagon ile CIA'ye danışmanlık veren bir şirketin Türkiye'deki kaynaklarından biri olduğu iddiasıyla ilgili haberlerin erişime engellendiğini duyuran Free Web Turkey paylaşımları da Kalın'ın talebi üzerine erişime engellendi.

İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen **21 Aralık 2023** tarihli kararlar Sansür Gündemi (aynı kararlar iki kez) ile iki Free Web Turkey tweet'ine de erişim engeli getirildi.

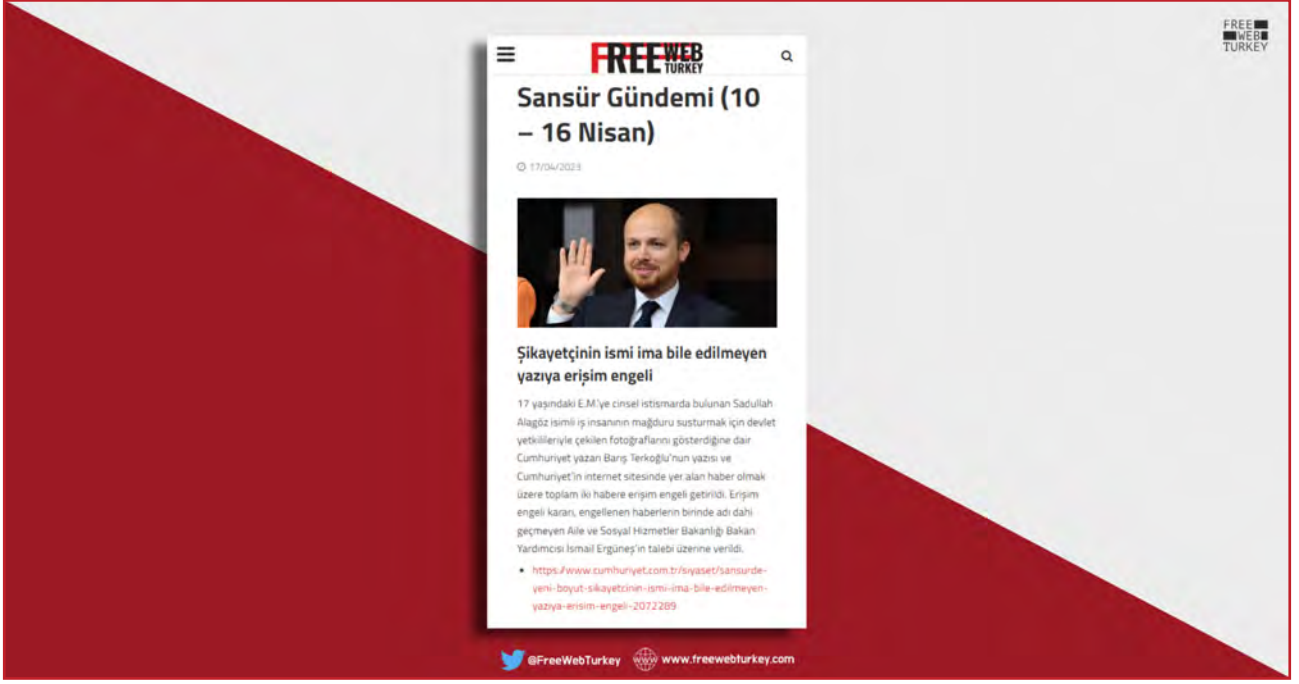
Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eski avukatı **Mustafa Doğan İnal** hakkındaki haberler için verilmiş bir erişim engeli kararını içeren Sansür Gündemi (20-26 Haziran) de erişim engeli getirilen bir diğer Free Web Turkey haberi oldu.

22 Aralık 2023 tarihli karar, İnal'ın talebi üzerine İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliğince verildi.

Kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlar

2023'te kadın ve çocuklara karşı işlenen suçları konu edinip de erişim engeli getirilen Free Web Turkey paylaşımı sayısı ise 11 oldu.

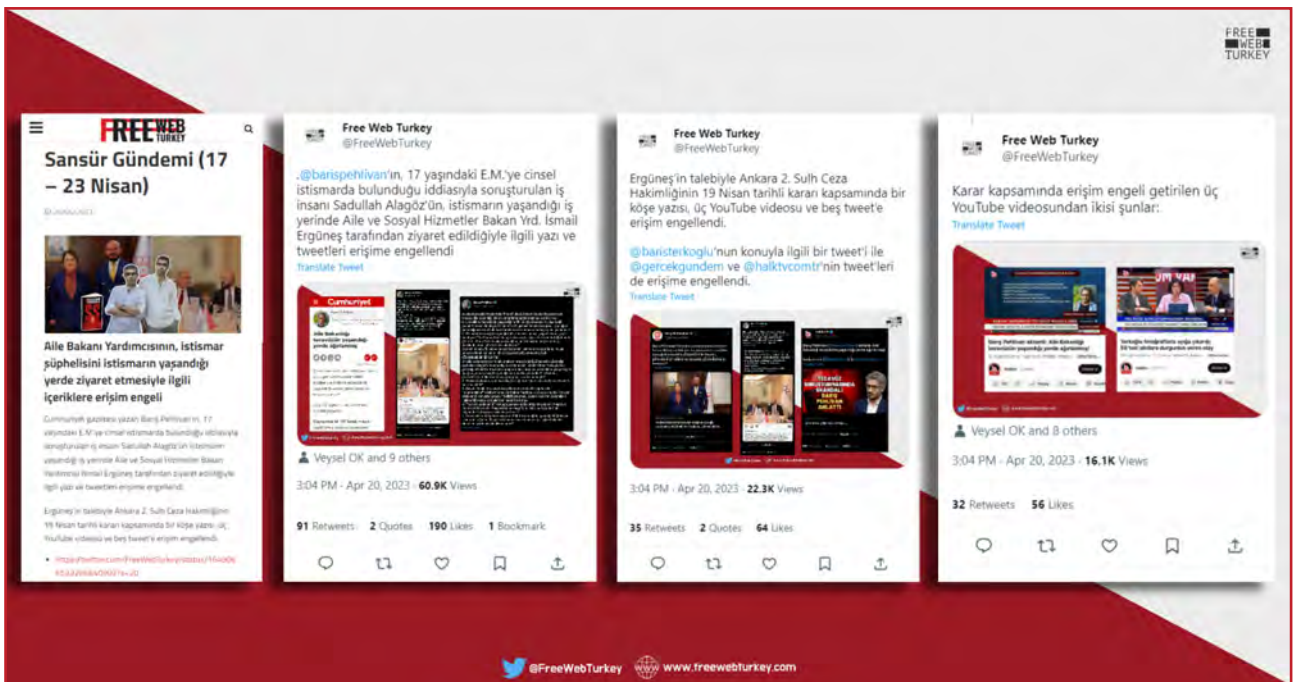

Bu sayıya beş farklı mahkeme kararıyla ulaşılırken bu kararların tümü **kadın ve çocuklara karşı işlenen suçların** sanığı olduğu iddia edilen kamu görevlilerinin talebiyle verildi.

Bu kararlardan ilki, 20 Nisan 2023'te iş insanı **Sadullah Alagöz**'ün isteği üzerine çıktı.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın, 17 yaşındaki bir çocuğa cinsel istismarda bulunmakla suçlanan iş insanı Alagöz'ü soruşturma devam ederken başkanlıkta ağırladığı ile yardımcısı İsmail Ergüneş'in Alagöz'ü yine soruşturma devam ederken istismarın yaşandığı yerde ziyaret etmesiyle ilgili haber ve tweet'ler erişime engellendi.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının talebi üzerine Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen **20 Nisan 2023** tarihli kararlar, Free Web Turkey'nin söz konusu erişim engeli kararına yer verdiği Sansür Gündemi (10-16 Nisan) de erişime engellendi.

Bunun üzerine söz konusu erişim engeli kararı, Free Web Turkey'nin Twitter hesabından duyuruldu ve 17-23 Nisan 2023 tarihleri arasında yaşanan sansür vakalarının paylaşıldığı sansür gündeminde de yer aldı.

Ancak ilgili sansür gündemiyle konu hakkındaki üç tweet, Bakan Yardımcısı İsmail Ergüneş'in talebi üzerine Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **10 Mayıs 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.

Kırşehir Vali Yardımcısı **Alper Balcı**, bir kadına cinsel tacizde bulunduğu iddiasıyla hakkında başlatılan soruşturma ile ilgili haberleri 20 Haziran 2023'te erişime engellediğini konu edinen biri haber üç Free Web Turkey paylaşımına erişimi engelledi.

26 Temmuz 2023 tarihli karar, Sakarya 2. Sulh Ceza Hakimliğince verildi.

Ali Safa Korkut imzasıyla 13 Temmuz 2023'te yayımlanan **"İŞKUR İl Müdürünün iş vaadiyle cinsel ilişkiye girdiği iddialarına engel: 422 içeriğe erişim engellendi"** başlıklı haber ve haberin paylaşıldığı tweet de Güven'in talebi üzerine Elazığ 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **7 Eylül 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.

Kırşehir Vali Yardımcısı **Alper Balcı**'nın, cinsel taciz soruşturması geçirdiğiyle ilgili haberleri erişime engellediğiyle ilgili haberleri erişime engellediğiyle ilgili Free Web Turkey haberi de Balcı'nın talebi üzerine erişime engellendi.

27 Temmuz'da Ali Safa Korkut imzasıyla yayımlanan haberin erişim engeli kararıysa **30 Kasım 2023**'te Sakarya 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verildi.

Gündem

2023'te gündemde yer alan konular arasında erişim engeli getirilen Free Web Turkey haberi sayısı beş olurken bu sayıya iki kararla ulaşıldı. İki karar da aynı kişinin talebiyle verildi.

Free Web Turkey'nin, Twitter'ın Türkiye'deki basın kuruluşları için de ülke bazlı içerik engelleme yapmaya başladığını belirttiği tweet'i, ilgili tweet ve tweet'te linki yer alan haberde adı dahi geçmeyen Samet Kurt isimli bir yurttaşın talebiyle erişime engellendi.

14 Haziran 2023 tarihli karar, Samsun 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verildi.

Bunun üzerine, söz konusu tweet'in engellendiği, 20 Haziran 2023'te Free Web Turkey'de haberleştirildi.

Ancak bu haber de haberin yer aldığı tweet ile Free Web Turkey'nin internet sitesinde yer alan "Haberler" kategorisinin Türkçe ve İngilizce sayfalarına ait URL'lerle birlikte yine Kurt'un talebiyle erişime engellendi.

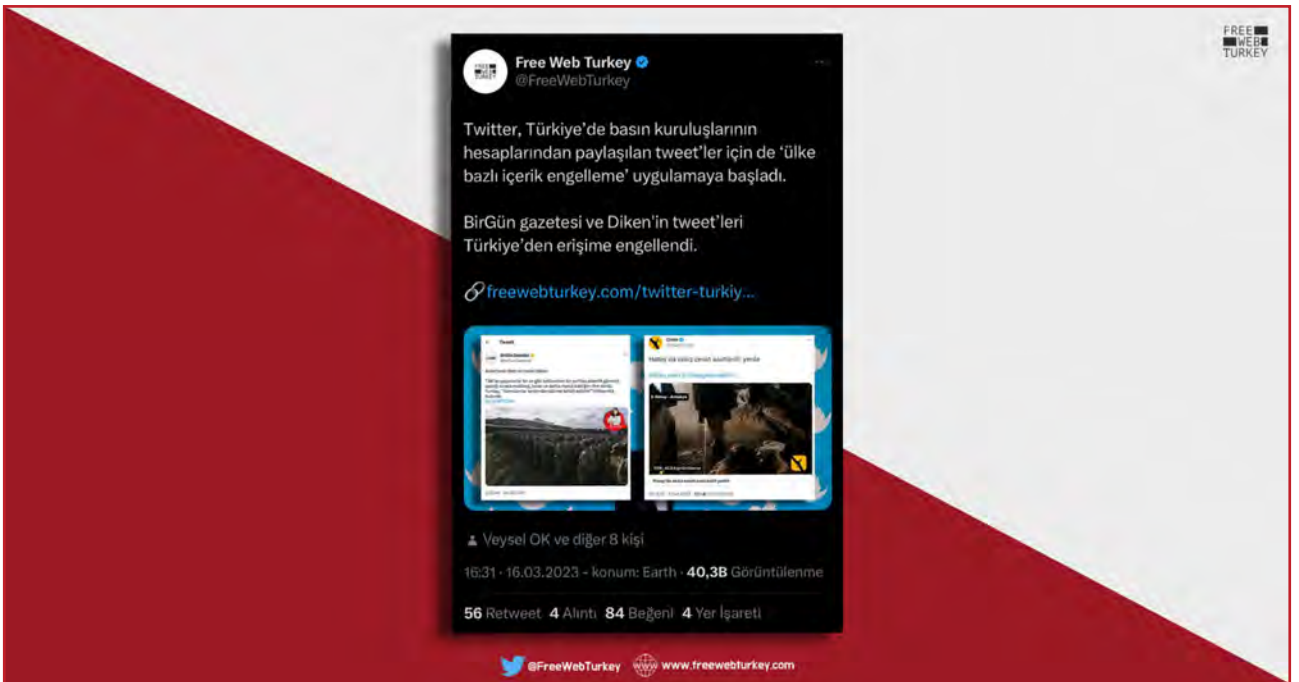
25 Ağustos 2023 tarihli bu karar da Samsun 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verildi.

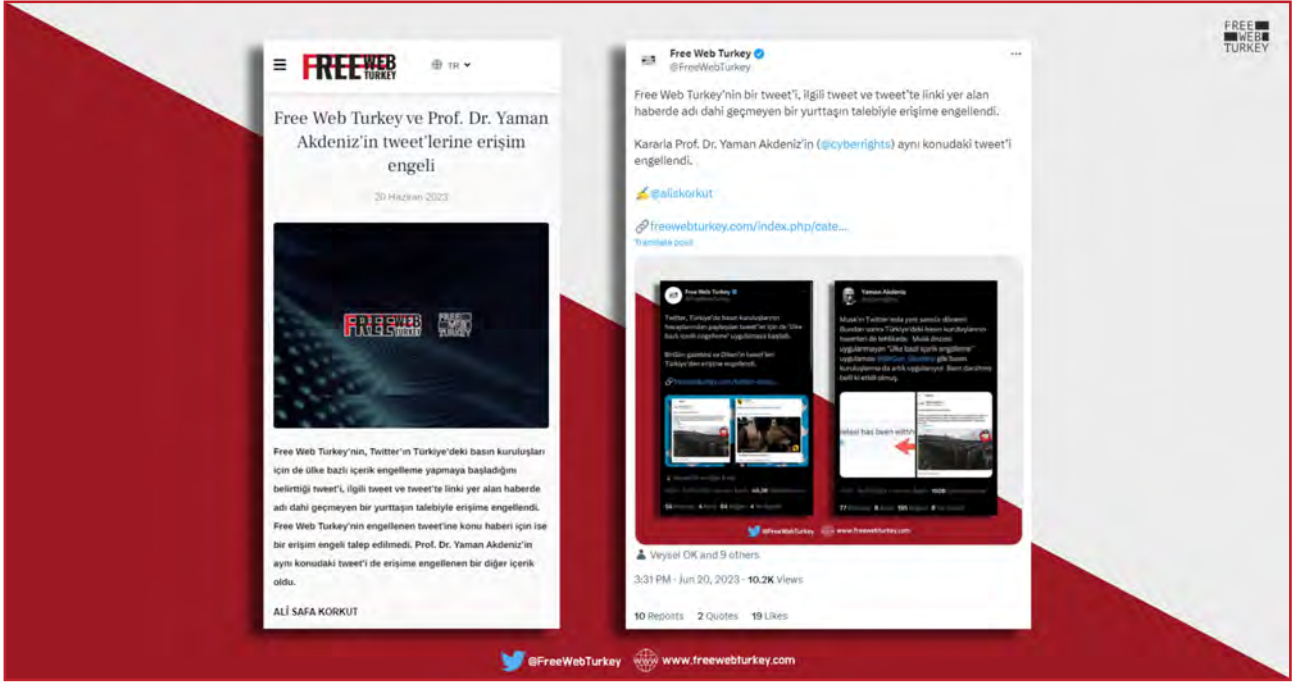

Cinayet

Free Web Turkey'nin bu kategoride iki haberine iki farklı kararla erişim engeli getirildi.

Ankara Haymana Kaymakamı **Muhammed Gürbüz**'ün bulunduğu bir masada işlenen cinayetle ilgili 63 haberin engellendiğini duyuran Free Web Turkey tweet'i, Gürbüz'ün talebi üzerine Haymana Sulh Ceza Hakimliğinin **22 Haziran 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çocukları **Bilal ve Burak Erdoğan'ın**, 20 Temmuz 2023'te İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliğinden üç farklı erişim engeli kararı aldırmasıyla ilgili Ali Safa Korkut imzalı haber, Bilal Erdoğan'ın başvurusu üzerine İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliğinin **29 Aralık 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.

Dolandırıcılık

Free Web Turkey'nin bu kategoride engellenen paylaşım sayısı ise iki oldu.

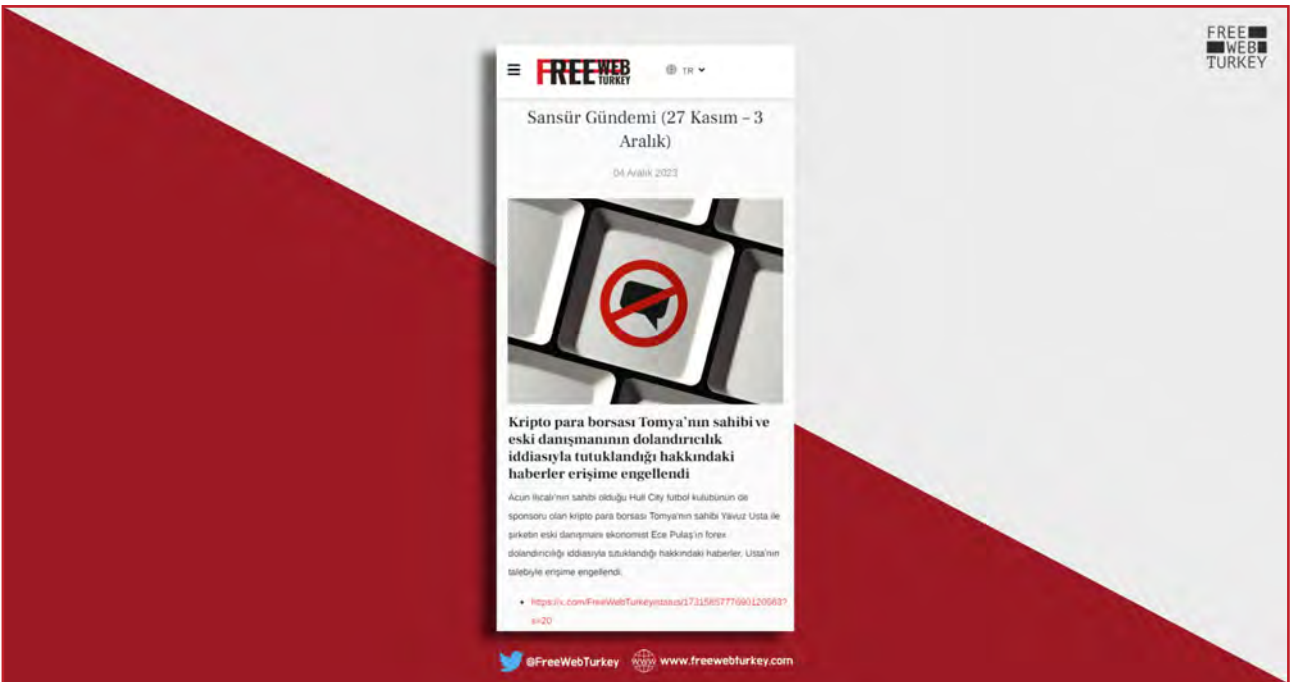

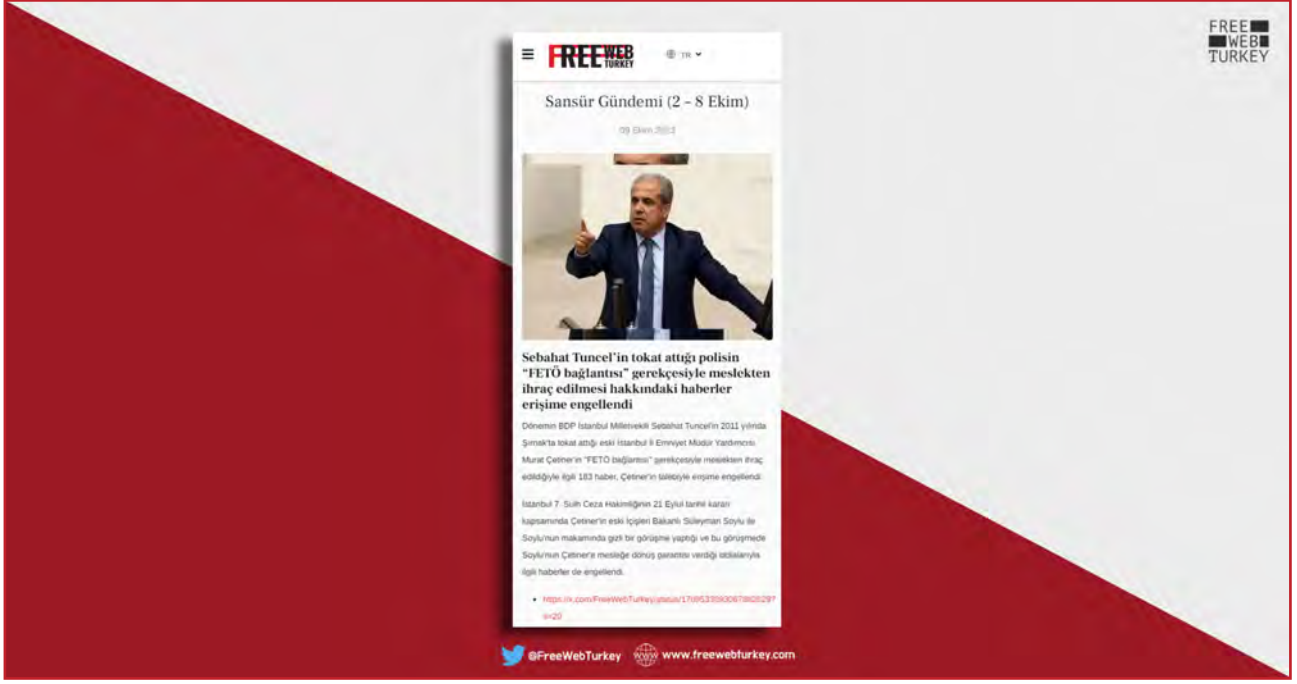

Kripto para borsası Tomya'nın sahibi **Yavuz Usta** ile şirketin eski danışmanının dolandırıcılık iddiasıyla tutuklandığı hakkındaki haberlerin erişime engellendiği haberinin yer aldığı Sansür Gündemi (27 Kasım-3 Aralık), Usta'nın talebi üzerine verilen **22 ve 26 Aralık 2023** tarihli iki kararla erişime engellendi.

Örgütsel suçlar

Eski İstanbul İl Emniyet Müdür Yardımcısı **Murat Çetiner**'in "FETÖ bağlantısı" gerekçesiyle meslekten ihraç edildiğiyle ilgili 183 haberin erişime engellendiğine yer verilen Sansür Gündemi (2 – 8 Ekim) ile bir tweet, Çetiner'in talebi üzerine İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **5 Aralık 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.

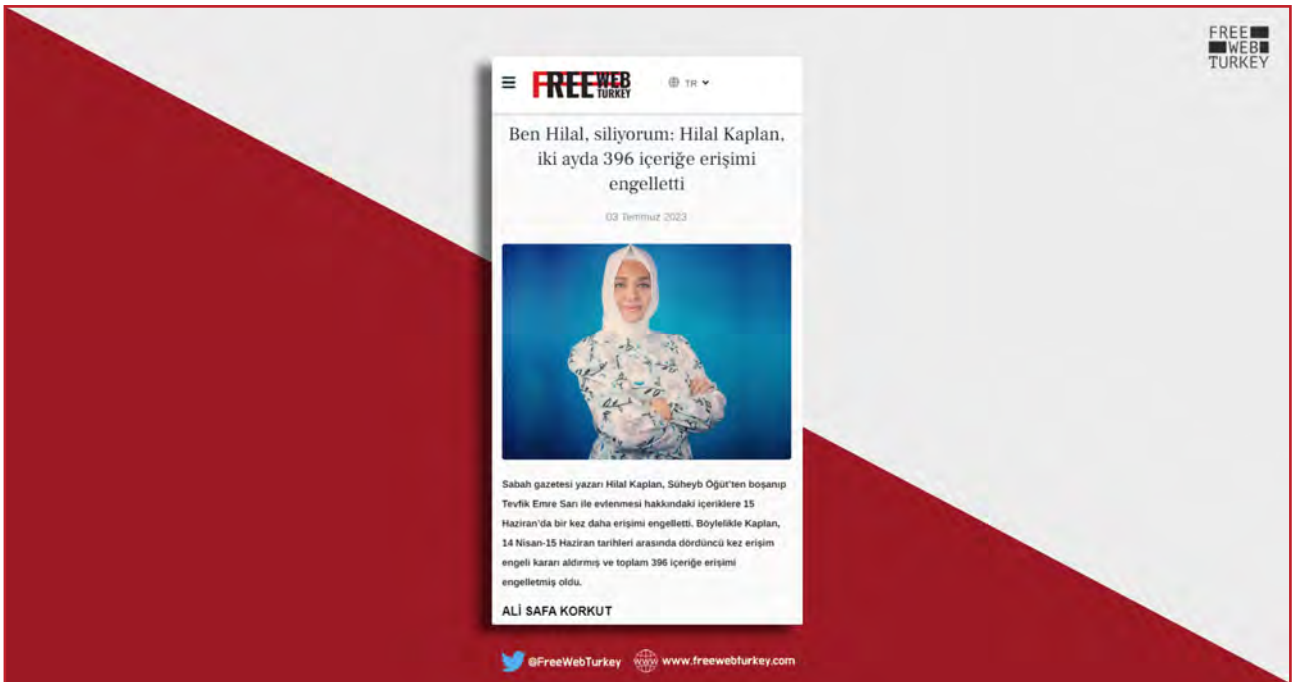

Magazin

Free Web Turkey'nin bu kategoride engellenen paylaşım sayısı da iki oldu.

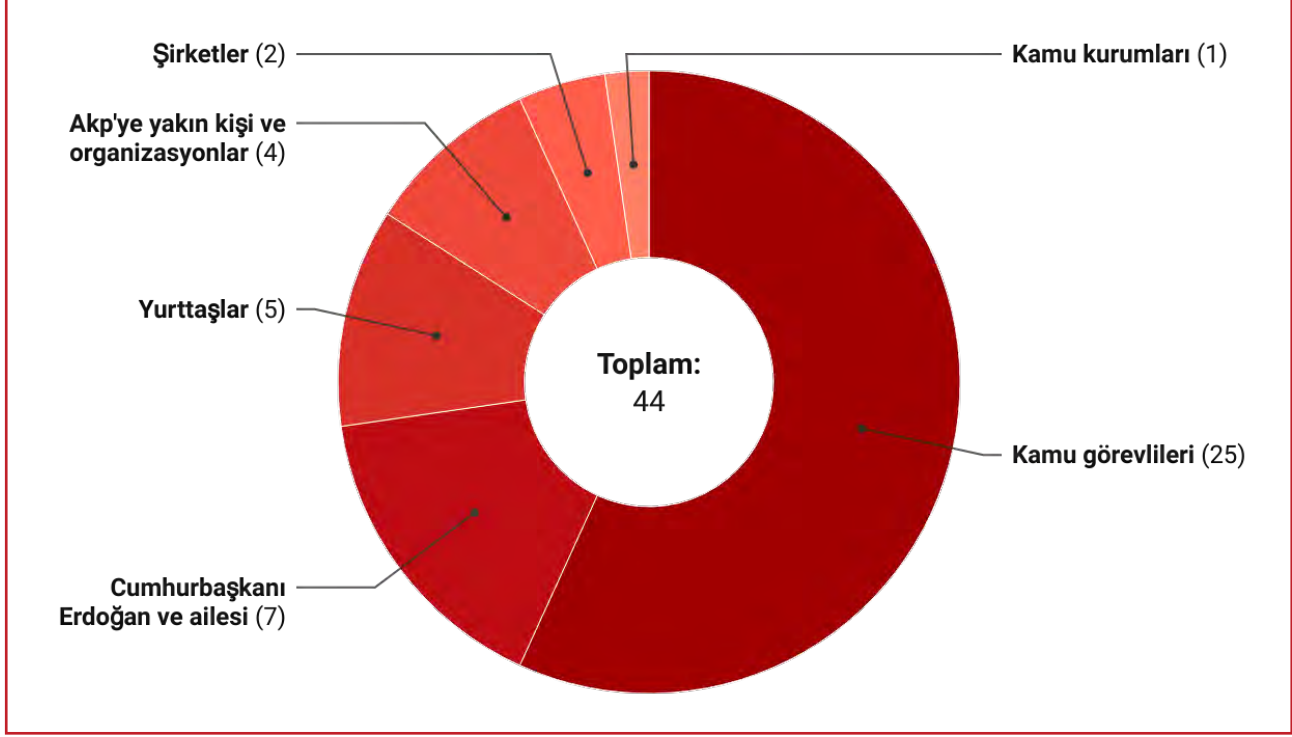
Sabah Gazetesi yazarı **Hilal Kaplan**'ın Süheyb Öğüt ile boşanarak Tevfik Emre Sarı ile evlendiğiyle ilgili haberlerin erişime engellendiğinin duyurulduğu tweet, Kaplan ve Sarı çiftinin talebi üzerine İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliğini **15 Haziran 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.

3 Temmuz 2023'te Ali Safa Korkut imzasıyla yayımlanan "**Ben Hilal, siliyorum: Hilal Kaplan, iki ayda 396 içeriğe erişimi engelledi**" başlıklı haber de Hilal Kaplan'ın

talebi üzerine İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **24 Ekim 2023** tarihli kararıyla erişime engellendi.

Engellenen haberlerin özneleri

Free Web Turkey'nin erişim engeli getirilen 44 paylaşımının özneleri sıralandığında ise ilk sırada kamu görevlileri yer aldı.

Engellenen 25 paylaşım kamu görevlileri hakkındaki haberlerden oluşurken onu **Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi (7)**, **yurttaşlar (5)**, **AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar (4)**, **şirketler (2)** ve **kamu kurumları (1)** takip etti.

Bu kararların tümünün gerekçesi ise **kişilik hakları ihlali** oldu.

ÖNE ÇIKAN ERİŞİM ENGELİ KARARLARI

Adliyede rüşvet çarkı

13 Ekim 2023'te Timur Soykan imzasıyla BirGün Gazetesi'nde yayımlanan **Başsavcının rüşvet çılgılığı: Çürüyoruz** başlıklı haber, hem yargıda hem de kamuoyunda adeta bir deprem etkisi yarattı.

Zira uzun süre gündemde kalan haberde, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı İsmail Uçar'ın Hâkimler ve Savcılar Kurulu'na bir yazı göndererek adliyedeki rüşvet çarkını deşifre ettiği söyleniyordu.

Habere göre Uçar, yazısında uyuşturucu kaçakçılarının, yasa dışı bahisçilerin, milyonlarca lira gasp eden hırsızların nasıl tahliye edildiğini ortaya koyarken haberlere erişim engeli kararlarının da para karşılığı verildiğini belirtti.

Başsavcı Uçar'ın HSK'ye gönderdiği yazıda, “Kapalı kapılar ardında, meslektaş sohbetlerinden İstanbul Anadolu Adliyesinde para karşılığı sulh ceza hakimliklerinde erişimin engellenmesine dair kararlar verildiği, usulsüz tahliyeler yapıldığı duyumları alındı” dedi.

Uçar, iddiaların odağına ise Anadolu Adalet Komisyonu Başkanı olan Bekir Altun ile Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimi Sidar Demiroğlu'nu koydu.

Bugün dahi konuşulmaya devam eden, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un da hakkında açıklamalar yaptığı iddialar için tam **10 farklı erişim engeli kararı verildi.**

İlk karar: Soykan'ın haberi aynı gün erişime engellendi

Konuyla ilgili ilk karar, Soykan'ın haberinin yayımlandığı gün, 13 Ekim 2023'te verildi.

“Başsavcının rüşvet çığılığı: Çürüyoruz” da dahil olmak üzere konuyla ilgili 77 haber, İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellendi.

İkinci karar: Free Web Turkey'nin haberinin silinmesine hükmedildi

Soykan'ın haberinden sonra Free Web Turkey Proje Koordinatörü, gazeteci Ali Safa Korkut, İstanbul Anadolu Adalet Sarayında para karşılığında erişim engeli kararı verdiği iddia edilen hakim Sidar Demiroğlu'nun verdiği kararlara ulaştı ve bunu haberleştirdi.

13 Ekim 2023'te “**Para karşılığı erişim engeli kararı' iddiası: Hakim, 11 kararla bin 896 habere erişimi engelledi**” başlığıyla yayımlanan haberde, Demiroğlu'nun 11 farklı kararla toplam 896 haber için erişim engeli kararı verdiği belirtildi.

Soykan'ın haberinden üç gün sonra (16 Ekim 2023) Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, adliyedeki rüşvet çarkı iddialarıyla ilgili soruşturma başlatıldığını açıkladı. Ancak'ın buna rağmen o tarihten 31 Aralık 2023'e kadar iddialarla ilgili haberler için dokuz farklı erişim engeli/silme/içerikten çıkarma kararı daha verildi.

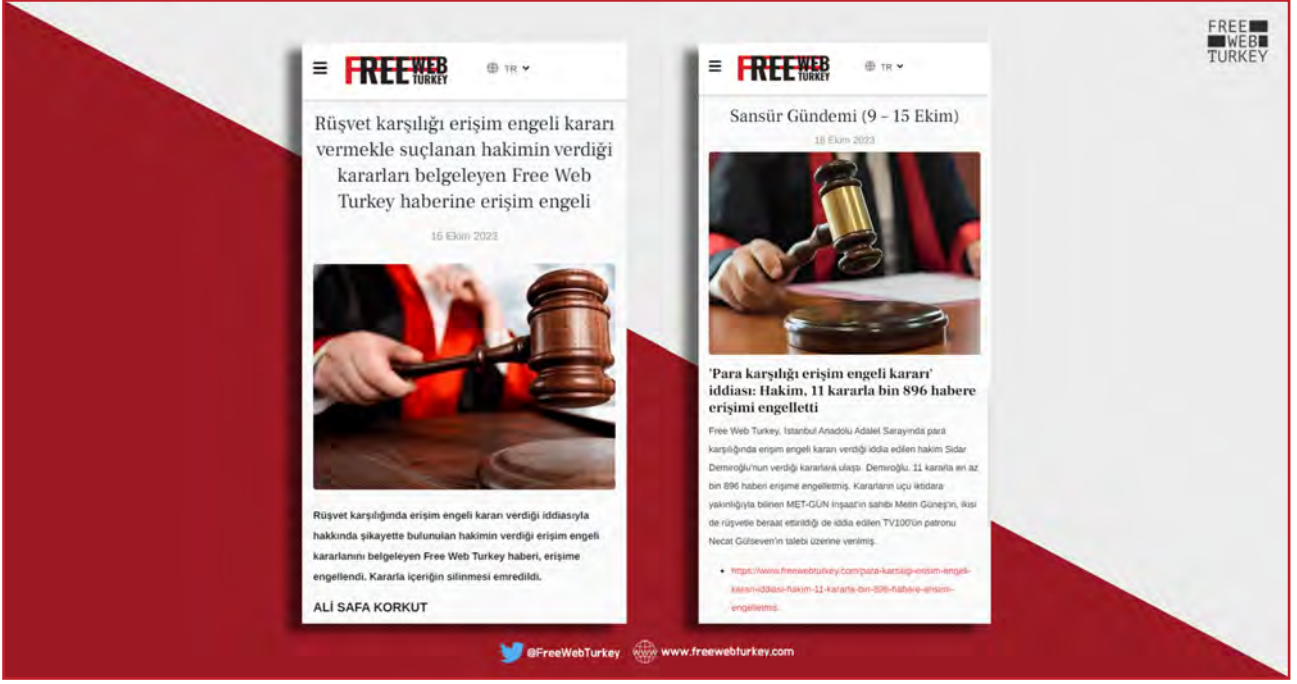

Hatta konuyla ilgili ikinci karar, Tunç'un bu açıklamayı yaptığı gün olan 16 Ekim 2023'te verildi.

Bu kararlar, rüşvet karşılığı erişim engeli kararı verdiği iddia edilen İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimi Demiroğlu'nun verdiği tüm kararları belgeleyen Free Web Turkey haberi de dahil olmak üzere toplam 59 içeriğim silinmesine hükmedildi. Kararı İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği verdi.

Üçüncü karar: Free Web Turkey haberinin engellendiğini duyuran Free Web Turkey haberine de engel

Üçüncü karar ise bundan üç gün sonra, 19 Ekim 2023'te verildi.

Rüşvet karşılığı erişim engeli kararı verdiği iddia edilen hakim'in verdiği erişim engeli kararlarını belgeleyen Free Web Turkey haberinin erişime engellendiğini duyuran haber ile yine Free Web Turkey'nin sansür bülteninin de yer aldığı toplam 171 içeriğin, bu kez İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğinin kararıyla içerikten çıkarılmasına ve silinmesine hükmedildi.

Dördüncü karar: Bu kez Altun değil, çalıştığı itibar şirketi erişime engelledi

İlk üç karar, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı İsmail Uçar'ın verdiği dilekçe-de adı geçen İstanbul Anadolu Adalet Komisyonu Başkanı Bekir Altun'un talebiyle verildi. Dördüncü karar ise 26 Ekim 2023'e "CS Dijital Büro Hizmetleri" isimli bir şirketin talebiyle verildi.

Zira Altun, konuyla ilgili verilen üçüncü erişim engeli kararından sonra, hakkındaki itibar zedeleyici haberleri kaldırtmak için "Clean Sheet" isimli online itibar şirketiyle çalışmaya başladı.

Bu durum basında haber oldu ve CS Dijital Büro Hizmetleri, Altun adına ilk erişim engeli kararını aldırdı. İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen kararla, Altun'un Clean Sheet isimli şirketle çalışmaya başladığı hakkındaki 22 haber daha erişime engellendi.

Beşinci karar: Zaten engellenmiş olan bir haber için erişim engeli kararı verildi

Beşinci karar da yine Altun'un talebi üzerine verildi.

İddialarla ilgili başsavcılığın soruşturma başlattığı, İstanbul Barosunun iddialar hakkındaki haberler için verilen erişim engeli kararlarına itiraz ettiği ve Kılıçda-roğlu'nun iddialar hakkında açıklama yaptığı haberlerinin engellendiğiyle ilgili 162 haber daha İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 1 Kasım 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Altıncı karar: Aynı gün verilen ikinci erişim engeli kararı

Altun, konuyla ilgili paylaşımlar için 1 Kasım 2023'te ikinci bir erişim engeli kararı daha aldırdı.

Kararla, iddialarla ilgili olan ve çoğunluğu sosyal medya paylaşımlarından oluşan 95 habere erişim engellendi.

Yedinci karar: Tolga Şardan'a gözaltı, haberine erişim engeli

T24 yazarı Tolga Şardan da 31 Ekim 2023'te yayımlanan “MİT'in Cumhurbaşkanlığı'na sunduğu 'yargı raporu'nda neler var?” başlıklı yazısında Soykan'ın gündeme getirdiği iddialarla ilgili MİT'in de özel bir soruşturma başlattığını belirtti.

Şardan, yazıdan bir gün sonra “Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” suçlamasıyla önce gözaltına alındı, ardından da tutuklandı.

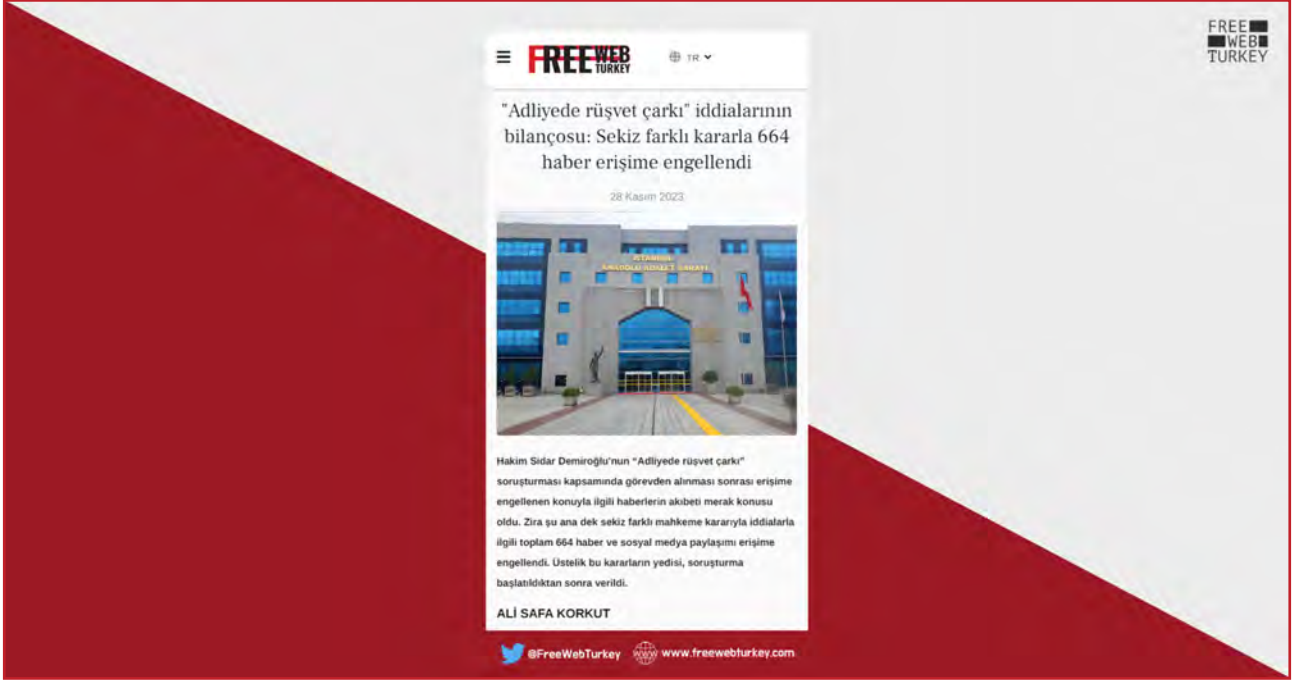
Bu gelişmeler üzerine Şardan'ın yazısı da İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının talebi üzerine İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 2 Kasım 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi. Şardan ise 6 Kasım 2023'te tahliye edildi.

Sekizinci karar: Engellendiğini duyuran haberlerin engellendiğini duyuran haberlerin engellendiğini duyuran haberler...

“Adliyede rüşvet çarkı” iddialarıyla ilgili sekizinci karar ise 15 Kasım 2023'te yine Altun'un talebi üzerine verildi.

İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen kararla konuyla ilgili haberlerin daha önce engellendiğini, konuyla ilgili haberlerin daha önce engellendiğini duyuran haberlerin engellendiğini, konuyla ilgili haberlerin daha önce engellendiğini duyuran haberlerin engellendiğini duyuran haberlerin engellendiğini duyuran haberlerin de silinmelerine hükmedildi.

Dokuzuncu karar: Konuyla ilgili kaç haberin engellendiğini bildiren haber de engellendi

Sekizinci karardan sekiz gün sonra, 23 Kasım 2023'te, rüşvet karşılığı erişim engeli kararı verdiği iddia edilen Sıdar Demiroğlu geçici olarak görevden uzaklaştırıldı.⁴⁹

Bu gelişmenin ardından Ali Safa Korkut, “Adliyede rüşvet çarkı” iddialarının bilançosu: Sekiz farklı kararla 664 haber erişime engellendi başlıklı haberiyle, iddialarla ilgili erişim engeli getirilen haberlerin bilançosunu ortaya koydu.

28 Kasım 2023 tarihli haberde, iddialarla ilgili haberler için kaç erişim engeli kararı verildiği ve bu kararlarla nedeniyle kaç haberin erişime engellendiğine ışık tutuldu.

Derken, Bekir Altun bir kez daha sahneye çıktı ve İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliğinden aldırıldığı 4 Aralık 2023 tarihli kararla, ilgili haberi erişime engelledi.

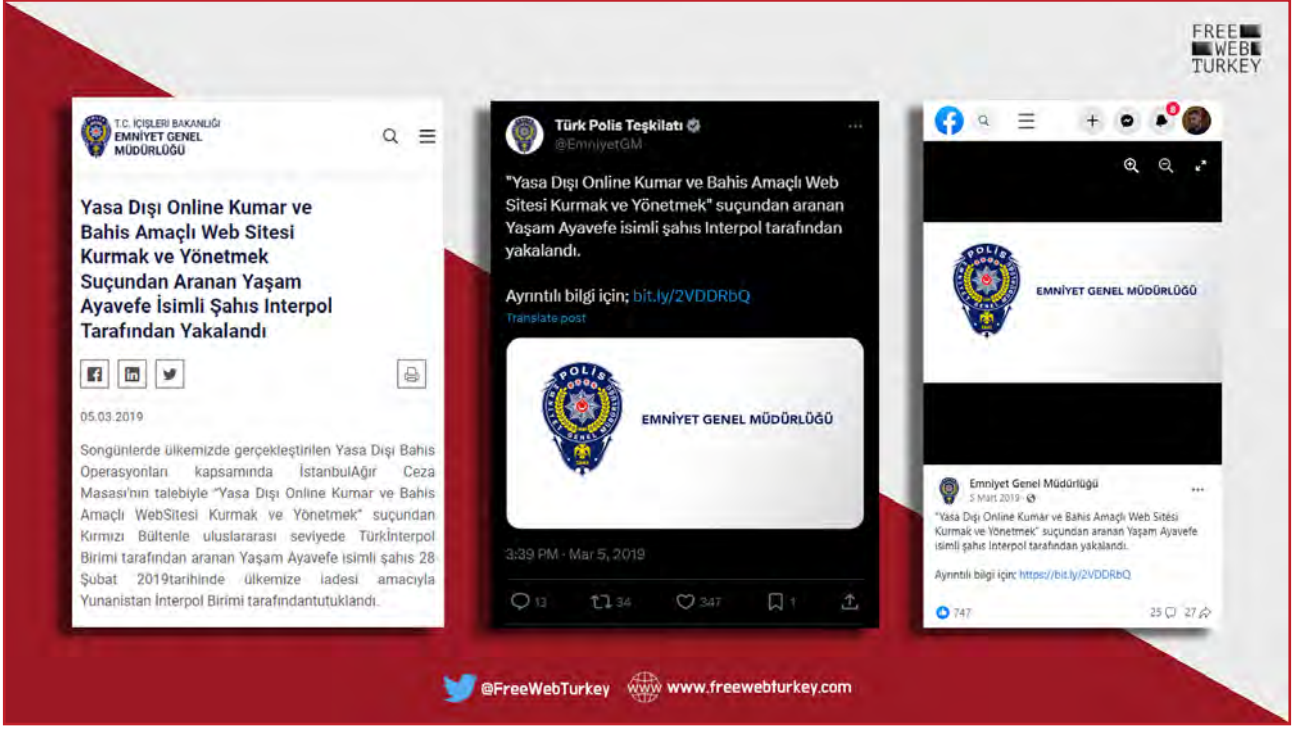
Sonuncu karar: Altun'un İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı'na getirildiğiyle ilgili haberlere erişim engeli

Onuncu ve -konuyla ilgili olarak 2023'te verilen- son karar kapsamında da “Adliyede rüşvet çarkı” soruşturmasıyla ilgili haberlerin erişime engellendiği ile İstanbul Adalet Komisyonu Başkanı Bekir Altun'un adının geçtiği haberler, Altun'un talebi üzerine erişime engellendi.

İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğince verilen 29 Aralık 2023 tarihli kararlar, HSK kararıyla 506 hakim ve savcının görev yerinin değiştiği ve Altun'un da İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı'na getirildiğiyle ilgili haberler de erişim engeli getirilenler arasında yer aldı.

⁴⁹ “Rüşvet iddialarıyla anılan hakim Sıdar Demiroğlu açığa alındı”, Evrensel, 23.11.2023, <https://web.archive.org/web/202311204094752/https://www.evrensel.net/haber/504181/rusvet-iddialariyla-anilan-hakim-sidar-demiroglu-aciga-alindi>

“Adliyyede rüşvet çarkı” iddialı haberler için verilen 10 farklı erişim engeli kararıyla erişime engellenen haber sayısı ise 741 oldu.

Türkiye'nin hakkında kırmızı bülten çıkarttığı şahıs EGM'yi erişime engelledi

Türk Interpolü tarafından hakkında kırmızı bülten çıkarılan Yaşam Ayavefe, aralarında Emniyet Genel Müdürlüğü'nün internet sitesi ile sosyal medya hesaplarında yer alan ve yakalandığının anlatıldığı paylaşımların da yer aldığı haberleri engelledi.⁵⁰

Ayavefe, 25 Nisan'da Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinden aldıracağı kararla hakkındaki iddialarla ilgili 50 haberi, 4 Temmuz'da Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliğinden aldıracağı kararla 64 haberi ve 17 Ağustos'ta tekrar Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliğinden aldıracağı kararla da 87 haberi erişime engelledi.

Boğazlıyan Belediyesi, internette hakkında arama yapılmasını yasaklattı

6 Şubat depremleri sonrasında depremzedeler için toplanan yardımları seçimlerde AKP adına yardım dağıtmaları karşılığında ilçedeki marketlere sattığı öne sürülen Yozgat Boğazlıyan Belediyesi, konuyla ilgili Twitter'daki “Boğazlıyan Belediyesi” ve

50 Ali Safa Korkut, “Türkiye'nin, hakkında kırmızı bülten çıkardığı şahıs EGM'yi erişime engelledi: Kaldırtmadığı haberler için de gazeteyle reklam vermeyi teklif etti”, Free Web Turkey, 13.09.2023, <https://web.archive.org/web/20240131095323/https://www.freewebturkey.com/tuerk-interpoluenen-hakkinda-kirmizi-buelten-cikardigi-sahis-egmyi-erisime-engelledi-kaldirtmadigi-haberler-icin-gazeteye-reklam-teklif-etti>

“Boğazlıyan belediyesi deprem yardımı” ifadeleri kullanılarak yapılan aramalar için erişim engeli kararı aldırdı.⁵¹

17 Kasım 2023 tarihli karar, Boğazlıyan Sulh Ceza Hakimliği tarafından verildi.

Kızılay Başkanı Kerem Kınık, hakkındaki tweet'lere erişimi engelledi

Deprem bölgesinde çadır ve gıda malzemesi satışı yaptığı ortaya çıkan dönemin Kızılay Başkanı Kerem Kınık, kendisi hakkında atılan sekiz tweet'e erişimi engelledi.⁵²

16 Mart 2023 tarihli karar, Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verildi.

Aile Bakanının istismar şüphelisi iş insanını bakanlıkta ağırlamasıyla ilgili haberlere erişim engeli

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın yardımcısı İsmail Ergüneş'in, bir çocuğa cinsel istismarda bulunmakla suçlanan iş insanı Sadullah Alagöz'ü soruşturma sürerken istismarın yaşandığı yerde ziyaret etmesiyle ilgili haber ve tweet'ler, bakanlığın talebiyle erişime engellendi.⁵³

51 Ali Safa Korkut, “Boğazlıyan Belediyesi, internette hakkında arama yapılmasını yasaklattı”, Free Web Turkey, 29.11.2023, <https://web.archive.org/web/20240418144940/https://www.freewebturkey.com/bogazliyan-belediyesi-internette-hakkinda-arama-yapilmasini-yasaklattı>

52 Ali Safa Korkut, “Kızılay Başkanı Kerem Kınık, hakkındaki tweet'lere erişimi engelledi”, Free Web Turkey, 13.04.2023, <https://web.archive.org/web/20230420132814/https://www.freewebturkey.com/kizilay-baskani-kerem-kinik-hakkindaki-tweetlere-erisimi-engelledi>

53 Ali Safa Korkut, “Aile Bakanının istismar şüphelisi iş insanını bakanlıkta ağırlamasıyla ilgili haberlere erişim engeli”, Free Web Turkey, 24.04.2023, <https://web.archive.org/web/20230602121429/https://www.freewebturkey.com/aile-bakaninin-istismar-suphelisi-is-insanini-bakanlikta-agirlamasıyla-ilgili-haberlere-erisim-engeli/>

Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliğinin 20 Nisan tarihli kararıyla engellenen haberler arasında Bakan Yanık'ın, Alagöz'ü bakanlıkta ağırladığı buluşmada çekilmiş fotoğrafıyla ilgili haberler ve **Free Web Turkey'nin 10-16 Nisan Sansür Gündemi** de yer aldı.

Konvoyunun önüne sürü çıkan kaymakam, çobana ceza kestiğiyle ilgili haberi engelledi

Erzurum Karayazı İlçe Kaymakamı ve kayyum Belediye Başkanı Muammer Sarıdoğan'ın, konvoyunun önüne çıkan koyun sürüsü çobanı Reis Karataş'a idari para cezası kestirdiğiyle⁵⁴ ilgili haberlere Karayazı Sulh Ceza Hakimliğinin 6 Eylül tarihli kararıyla erişim engeli getirildi.⁵⁵

Turgay Ciner, Susurluk Raporu'nu erişime engelledi

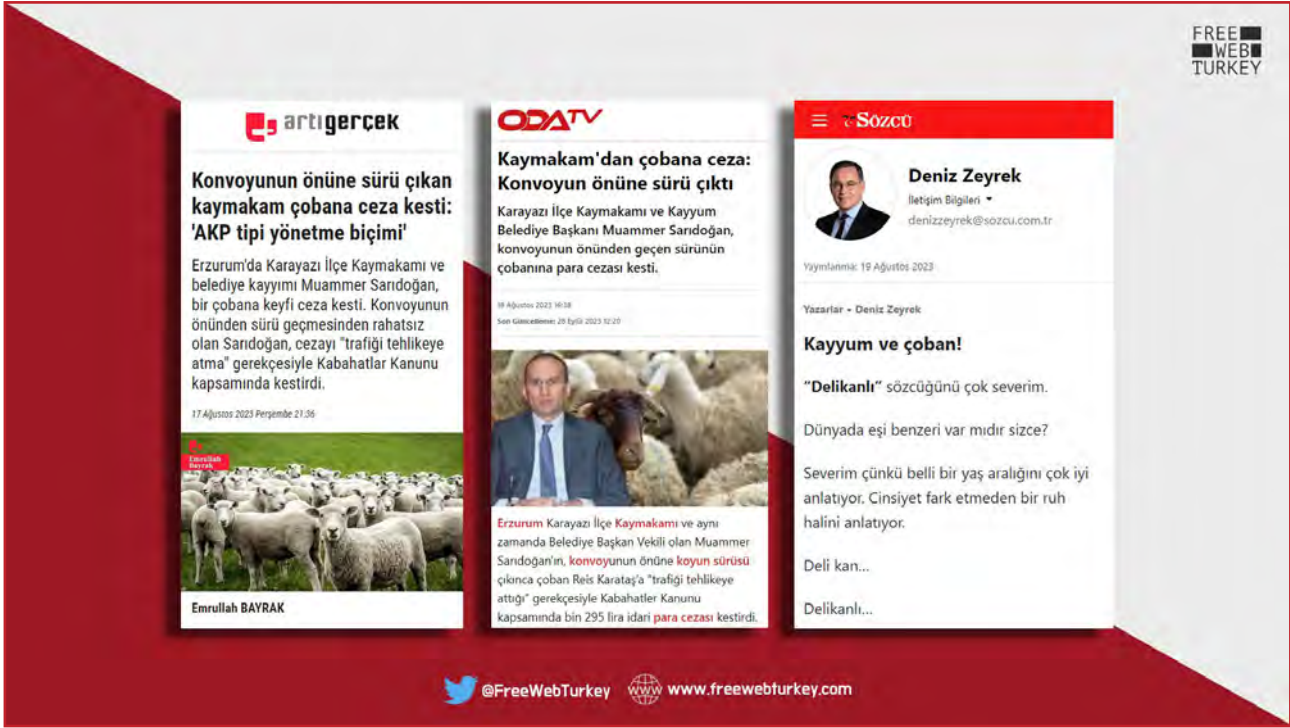
Habertürk'ün sahibi iş insanı Turgay Ciner, Wikipedia'da yer alan ve Kutlu Savaş tarafından kaleme alınan Susurluk Raporu için erişim engeli kararı aldırdı.⁵⁶

18 Aralık tarihli karar, İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliğince verilirken Ciner'in adı, raporda uyuşturucu kaçakçılığına ilişkin suçlamaların yer aldığı bölümde geçiyordu.

54 Emrullah Bayrak, "Konvoyunun önüne sürü çıkan kaymakam çobana ceza kesti: 'AKP tipi yönetme biçimi'", Artı Gerçek, 17.08.2023, <https://web.archive.org/web/20231023013657/https://artigercek.com/guncel/konvoyunun-onune-suru-cikan-kaymakam-cobana-ceza-kesti-akp-tipi-yonetme-bicimi-262048h>

55 Free Web Turkey, Twitter, 23.10.2023, <https://twitter.com/FreeWebTurkey/status/1716437248109932772>

56 Ali Safa Korkut, "Turgay Ciner, Susurluk Raporu'nu erişime engelledi", Free Web Turkey, 20.12.2023, [https://www.freewebturkey.com/turgay-ciner-susurluk-raporunu-erisime-engelledi](https://web.archive.org/web/20240407032933/https://www.freewebturkey.com/turgay-ciner-susurluk-raporunu-erisime-engelledi)

Erişim engeli haberine erişim engeli haberine erişim engeli haberine erişim engeli

Bu erişim engeli kararı ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eski avukatı Mustafa Doğan İnal hakkında.

Ancak bu erişim engeli kararı sıradan bir erişim engeli kararı değil, kararlar neyin engellendiğini tarif etmek bir hayli güç. Çünkü bir kedi-fare oyunu gibi birbirini takip eder şekilde birden fazla kez erişime engellenen bir haberin -şimdilik- son halkası.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eski avukatı Mustafa Doğan İnal hakkındaki yolsuzluk ve usulsüzlük iddialarıyla ilgili 178 haberin erişime engellenmesini anlatıyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eski avukatı Mustafa Doğan İnal hakkındaki 178 habere erişim engeli getirildiğini, bu habere erişim engeli getirildiğini duyuran habere erişim engeli getirildiğini, bu habere erişim engeli getirildiğini duyuran habere erişim engeli getirildiğini, hatta ve hatta bu habere erişim engeli getirildiğini duyuran habere erişim engeli getirildiğini duyuran habere erişim engeli getirildiğini duyuran habere de 22 Aralık'ta İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliğinin kararıyla erişim engeli getirildi.⁵⁷

Erişim engeli talebi ise İnal'dan geldi.

57 T.C. İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği, D. İş. No: 2023/11143, 22.12.2023

Artık Çankırı'dan haber alamayacaksınız: Çankırı'yla ilgili haberlere erişim engellendi

Çankırı 15 Temmuz Şehitler Anadolu Lisesi Müdürü Abdullah Cengiz, kıyafetlerinin eski olduğunu ileri sürdüğü 17 yaşındaki bir kız öğrenciyi, güvenlik kamerası bulunan makam odasında üzerini değiştirmeye zorladı. Öğrenci, kamerayı fark edince sinir krizi geçirdi. Cengiz, konunun haber olmasının ardından Sözcü8 gazetesinin “Çankırı Gündemi” sayfasına erişimi engelledi.⁵⁸

15 Haziran tarihli karar, Çankırı Sulh Ceza Hakimliği tarafından verildi.

24 saatlik Instagram hikayesi erişime engellendi

Avukat Feyza Altun'un, BirGün gazetesi yazarı Timur Soykan'ın Kahramanmaraş'ta 6 Şubat'taki depremde yıkılan Ezgi Apartmanı hakkında yazdığı “Vicdan Enkazı” başlıklı köşe yazısı üzerine yazdığı tweet'inin erişime engellendiğini duyurduğu Instagram hikayesine erişim engeli getirildi.⁵⁹

58 Ali Safa Korkut, “Artık Çankırı'dan haber alamayacaksınız: Çankırı'yla ilgili haberlere erişim engellendi”, Free Web Turkey, 19.06.2023, <https://web.archive.org/web/20230623001257/https://www.freewebturkey.com/index.php/categories/newsberg/haberler/artik-cankiridan-haber-alamayacaksiniz-cankiriyla-igili-haberlere-erisim-engellendi>

59 Ali Safa Korkut, “Bu da oldu: 24 saatlik Instagram hikayesi erişime engellendi”, Free Web Turkey, 09.08.2023, <https://web.archive.org/web/20240428165101/https://www.freewebturkey.com/index.php/categories/newsberg/haberler/bu-da-oldu-24-saatlik-instagram-storysi-erisime-engellendi>

Bakan yardımcısı, yayımdan kaldırılması için kendi yazdığı makaleyi yalanladı

Sağlık Bakan Yardımcısı Dr. Şuayip Birinci, Kovid-19'un bir ay boyunca kamuoyundan saklandığını ortaya çıkaran makalesinin Google Akademik'ten kaldırılması için mahkeme kararıyla birlikte Google'a başvurdu.

Başvurusunda "ismim makaleye benden izinsiz konulmuş" diyerek yazarlarından biri olduğu makaleyi yalanlayan⁶⁰ Birinci, 2 Haziran 2023'te Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliğinden aldıracağı kararla ilgili makalesini erişime engelledi.

İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği, Erdoğan kardeşlere çalıştı

Bilal ve Burak Erdoğan kardeşler'in 20 Temmuz 2023'te İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliğinden üç farklı erişim engeli kararı aldırması, 24 Temmuz 2023'te Ali Safa Korkut tarafından haberleştirildi.

Söz konusu haber de Burak Erdoğan'ın talebi üzerine İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliğinin 29 Aralık 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Ekşi Sözlük sansürü

Türkiye'nin en popüler katılımcı sözlüklerinden biri olan Ekşi Sözlük de 2023'te alan adı erişime engellenen platformlar arasında yer aldı.

⁶⁰ Ali Safa Korkut, "Bakan yardımcısı şaşırıldı: Yayımdan kaldırılması için kendi yazdığı makaleyi yalanladı", Free Web Turkey, 27.10.2023, <https://web.archive.org/web/20240221140657/https://www.freewebturkey.com/bakan-yardimcisi-sasirdi-yayimdan-kaldirilmasi-icin-kendi-yazdigi-makale-yi-yanladi>

Ana alan adı olan eksisozluk.com 21 Şubat 2023'te Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun (BTK) kararıyla erişime engellenen Ekşi Sözlük, bunun üzerine sırasıyla eksisozluk2023.com, eksisozluk42.com, eksisozluk1923.com ve eksisozluk1999.com alan adlarına geçti.

Ancak her seferinde, bir önceki alan adına erişim engeli getirildiği için yeni bir alan adına geçen sözlüğün tüm alan adlarına erişim engeli getirildi. Ana alan adıyla birlikte sözlüğün toplam beş farklı alan adına erişim engeli getirildi.

6 ŞUBAT DEPREMİ VE HÜKÜMET SANSÜRÜ

Hükümet yetkilileri, 6 Şubat 2023'te Kahramanmaraş ve Gaziantep merkezli iki büyük depremde dahi sansür uygulamayı ihmal etmedi.

Resmi rakamlara göre 53 bin 537 kişinin yaşamını yitirdiği⁶¹ deprem sabahı, enkaz altında kalan birçok kişi, cep telefonları aracılığıyla sosyal medya hesapları üzerinden yaptıkları paylaşımlarla yardım talep ediyor, bu paylaşımlarda açık adres şeklinde buldukları konumu paylaşarak kurtarılmayı bekliyordu.

Kendileri depremin etkilediği şehirlerde yaşamayan ancak deprem bölgesinde yakınları bulunan kişiler de onlardan haber alamayınca sosyal medyaya sarılıyor ve yakınlarının konum bilgisini paylaşarak yardım talep ediyordu. Enkaz altında kalan birçok kişi bu sayede kurtarılırken ve bu yöntem kısa sürede enkaz altındakiler, onları kurtarmak için bölgede olanlar ve bölgede olmayıp da yardım talebi içeren il-

61 "Bakan Yerlikaya: Depremlerde 53 bin 537 canımızı kaybettik", NTV, 02.02.2024, <https://web.archive.org/web/20240202080528/https://www.ntv.com.tr/turkiye/bakan-yerlikaya-depremlerde-53-bin-537-canimizi-kaybettik.g4ChtXUWkeWoxJm7M2p3g>

6 ŞUBAT DEPREMİ VE HÜKÜMET SANSÜRÜ

8 Şubat

16.29

Saat 16.06 itibarıyla Twitter ve TikTok'a erişim engellendi. NetBlocks gibi uluslararası internet gözlemcilerinin verileri de bunu onayladı. Platforma ancak VPN aracılığıyla giriş yapılabilirdi.

8 Şubat

17.47

Cüneyt Özdemir: "Cumhurbaşkanlığı İletişim Ofisi, bana, BTK'nın 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un hükümlerine dayanarak kısıtlama yaptığı bilgisini ilettiler."

8 Şubat

23.27

Ekşi Sözlük, "Sözlük'e erişimde sıkıntılar yaşandığını fark ettik, sebebini anlayabilmek ve çözüme ulaştırmak için ekiplerimiz çalışıyorlar. Anlayışınız için teşekkür ederiz" açıklamasını yaptı.

9 Şubat

01.51

Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Ömer Fatih Sayan, bir açıklama yaparak Twitter yetkilileriyle bir toplantı yaptıklarını söyledi. Sayan, Twitter yöneticilerine, dezenformasyon konusundaki yükümlülüklerini hatırlattıklarını ifade etti.

9 Şubat

01.53

Sayan'ın bu açıklamasından yaklaşık iki dakika sonra, Twitter'da yaşanan sorun giderildi ve platform normale döndü.

9 Şubat

02.00

Türkiye'de Twitter'a uygulanan erişim kısıtlaması sona erdi.

9 Şubat

19.00

Alternatif Bilişim Derneği, deprem sonrası çeşitli sosyal medya platformlarına uygulanan bant daraltma işleminin durdurulması ve bir daha uygulanmaması için BTK ve AYM'ye başvurdu.

10 Şubat

10.00

MİSA

Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği Eş Direktörü Av. Veysel Ok, GSM operatörleri ve BTK yetkilileri hakkında "görevi kötüye kullanma", "haberleşmenin engellenmesi", "kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi" ve "bilinçli taksirle yaralama" yönünden suç duyurusunda bulundu.

10 Şubat

14.00

Cumhuriyet Halk Partisi; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı hakkında 'haberleşmenin engellenmesi', 'kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi' ve 'görevi kötüye kullanma' yönünden suç duyurusunda bulundu.

güli paylaşımıları sosyal medya hesaplarında yayanlar arasında hızlıca kavranmışken Twitter ve TikTok'a erişim kısıtlandı.

Yurttaşların da sayesinde enkaz altındaki kişilere ulaşmak konusunda bu kadar fayda sağlamışken bu platformla uygulanan kısıtlama o yıkım ortamı içinde krize neden oldu.

Kimse bunun nedenini anlamazken o gün yaşananlar kronolojik olarak şöyleydi:

MLSA, GSM operatörleri ve BTK yetkilileri hakkında suç duyurusunda bulundu

Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği Eş Direktörü Avukat Veysel Ok, 6 Şubat 2023'te gerçekleşen depremlerin etkilediği bölgelerde hizmetlerinde sorunlar yaşanan GSM operatörleri ile sosyal medya erişimi kısıtlayan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) yetkilileri hakkında 10 Şubat 2023'te suç duyurusunda bulundu.⁶²

MLSA'dan İstanbul Başsavcılığına: DroneCell reklamının neden her yerden silindiği araştırılmalı

MLSA avukatları, 10 Şubat 2023'te yaptıkları suç duyurusu kapsamında 15 Şubat 2023'te savcılığa ek beyan sundu. Turkcell'in afet zamanlarında kullanılabilir diyerek reklamını yaptığı DroneCell ile ilgili reklamın neden her yerden silindiğinin araştırılmasını isteyen avukatlar, sundukları tanıkların dinlenmesini ve tespit edilecek şüpheliler hakkında kontrol tedbiri uygulanmasını talep etti.⁶³

HABERE ENGEL, GAZETECİYE KELEPÇE

2023 yılında haberlerin yanı sıra sırf haberleri nedeniyle gazeteciler de erişilemez kılındı.

Öyle ki önce -haberi nedeniyle- gazeteci gözaltına alındı, sonra da gözaltına alınmasına ve tutuklanmasına gerekçe olarak gösterilen haberi engellendi.

T24 yazarı gazeteci Tolga Şardan ile o dönem Gerçek Gündem için çalışan gazeteci Furkan Karabay, bu durumu yaşayan iki gazeteci oldu.

62 "GSM operatörleri ve BTK yetkilileri hakkında suç duyurusu", Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği, <https://web.archive.org/web/20230314215636/https://www.mlsaturkey.com/tr/gsm-operatorleri-ve-btk-yetkilileri-hakkinda-suc-duyurusu/>

63 "İstanbul Başsavcılığına: DroneCell reklamının neden her yerden silindiği araştırılmalı", Free Web Turkey, 15.02.2023, <https://web.archive.org/web/20230315092342/https://www.freewebturkey.com/istanbul-bassavciligina-dronecell-reklamının-neden-her-yerden-silindiği-arastirilmali>

Tolga Şardan

BirGün Gazetesi yazarı Timur Soykan'ın 13 Ekim 2023'te yayımlanan, yargı içindeki çürümeyi anlattığı "Adliyedeki rüşvet çarkı" iddialı haberi, uzun süre hem kamuoyunun hem de Adalet Bakanlığının gündeminde kaldı.

Zira her geçen gün iddialarla ilgili yeni gelişmeler yaşandı. Konunu üzerine giden gazeteciler, iddialara ve sonrasında yaşananlara ışık tuttu. Bu gazetecilerden biri de Tolga Şardan oldu.

Şardan, 31 Ekim 2023'te "MİT'in Cumhurbaşkanlığı'na sunduğu 'yargı raporu'nda neler var?" başlıklı bir yazı kaleme aldı. "Cumhurbaşkanlığı, MİT'e yargı mensupları üzerinde inceleme yapılmasını istedi" ifadelerinin yer aldığı yazıda, MİT'in de konuyla ilgili özel bir soruşturma başlattığı belirtildi.

Bunun üzerine İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, ilgili yazıda "halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçunun unsurlarını oluşturacak nitelikte söz ve beyanlar bulunduğu" gerekçesiyle resen soruşturma başlattı ve Şardan yazı yayımlandıktan bir gün sonra, 1 Kasım 2023'te evinden gözaltına alındı.⁶⁴

Şardan, ardından da sevk edildiği İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliğince, Dezenformasyon Yasası kapsamındaki Türk Ceza Kanunu (TCK) 217/A uyarınca "halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" suçlamasıyla 2 Kasım 2023'te tutuklandı.⁶⁵

Şardan'ın tutuklanmasına gerekçe gösterilen "MİT'in Cumhurbaşkanlığı'na sunduğu 'yargı raporu'nda neler var?" haberi de İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının talebi üzerine, İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından Şardan'ın tutuklandığı gün erişime engellendi.⁶⁶

Şardan, 6 Kasım 2023'te tahliye edildi.

Furkan Karabay

Şardan'ın yaşadıklarını gazeteci Furkan Karabay da yaşadı.

27 Aralık 2023'te, Furkan Karabay imzasıyla Gerçek Gündem'de "Mafya davasında rüşvet kavgası tutanaklarda: 'Polis nereye bıraktıysa oradan aldı, konuşursam çarşı pazar karışır'" başlıklı bir haber yayımlandı.

64 "Gazeteci Tolga Şardan gözaltına alındı", Dünya Gazetesi, 01.11.2023, <https://web.archive.org/web/20231102020946/https://www.dunya.com/gundem/gazeteci-tolga-sardan-gozaltina-alindi-haberi-709627>

65 "MİT'in 'yargı raporunu' yazar gazeteci Tolga Şardan tutuklandı", Euronews, 02.11.2023, <https://web.archive.org/web/20231102233618/https://tr.euronews.com/2023/11/02/mitin-yargi-raporunu-yazan-gazeteci-tolda-sardan-tutuklandi>

66 T.C. İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliği, D. İş. No: 2023/8230, 02.11.2023

Karabay, haberde Sarallar grubundan Barış Saral'ın yargılandığı davayı ve bir savcıyla ilgili suçlamaları haberleştirdi.

Karabay, haber yayımlandıktan bir gün sonra, 28 Aralık 2023'te İstanbul'da tebligat almak üzere gittiği karakolda gözaltına alındı.⁶⁷

Burada, gizli olmayan duruşmanın tutanakları üzerinden yaptığı söz konusu haberde duruşma savcısının adını yazdığı gerekçesiyle Karabay'a "Terörle mücadelede görev almış kişiyi hedef gösterme" ve "İftira" suçlamaları yöneltildi.

Karabay'ın haberi ile gözaltına alınmasının yankıları sürerken, söz konusu haber de İstanbul 7.Sulh Ceza Hakimliğinin 28 Aralık tarihli kararıyla erişime engellendi.⁶⁸

İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği'ne sevk edilen Karabay da bunlardan bir gün sonra, 29 Aralık 2023'te tutuklanarak cezaevine gönderildi.⁶⁹

Karabay, 8 Ocak 2024'te tahliye edildi.⁷⁰

HABER VE İNTERNET SİTELERİ YANLIŞLIKLA ERİŞİME ENGELLENDİ

2023 yılında talep edenlerle bir alakası olmayan, isimlerinin dahi geçmediği haber ve internet sitelerine yanlışlıkla erişim engeli getirildi. Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Metin Kıratlı'nın kendisi hakkındaki "torpil" iddialarıyla ilgili haberleri engellemek isterken Netflix'in abone sayısındaki düşüşle ilgili bir haber için de erişim engeli kararı aldırması bunlar arasında en çarpıcı olanı. Ancak örnekler bununla sınırlı değil.⁷¹

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Netflix'in abone sayısı ile ilgili haberi engelledi

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Metin Kıratlı, Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliğine başvurarak aldıracağı 11 Ocak 2023 tarihli kararlarla kendisi, eşi, kızı, oğlu, gelini,

67 BirGün, "Gazeteci Furkan Karabay gözaltına alındı", 28.12.2023, <https://web.archive.org/web/20240119205640/https://www.birgun.net/haber/gazeteci-furkan-karabay-gozaltina-alindi-494191>

68 T.C. İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği, D. İş. No: 2023/10955, 28.12.2023

69 "Gazeteci Furkan Karabay tutuklandı", NTV, 29.12.2023, https://web.archive.org/web/20231229155433/https://www.ntv.com.tr/turkiye/gazeteci-furkan-karabay-tutuklandi,EufszRfYTk_wK3463VKoA

70 "Gazeteci Furkan Karabay tahliye edildi", BBC Türkçe, <https://web.archive.org/web/20240125132045/https://www.bbc.com/turkce/articles/cy-r31pzexpro>

71 Ali Safa Korkut, "Avukat dikkatsiz davrandı, hakim gözden kaçırdı: Haber ve internet siteleri yanlışlıkla erişime engellendi", Free Web Turkey, 12.01.2024, <https://web.archive.org/web/20240119092428/https://www.freewebturkey.com/cumhurbaskanligi-idari-isler-danismani-istedi-hakim-kabul-etti-netflix-in-abone-sayisiyla-ilgili-habere-erisim-engeli>

damadı, akrabası ve Fettah Tamince hakkında çeşitli torpil ve usulsüzlük iddiaları içeren 28 habere erişimi engelledi.

Ancak Kıratlı'nın talebiyle engellenen bu haberler arasında kendisi ve ailesiyle alakalı olmayan, haber metninde adının dahi geçmediği bir haber vardı: "Netflix açıkladı: 10 yıl sonra ilk kez abone sayısı düştü"

Cinsel istismarla suçlanan İŞKUR müdürü, Endonezya merkezli haber sitesini engellemek istedi, hakim kabul etti

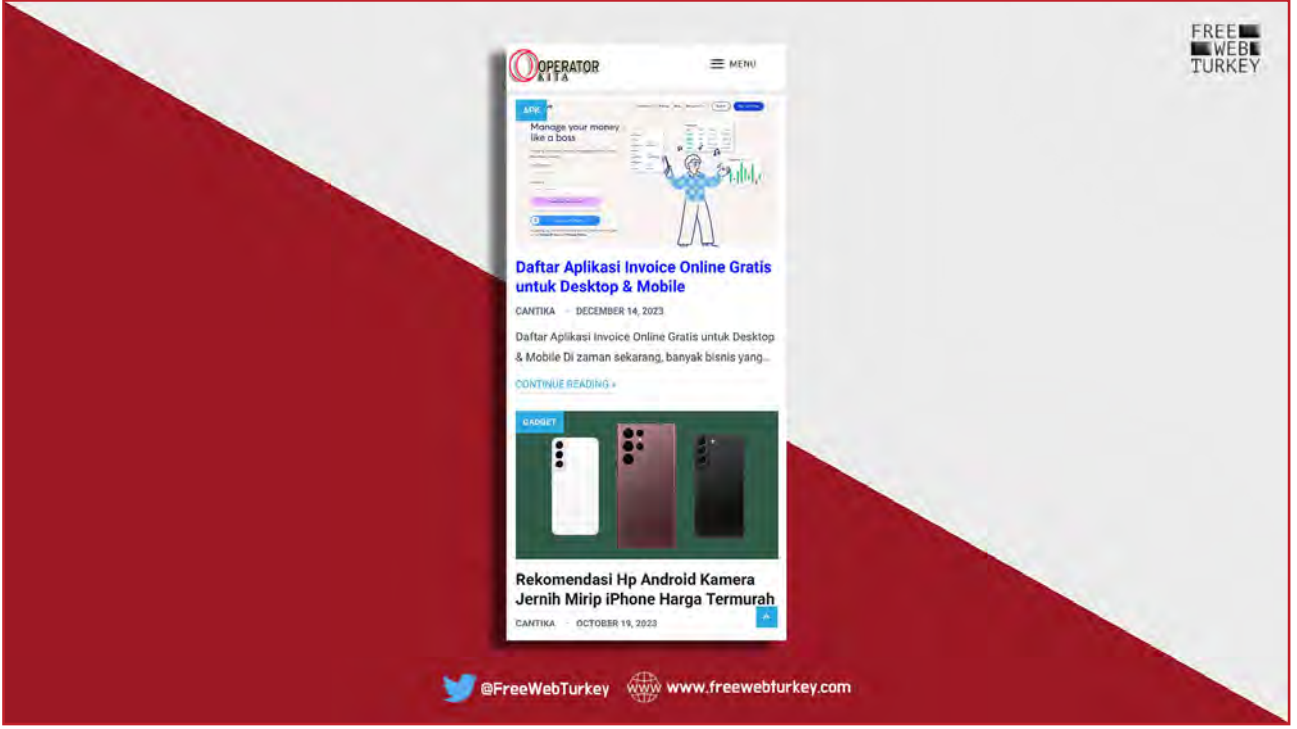
Kadınları iş bulma vaadiyle kandırarak cinsel ilişkiye girdiği iddia üzerine görevden alınan Ağrı İŞKUR İl Müdürü Gıyas Güven, Elazığ 1. Sulh Ceza Hakimliğinden aldığı kararla konuyla ilgili 422 URL'i engelledi.

Güven'in 22 Haziran 2023 tarihli kararlar engellediği URL'ler arasında Endonezya merkezli teknoloji haberciliği sitesi OperatorKita'nın internet sitesi de yer aldı.

İnşa ettiği yapıların yıkıldığıyla ilgili haberleri engellemek isterken yasa dışı bahis sitesini de engelledi

6 Şubat 2022 depremlerinde yarıklar oluşan Tarsus-Adana-Gaziantep Otoyolu'nu yapan Silahtaroğlu İnşaat, Ağustos 2022'de Ankara'daki fırtınada zarar gören AFAD binasını da yapan firma olduğuyla ilgili haberleri 14 Mart 2023'te erişime engelledi.

İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen kararda, engellenen URL'ler arasında Bettilt adlı yasa dışı bahis sitesinin reklamına yönlendiren bir URL

de yer aldı.

Tuhaf olan o ki erişim engeli dilekçelerine talep edenlerin avukatları tarafından eklenen bu hatalı URL'ler, ilgili hakimler tarafından da farkında olmadan erişime engellendi. Bu durum akıllara “Hakimler, erişim engeli istenen içerikleri kontrol etmiyor mu?” sorusunu akıllar getirdi.

<https://youcontrol.com.ua/en/catalog/gb-card/13450681/>

<https://www.onlinefilings.co.uk/company/profile/13450681-legion-bell-ltd/>

<https://qcg.sodaclean.pl/266f25b062>

<https://shpielrattzen.de/3zl7kj2g/>

MLSA & FREE WEB TURKEY, SANSÜRE KARŞI 2023'TE NE YAPTI?

Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA), 2023'te Free Web Turkey haberleri ile diğer yayımcılar ve içerikleri için verilen erişim engeli kararlarına da itiraz etti.

Bu kapsamda MLSA Hukuk Birimi, 15 farklı itiraz başvurusu yaptı.

MLSA & Free Web Turkey, ülkedeki sansüre karşı uluslararası alanda da farkındalık yaratmaya çalıştı.

Bunlar, erişim engeli kararlarını Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) taşımak ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'ne bildirim yapmak şeklinde oldu.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'ne yapılan ve Türkiye'nin, alan adlarına yönelik toptan erişim engellemelerini muhalif siteler ile Kürt medyasını susturmak için kullandığına ilişkin bildirim, MLSA'nın farkındalık çalışmalarından biri.

MLSA ve Free Web Turkey, Türkiye'deki internet sansürüne karşı Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'ne bildirimde bulundu

MLSA ve Free Web Turkey, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarının uygulanmasından sorumlu Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin görüşeceği Ahmet Yıldırım grubu davaları hakkında 9.2. bildirimde bulundu.⁷²

Bildirimde Türkiye'nin, alan adlarına (domain) yönelik toptan erişim engellemelerini muhalif sitelerle Kürt medyasını susturmak için kullandığı vurgulandı.

Ahmet Yıldırım Grubu davalarında, URL veya içerik engellemek yerine toptan bir şekilde alan adlarının engellenerek ifade ve haber alma özgürlüklerinin ihlal edildiği konu ediliyor.

9.2. Bildirimi nedir?

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde (AİHS) taraf olan ülkeler, AİHM tarafından verilen kararları uygulamayı taahhüt etse de uygulamanın gereğince yapıp yapılmadığı Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından denetlenir. Kural 9.2. Bildirimi olarak bilinen süreç de sivil toplum kuruluşları ve insan hakları ile ilgili ulusal kurum ve kuruluşların da görüşlerini bildirerek bu sürece dahil olmasına olanak sağlar.

⁷² "MLSA ve Free Web Turkey, Türkiye'deki internet sansürüne karşı Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'ne bildirimde bulundu", Free Web Turkey, 29.10.2023, <https://web.archive.org/web/20240118182128/https://www.freewebturkey.com/mlsa-ve-free-web-turkey-turkiyedeki-internet-sansurune-karsi-avrupa-konseyi-bakanlar-komitesine-bildirimde-bulundu>

Türkiye'den MLSA ve Free Web Turkey'e yanıt: 'Ekşi Sözlük yeni bir alan adıyla yayım yapıyor, bu nedenle erişiminde bir engel yok'

Türkiye'nin Avrupa Konseyi nezdindeki daimi temsilciliği, MLSA ve Free Web Turkey'nin Ahmet Yıldırım grubu davaları kapsamında Türkiye'deki internet sansürü hakkında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'ne yaptığı 9.2. bildirimine yanıt verdi.⁷³

Sadece Ekşi Sözlük özelinde bir savunma yapan Türkiye, sözlüğün 6 Şubat'taki depremler sırasında yapılan bazı paylaşımların "arama kurtarma faaliyetleri ile yardım çabalarını olumsuz etkileyebileceği" gerekçesiyle engellendiğini belirtti.

Ancak Türkiye, eksisozluk.com'un erişime engellenmesine rağmen Ekşi Sözlük'ün eksisozluk1923.com alan adı üzerinden yayım yapmaya devam ettiğini, yani hâlâ erişilebilir olduğunu ve dolayısıyla da sözlüğe erişimin önünde bir engel olmadığını ifade etti.

Avrupa Konseyi'nden Türkiye kararı: 'İnternet sitelerine uygulanan erişim engellerine dair tüm bilgileri paylaşın'

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin AİHM kararlarını uygulamakla görevli bakan yardımcılarının toplantısında, internet yasaklarıyla ilgili MLSA'nın da bildirim yaptığı Ahmet Yıldırım grubu davası görüşüldü.

Davanın, ifade özgürlüğü hakkının ihlal edilmesiyle ilgili olduğunu hatırlatan komite, erişim engeli getirilen alan adları hakkında Türkiye'den bilgi talep etti.⁷⁴

Komite, Türk yetkililerin son üç yılda 5651 sayılı kanunun 8'inci maddesi dayanak gösterilerek alan adları için alınan tüm erişim engelli kararları hakkında istatistiksel ve detaylı bilgi paylaşmasını istedi.⁷⁵

Erişim engeli kararlarına ulusal ve uluslararası alanda yapılan itirazlar

MLSA Hukuk Birimi, 15 erişim engeli kararına önce ilgili hakimliklerde, buradan ret kararı alınması üzerine de Anayasa Mahkemesi'nde (AYM) itiraz etti. Buradan da bir sonuç alamayınca durum AİHM'e taşıdı.

⁷³ Ali Safa Korkut, "Türkiye'den MLSA ve Free Web Turkey'e yanıt: 'Ekşi Sözlük yeni bir alan adıyla yayım yapıyor, bu nedenle erişiminde bir engel yok'", 08.11.2023, <https://web.archive.org/web/20231222235703/https://www.freewebturkey.com/turkiye-den-mlsa-ya-yanit-eksi-sozluk-ye-ni-bir-alan-adiyla-yayim-yapiyor-bu-nedenle-erisiminde-bir-engel-yok>

⁷⁴ "H46-39 Ahmet Yıldırım group v. Turkey (Application No. 3111/10)", Council of Europe, 07.12.2023, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=0900001680ad8317

⁷⁵ Ali Safa Korkut, "Avrupa Konseyi'nden Türkiye kararı: 'İnternet sitelerine uygulanan erişim engellerine dair tüm bilgileri paylaşın'", 12.12.2023, <https://web.archive.org/web/20240407032937/https://www.freewebturkey.com/avrupa-konseyinden-turkiye-karari-internet- sitelerine-uygulanan-erisim-engellerine-dair-tum-bilgileri-paylasin>

Podcast Kurdi'nin bir tweeti'nin erişime engellenmesi

Kürtçe podcast yayıncılığı yapan Podcast Kurdi'nin Îro Ç1 Bû (Bugün Ne Oldu?) programının paylaşıldığı tweet, Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 22 Şubat tarihli kararıyla erişime engellendi.

MLSA, bu karara itiraz etti.

Pirha'nın internet sitesinin erişime engellenmesi hakkındaki AİHM başvurusu

Pir Haber Ajansı'nın (PİRHA) internet sitesi pirha.net, Hatay 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 8 Mart 2022 tarih ve 2022/1028 değişik iş sayılı kararıyla erişime engellendi.

Karar sonrası Hatay 1. Sulh Ceza Hakimliğine ve AYM'ye yapılan itiraz da reddedilince MLSA, 20 Mart 2023'te durumu AİHM'e taşıdı.

Free Web Turkey - Aile Bakanının istismar şüphelisi iş insanını bakanlıkta ağırlamasıyla ilgili haberler

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı İsmail Ergüneş'in, çocuk istismarıyla suçlanan iş insanı Sadullah Alagöz'ü soruşturma sürerken istismarın yaşandığı yerde ziyaret etmesiyle ilgili haber ve tweet'ler, bakanlığın talebiyle erişime engellendi.

Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen 20 Nisan 2023 tarihli kararla, konuyla ilgili 10-16 Nisan 2023 tarihli Free Web Turkey sansür gündemi de engellendi.

MLSA, bu karara 2 Mayıs 2023'te Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliği üzerinden itiraz etti.

MLSA - Bülent Mumay

Met-Gün İnşaat'ın İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) banka hesaplarına haciz kararı aldırmasıyla ilgili tweet'i için verilen erişim engelini uygulamayan gazeteci Bülent Mumay'a aynı firma tarafından açılan bir davada 1 yıl 8 ay hapis cezası verildi.

"Met-Gün sansürüne direnen Gazeteci Mumay'a başka davayla hapis cezası" başlığıyla MLSA'da yayımlanan bu haber, İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliğinin 8 Mayıs 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

MLSA, bu karara 11 Mayıs 2023'te İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği üzerinden itiraz etti. İtiraz reddedildi.

Free Web Turkey - Aile Bakanı Yardımcısının istismar şüphelisi iş insanını soruşturma sırasında işyerinde ziyaret etmesiyle ilgili haberler

Gazeteci Barış Pehlivan'ın, çocuk istismarı suçlamasıyla soruşturulan iş insanı Sadiullah Alagöz'ün, istismarın yaşandığı iş yerinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı İsmail Ergüneş tarafından ziyaret edildiğiyle ilgili yazı ve tweetleri erişime engellendi.

19 Nisan tarihli karar, Ergüneş'in talebi üzerine Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliğince verildi.

Free Web Turkey de bu kararı, 20 Nisan 2023'te konuyla ilgili olarak Twitter hesabından attığı üç tweetle paylaştı. Bununla birlikte 26 Nisan 2023'te yayımlanan *Sansür Gündemi'nde (17-23 Nisan)* yer verdi.

İlgili paylaşımlar, Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 10 Mayıs 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

MLSA, karara 15 Mayıs 2023'te Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği üzerinden itiraz etti. Hakimlik, itirazı reddetti.

MLSA - Bülent Mumay, AYM

MLSA, Bülent Mumay'ın tweet'inin erişime engellenmesi üzerine yapılan itirazın reddedilmesi kararını 22 Haziran 2023'te AYM'ye taşıdı.

Free Web Turkey - Hilal Kaplan hakkındaki haberlerin engellendiğiyle ilgili haberler

Gazeteci Hilal Kaplan'ın, eşi Süheyb Ögüt'le boşanıp Milat Gazetesi Yazarı Tevfik Emre Sarı ile evlenmesi hakkındaki haberlerin erişime engellendiği duyurulan Free Web Turkey tweet'i, İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliğinin 15 Haziran tarihli kararıyla erişime engellendi.

Free Web Turkey, ilgili karara 21 Haziran 2023'te İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği üzerinden itiraz etti.

Free Web Turkey - "Cübbeli Ahmet Hoca"nın dünürüyle ilgili haberlerin erişime engellendiği hakkındaki haberler

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı arazisindeki yalı projesinin kamuoyunda "Cübbeli Ahmet Hoca" olarak bilinen Ahmet Mahmut Ünlü'nün damadının ağabeyine verildi-

ğiyle ilgili haberlerin engellendiğine yer verilen Free Web Turkey Sansür Gündemi (8-14 Ağustos), İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliğinin 23 Haziran 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Free Web Turkey, ilgili karara 4 Temmuz 2023'te İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği üzerinden itiraz etti.

Free Web Turkey - Haymana Kaymakamının da oturduğu masada cinayet işlenmesiyle ilgili haberler

Ankara Haymana Kaymakamı **Muhammed Gürbüz**'ün bulunduğu bir masada işlenen cinayetle ilgili haberlerin Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliğinin kararlarıyla engellendiği hakkındaki Free Web Turkey tweet'i, Haymana Sulh Ceza Hakimliğinin 22 Haziran 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Free Web Turkey, bu karara 17 Temmuz 2023'te Haymana Sulh Ceza Hakimliği üzerinden itiraz etti.

Free Web Turkey - Bilal Erdoğan

Reuters'ın "ABD'li ve İsveçli savcılar Bilal Erdoğan'ın adının geçtiği yolsuzluk şikayetini inceliyor" başlıklı haberinin erişime engellendiğini duyuran altı Free Web Turkey haberi, İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliğinin 20 Temmuz 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Free Web Turkey, karara 24 Temmuz 2023'te İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği üzerinden itiraz etti.

Free Web Turkey - Bilal Erdoğan, AYM

Ancak İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği, söz konusu itirazı reddetti. Bunun üzerine Free Web Turkey, 29 Ağustos 2023'te durumu AYM'ye taşıdı.

Free Web Turkey - "Adliyede rüşvet çarkı"

Ali Safa Korkut imzasıyla 13 Ekim 2023'te Free Web Turkey'de yayımlanan "Para karşılığı erişim engeli kararı' iddiası: Hakim, 11 kararla bin 896 habere erişimi engelledi" başlıklı haber, İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğinin 16 Ekim 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Free Web Turkey, karara 20 Ekim 2023'te İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği üzerinden itiraz etti.

Free Web Turkey - “Adliyede rüşvet çarkı”

Bunun üzerine yapılan “Rüşvet karşılığı erişim engeli kararı vermekle suçlanan hakimimin verdiği kararları belgeleyen Free Web Turkey haberine erişim engeli” başlıklı haber ile 19-15 Ekim Sansür Gündemi’nin İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 19 Ekim 2023 tarihli kararıyla silinmelerine hükmedildi.

Free Web Turkey, karara 25 Ekim 2023’te İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği üzerinden itiraz etti.

Free Web Turkey - Hilal Kaplan

3 Temmuz 2023’te Ali Safa Korkut imzasıyla yayımlanan “Ben Hilal, siliyorum: Hilal Kaplan, iki ayda 396 içeriğe erişimi engelledi” başlıklı haber, İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliğinin 24 Ekim 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Free Web Turkey, karara 25 Ekim 2023’te İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği üzerinden itiraz etti.

Free Web Turkey - Adliyede rüşvet çarkı

28 Kasım 2023’te Ali Safa Korkut imzasıyla yayımlanan “Adliyede rüşvet çarkı’ iddialarının bilançosu: Sekiz farklı kararla 664 haber erişime engellendi” başlıklı haber, İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliğinin 4 Aralık 2023 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Free Web Turkey, karara 5 Aralık 2023’te İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği üzerinden itiraz etti.

2024’E GİRERKEN: AYM, ERİŞİM ENGELİ KARARI VERİLMESİNİ SAĞLAYAN MADDELERİ İPTAL ETTİ

2023’te her gün onlarca kararla, alan adı; haber, sosyal medya paylaşımı, sosyal medya hesabı ve benzeri yüzlerce, hatta binlerce URL için erişim engeli kararı verilmeye devam edilirken Anayasa Mahkemesi (AYM), erişim engeli kararları konusunda iki kritik karar verdi.

Ocak 2024’te duyurduğu ilk kararıyla AYM, 5651 sayılı kanunun “kişilik hakları ihlali” gerekçesiyle erişim engeli kararı verilmesine olanak sağlayan 9’uncu maddesini iptal etti. Yüksek Mahkeme, aynı kararla BTK Başkanının erişim engeli ve/veya

içeriğin çıkarılması kararı vermesinin de Anayasa'ya aykırı olduğuna karar verdi ve ilgili kanun maddelerinin iptaline hükmetti.

AYM'nin ikinci kararı ise “milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması” gerekçesiyle verilen erişim engeli kararlarıyla ilgili oldu. Yüksek Mahkeme, bu madde dayanak gösterilerek verilen erişim engeli/içeriğin çıkarılması kararlarının ifade özgürlüğü başta olmak üzere çeşitli Anayasal hakları ihlal ettiğine hükmetti.

'Kişilik hakları ihlali' gerekçesiyle erişim engeli kararı verilmesini sağlayan madde iptal edildi

10 Ocak 2024'te bir karar yayımladı.

AYM, erişim engeli ve/veya içerikten çıkarma kararı verilmesine olanak sağlayan 5651 sayılı kanunun bazı maddeleri için istenen iptal başvurusunu 11 Ekim 2023'te karara bağladı.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin 2020'de, Tavşanlı Sulh Ceza Hâkimliğinin ise 2022'de yaptığı iptal başvurusunu birleştiren AYM, “kişilik hakları ihlali” gerekçesiyle erişim engeli/içeriğin çıkarılması kararı verilmesi ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanının erişim engeli ve/veya içeriğin çıkarılması kararı vermesinin genel Anayasa'ya aykırı olduğuna karar verdi ve ilgili kanun maddelerinin iptaline hükmetti.⁷⁶

'Erişim engeli, basın ve ifade özgürlüğüne ağır bir müdahale teşkil ediyor'

Erişim engeli ve/veya içeriğin çıkarılması kararının ifade özgürlüğü ile basın özgürlüğünü sınırladığını belirten AYM, 5651 sayılı kanundaki 9'uncu maddenin kapsam ve sınırlarının belli olmadığını kaydetti. Bunun da yargı makamlarına geniş bir takdir alanı yarattığını belirten Yüksek Mahkeme, erişim engeli ve/veya içeriğin çıkarılması kararlarına yapılan itirazlardan da sonuç almanın zor olduğunu fark ettiklerini ifade etti.

“Kişilik hakları ihlali”ne karşı erişim engeli ve/veya içeriğin çıkarılması kararı vermenin kademeli bir müdahale yöntemi sunmadığını kaydeden AYM, “bunun, ilgili içeriğin belirli bir ülke sınırları içinden ulaşılmasına, kararın verildiği tarihten itibaren süresiz olarak engel olduğu anlaşılmıştır” dedi.

Bu yönüyle ilgili maddenin ifade ve basın özgürlüklerine ağır bir müdahale teşkil ettiğini belirten Yüksek Mahkeme, bunun demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun ve orantılı karar verilmesini sağlayacak güvenceleri de barındırmadığında belirtti.

⁷⁶ AYM, E.2020/76, K.2023/172, 11/10/2023,

‘BTK Başkanı, henüz suçun işlendiği kesinleşmeden karar veriyor’

AYM, 7253 sayılı kanun aracılığıyla 5651 sayılı kanunda yapılan değişikliklerden olan ‘BTK Başkanının yapacağı tespit ile erişim engeli ve/veya içeriğin çıkarılması kararı vermesi’nin masumiyet karinesini ihlal ettiğine karar verdi ve bu maddenin de iptaline karar verdi.

Yüksek Mahkeme, gerekçesinde suç şüphesi altındaki kişi hakkında çeşitli adli ve idari tedbirlerin alınabileceğini ancak öngörülen tedbirin ceza yargılaması süreciyle bağlantılı olarak yürütülen geçici bir tedbir niteliğinde olması gerektiğini belirtti. BTK Başkanının madde kapsamında erişim engeli ve/veya içeriğin çıkarılması kararını ceza yargılaması sürecinden kopuk bir şekilde verdiğini belirten AYM, ceza yargılaması mahkumiyet dışında bir hükümlerle neticelense bile erişim engeli ve/veya içeriğin çıkarılması kararının uygulanmaya devam ettiğini tespit ettiklerini belirtti.

AYM, kararın Resmî Gazete’de yayımlandıktan dokuz ay sonra (10.10.2024) yürürlüğe girmesine karar verdi.

AYM, pilot karara vurgu yaptı

AYM, söz konusu kararında, 27 Ekim 2021’de verdiği pilot kararını da hatırlattı.

Yüksek Mahkeme 27 Ekim 2021 tarihli kararda, sulh ceza hakimlikleri tarafından 5651 sayılı kanunun 9’uncu maddesi dayanak gösterilerek internet sitelerindeki haberlere verilen erişimin engellenmesi kararlarının “ifade ve basın özgürlüğünün ihlali” olduğuna ve değiştirilmesi gerektiğine hükmetmişti.⁷⁷

“‘Milli güvenliğin korunması’ gerekçesiyle verilen erişim engeli kararları ifade özgürlüğü hakkını ihlal ediyor”

AYM, erişim engeli kararları konusunda bir diğer kritik kararını da yine Ocak 2024’te duyurdu.

Yüksek Mahkeme, 5651 sayılı kanunun 8/A maddesi gereğince, yani “milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması” gerekçesiyle internet siteleri ve/veya bu sitelerdeki içerikleri erişime engellen yayımcıların yaptığı “ifade özgürlüğü hakkının ihlali” başvurusunu haklı buldu.

Yapılan 62 başvuruyu birleştiren AYM, 21 Kasım 2023 tarihli kararında, 5651 sayılı kanunun 8/A maddesi dayanak gösterilerek verilen erişim engeli/içeriğin çıkarıl-

⁷⁷ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve diğerleri, B. No: 2018/14884, 27/10/2021

ması kararlarının ifade özgürlüğü başta olmak üzere çeşitli Anayasal hakları ihlal ettiğine hükmetti.⁷⁸

Kararla, aynı zamanda başvuruculara manevi tazminat ödenmesine de hükmedildi.

Jin News, Yeni Yaşam, Cumhuriyet, Diken, Ekşi Sözlük, Twitter...

AYM'nin, haklarının ihlal edildiğine karar verdiği başvurucular arasında Etkin Haber Ajansı (ETHA), Diken, Cumhuriyet Gazetesi, Mezopotamya Ajansı, Artı Tv, 216'da KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı (DİHA), Yeni Yaşam Gazetesi, Jin News, KHK Tv, Haber Erciş, Podcast Kurdî, Independent Türkçe ve Oda TV gibi yayımcıların yanı sıra Twitter, Wikipedia ve Ekşi Sözlük gibi sosyal medya platformları da yer aldı.

İfade özgürlüğü ve diğer Anayasal haklarının ihlal edildiği belirtilen başvurucular arasında internet yayımcıların yanı sıra bireysel başvurucular da bulundu. Bireysel başvurucuların büyük çoğunluğu gazetecilerden oluştu.

Bunlar bazıları gazeteciler Reyhan Çapan, Ziya Çiçekçi, Erkan Çapraz, Podcast Kurdî adına Rabia Çetin, Ferhat Parlak, Ali Ergin Demirhan, Vural Nasuhbeyoğlu, Mehmet Göceklî, Evren Dede, Haber Erciş adına Erhan Akbaş ile Sercan Akbaş oldu. Avukatlar Mehdi Özdemir ile Levent Mazılıgüney ile teknolojist Ahmet Alphan Sabancı da AYM'nin, hakkının ihlal edildiğine hükmettiği başvurucular arasında yer aldı.

Kürt basını çoğunlukta

AYM'nin "İfade özgürlüğü ile diğer çeşitli Anayasal hakları ihlal edilmiştir" hükmüne vardığı yayımcıların büyük çoğunluğu Kürt basınından oluştu.

Bunlar arasında Jin News, AYM'nin, aleyhinde hak ihlali yaşandığına karar verdiği başvurucular arasında ilk sırada yer aldı. Yüksek Mahkeme, maruz kaldığı erişim engellerine karşı Jin News'ün yaptığı 12 başvuruyu kabul etti.

Mezopotamya Ajansı, 216'da KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı (DİHA), Yeni Yaşam Gazetesi, Jin News ve başvurusu Rabia Çetin tarafından yapılan Podcast Kurdî de AYM tarafından hak ihlaline maruz kaldığı belirtilen yayımcılar arasında yer aldı. Yine ihlal başvurusu kabul edilen bireysel başvurucular arasında yer alan gazetecilerin bir kısmı da Kürt basınında faaliyet gösterenlerden oluştu.

MLSA'nın Podcast Kurdî ve Haber Erciş başvurusu da kabul edildi

AYM'nin, maruz kaldığı erişim engelinin hak ihlali olduğuna karar verdiği Podcast Kurdî ile Haber Erciş'in başvurusu, Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA)

⁷⁸ Ahmet Alphan Sabancı ve diğerleri, B. No: 2015/13667, 21/11/2023,

Eş Direktörü avukat Veysel Ok tarafından yapılmıştı.

Başta Van olmak üzere Türkiye’de meydana gelen toplumsal olayları haberleştiren Haber Erciş’in internet sitesi haberercis.com, 9 Nisan 2019 tarihinde erişime engellenmişti.

Karara yapılan itiraz Erciş Sulh Ceza Hakimliği tarafından reddedilmiş ve MLSA, bilgiye erişim hakkını ihlal ettiği gerekçesiyle söz konusu erişim engelini 1 Temmuz 2019’da AYM’ye taşımıştı.

Kürtçe podcast yayıncılığı yapan Podcast Kurdî’nin “İro çi bu - bugün ne oldu” isimli haber programının paylaşıldığı tweet, Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 22 Şubat tarihli kararıyla erişime engellenmişti.

PAYLAŞIMLARI ENGELLENEN YAYIMCI VE YURTTAŞLARA ÖNERİLER

Sansürü normalleştirmeyin, içeriğinizin engellendiğini duyurun

Talep edenlerin bunu bu denli rahat yapabilmesi, mahkemelerin de engel kararını bu kadar kolay vermeleri, bir paylaşımın sansürlenmesinin artık yayıncı ve okurlar tarafından normal karşılanmasından kaynaklanıyor.

Öyle ki haberleri engellenen bazı yayıncılar ile paylaşımları engellenen sosyal medya kullanıcıları, haber değeri olmadığını düşünerek kendilerine iletilen erişim engeli kararını duyurmuyor. Ancak bu, hem okurların ülkedeki sansür ikliminin ne denli şiddetli olduğunu anlamalarına engel oluyor hem de ileride bugünleri anlamak için sansür hakkında yapılacak araştırmaları büyük bir veriden mahrum bırakıyor.

Dolayısıyla engellenen içeriğinizin engellendiğini ayrı bir haber yaparak duyurmanız, hem bugün hem de gelecekte düşünce, ifade ve basın özgürlüklerinin korunması adına önemli bir kayıt görevi görebilir.

Erişim engeli kararını uygulamadan önce içeriğinizi yedekleyin

Size iletilen erişim engeli kararını uygulayıp ilgili paylaşımınızı yayımdan kaldırmadan önce mutlaka yedekleyin. Bunun için çeşitli arşiv platformlarını kullanabilirsiniz.

İtiraz edin

İçeriğinizi yayımdan kaldırmanızı emreden erişim engeli kararlarına itiraz edin. Bu raporu hazırlamak adına yıl boyunca yaptığımız izlemelerde, yapılan itirazların za-

man zaman da olsa olumlu sonuçlandığını ve erişim engeli kararlarının kaldırılabil-
diğini de gördük. Olumlu sonuç alınmamış olsa dahi itiraz etmeniz, sansür karşısın-
da sinmediğinizin bir göstergesidir.

Okurlarınızı bilinçlendirin

Türkiye’de internet kullanıcılarının büyük bir kısmı, erişim engellerinin sebepleri
ve nedenleri konusunda yeterli bilgiye sahip değil. Kullanıcıların bu konuda bilinç-
lendirilmesi, sansürle mücadelede önemli adımlardan biri olarak öne çıkıyor. Bu
noktada daha geniş bir etki alanına sahip olmaları itibarıyla yayıncıların sansürün
ne olduğu, nasıl uygulamaya konulduğu ve neye neden olduğu konusunda okurları-
nı bilinçlendirmesi sansürle mücadele için atılabilecek en basit ve etkili adımlardan
biridir. Bu, kullanıcıların haklarını ve özgürlüklerini korumalarına yardımcı olabilir
ve sansüre karşı mücadelede daha güçlü bir ses çıkarılmasını sağlayabilir.

Uluslararası toplumdaki destek talep edin

Türkiye’deki internet sansürüne karşı mücadelede uluslararası toplumun desteği
de oldukça önemli. Uluslararası insan hakları kuruluşları ve sivil toplum örgütleri,
Türkiye’deki internet sansürüne karşı mücadelede önemli bir rol oynayabilirler. Bu
kuruluşların Türkiye hükümetini uygun adımlar atmaya teşvik etmeleri, sansürün
ortadan kalkmasına ve ifade özgürlüğünün korunmasına katkı sağlayabilir

Teknolojik çözümler geliştirin

Kullanıcılar ve yayıncılar, internet sansürünü aşmak için teknolojik çözümler gelişt-
tirmeli. Örneğin kullanıcılar, direkt olarak bir alan adına uygulanan engeli aşmak
için VPN gibi basit ve etkili araçlar kullanabilir. Ancak kullanılan VPN servis sağla-
yıcısının güvenilir olduğuna da dikkat etmek gerekiyor.

Yayıncılar ise erişim engeli getirilen alan adlarına alternatif olarak alacakları yeni
alan adlarıyla yayımlarına devam edebilirler. Deutsche Welle’nin Türkiye’de eriş-
me engellenen dw.com’a alternatif olarak dwturkce.com, ona alternatif olarak da
dwturkce1.com alan adı üzerinden yayımlarına devam etmesi buna verilebilecek ör-
neklerden sadece biri.

Ekşi Sözlük’ün ise engellenen eksisozluk.com’a alternatif olarak eksisozluk2023.
com, eksisozluk42.com, eksisozluk1923.com, eksisozluk1999.com alan ve eksisoz-
luk111.com alan adlarından yayıma devam etmesi de bir diğer örnek.